

4.3
Hans Jørgen Fleng
Abildholt Hedevej 2
7500 Holstebro

Dato: 29-09-2010
Sagsnr.: 018138-2008
Henv. til: Nina Karner
Tlf.: 96 11 78 18

§ 12 MILJØGODKENDELSE

af malkekvægbruget
ABILDHOLT

Abildholt Hedevej 2, 7500 Holstebro

Beliggende på matr. nr. 16i Den østlige Del, Borbjerg m.fl.

**MILJØGODKENDELSE ER MEDDELT I
HENHOLD TIL LOVBK. NR. 1486
AF 4/12 2009 OM MILJØGOD-
KENDELSE M.V. AF HUSDYRBRUG.**

Indholdsfortegnelse

STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN.....	4
IKKE TEKNISK RESUMÉ.....	5
MEDDELELSE OM GODKENDELSE.....	6
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	7
GENERELLE FORHOLD.....	7
Dokumentation	7
Frist for udnyttelse af godkendelse	7
Ansøger og ejerforhold	7
Ophør af husdyrbruget	7
HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	8
Det ansøgte husdyrhold	8
Stalde	8
Ventilation	8
Rengøring af staldanlæg	8
Foder.....	8
Opbevaring og håndtering af ensilage og fast gødning	9
Døde dyr	9
Opbevaring af flydende husdyrgødning.....	9
Påfyldning af gyllevogne	10
Lugt	10
Transport.....	10
Støj.....	10
Støv.....	11
Spildevand	11
Skadedyr	12
Driftsforstyrrelser eller uheld.....	12
Miljø- og ressourcestyring	12
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSSAREALER.....	13
Udbringning af husdyrgødning	13
Fosfor.....	14
Forebyggelse af forurening af vandmiljøet	14
Arter på habitatdirektivets bilag IV	14
OFFENTLIGGØRELSE OG GENERELLE FORHOLD.....	15
KLAGEVEJLEDNING	15
OFFENTLIGGØRELSE	16
RETSBESKYTTELSE	17
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN	17
OPLYSNINGER OM GRUNDLAG FOR MILJØGODKENDELSEN	18
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	19
GENERELLE FORHOLD.....	19
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	<i>20</i>
<i>Lokalisering og planmæssige forhold</i>	<i>20</i>
<i>Landskabelige og kulturhistoriske interesser.....</i>	<i>22</i>
<i>Ophør af husdyrbruget.....</i>	<i>22</i>
<i>Alternative muligheder.....</i>	<i>22</i>
<i>BAT – bedste tilgængelige teknik</i>	<i>23</i>
HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	23
<i>Det ansøgte husdyrhold.....</i>	<i>23</i>
<i>Stalde.....</i>	<i>24</i>
BAT i staldanlæg	24
Samlet vurdering – BAT i staldanlæg	29
Ventilation	29
Rengøring af staldanlæg	30

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

<i>Foder</i>	30
<i>Ensilage opbevaring og håndtering</i>	31
<i>Fyringsanlæg</i>	32
<i>Olietanke</i>	32
<i>Affald</i>	32
<i>Sprøjtemidler, kemikalier og medicin</i>	33
<i>Døde dyr</i>	35
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	35
<i>BAT til opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	36
<i>Påfyldning af gyllevogne</i>	37
<i>Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning</i>	38
<i>Ammoniakfordampning fra anlægget</i>	39
<i>Lugt</i>	40
<i>Transport</i>	41
<i>Støj</i>	43
<i>Støv</i>	44
<i>Lys</i>	44
<i>Spildevand</i>	45
<i>Skadedyr</i>	46
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld</i>	47
<i>Renere teknologi og ressourcestyring</i>	48
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	51
<i>Arealer</i>	51
<i>Husdyrgødning</i>	53
<i>Udbringning af husdyrgødning</i>	54
<i>Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning</i>	56
<i>Sædskifte</i>	56
<i>Grundvand</i>	57
<i>Bilag IV-arter</i>	58
<i>Natura 2000-områder</i>	58
<i>Beskrivelse af Natura 2000-vandopland Nissum Fjord og udpegningsgrundlag</i>	59
<i>Regionplanens målsætning</i>	61
<i>Tilstand</i>	61
<i>Herbicerider</i>	64
<i>Næringsstoffer</i>	65
<i>Husdyrbrugets fosforudledning</i>	68
<i>Husdyrbrugets nitratudledning</i>	70
<i>Holstebro Kommunes vurdering af påvirkningen af Nissum Fjord</i>	71
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	72
BILAG	73
BILAG 1 – HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED	73
BILAG 2 – SITUATIONSPLAN	74
BILAG 3 – BYGNINGER SOM ANSØGT	75
BILAG 4 – HUSDYRBRUGETS INDRETNING	76
BILAG 5 – AREAL TIL UDSPRINKLING AF OVERFLADEVAND	76
BILAG 6 – VANDLØB NÆR ANLÆGGET OG NABOER.....	77
BILAG 7 – TRANSPORTVEJE	78
BILAG 8 – UDSPREDNINGSAREALERNE OMKRING EJENDOMMEN - BESKYTTET NATUR OG DIGER.....	79
BILAG 9 – AREALER MOD VEST - BESKYTTET NATUR OG DIGER.....	80
BILAG 10 – FORPAGTEDE AREALER I HERNING KOMMUNE	81
BILAG 11 – NATURA 2000 OPLANDE OG VANDLØB	82
BILAG 12 – AREALER VED EJENDOMMEN MED LAVBUND, JB-TYPE OG VANDLØB	83
BILAG 13 – AREALER MOD VEST MED LAVBUND, JB-TYPE OG VANDLØB	84
BILAG 14 – § 21 UDTALELSE FRA HERNING KOMMUNE	85
BILAG 15 – DRIFTSJOURNAL.....	93

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Stamblad for virksomheden

Godkendelsesdato:	29. september 2010
Godkendelse hjemmel, lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	§ 12 - over 250 DE
Husdyrbrugets navn, jf. CVR	HANS JØRGEN FLENG
CVR-nr. / P-nr.	12 81 06 87
Husdyrbrugets adresse	Abildholt Hedevej 2, Hogager 7500 Holstebro
Husdyrbrugets telefonnumre	97 46 84 85 / 40 41 84 85
Husdyrbrugets kontaktperson(er)	Hans Jørgen Fleng
Matrikel	16i Den østlige Del, Borbjerg m.fl.
CHR	54025
(i)-mærket, bek. 1640 / 13/12-2006	Ja
Ejendomsnr.	661-1151
Husdyrbrugets konsulent	Steffen Wiwel, Heden og Fjorden Landbrugscenter, Nupark 47, 7500 Holstebro, tlf. 96296904, e-mail swi@hflc.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune Nupark 51, 7500 Holstebro E-mail: naturogmiljo@holstebro.dk Tlf. 96 11 75 63

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har den 18. september 2008 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på Abildholt Hedevej 2, 7500 Holstebro. Husdyrbruget bliver større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹. Husdyrbruget er dermed omfattet af reglerne for IPPC, jf. IPPC-direktivet². Dette betyder bl.a. at ansøgning om og forslag til miljøgodkendelse af husdyrbruget skal offentliggøres. Ansøgningen har været annonceret i Holstebro Onsdag i perioden fra den 20. januar 2010 til den 3. februar 2010. Forslag til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i perioden fra den 11. august 2010 til den 22. september 2010.

Husdyrbruget er ikke tidligere miljøgodkendt. Ringkøbing Amt har 13. oktober 2006 truffet afgørelse om ikke VVM-pligt til husdyrbrugets hidtidige tilladte dyrehold, som er 160 malkekøer, 38 årsopdræt 0-6 mdr., 138 årsopdræt 6-28 mdr. samt 88 stk. tyrekalve (40-55 kg), alle stor race. Som indtastet i ansøgningen svarer dette til 293,95 DE. Der er ansøgt om en udvidelse af dyreholdet til 520,17 DE, bestående af 285 malkekøer, 24 årsopdræt (0-2 mdr.), 46 årsopdræt (2-6 mdr.), 237 årsopdræt (6-28 mdr.), 143 tyrekalve (40-45 kg), alle stor race.

Miljøgodkendelsen omfatter desuden lovliggørelse af en staldbygning opført i 2007, telt-overdækning af gyllebeholder samt opførelse af 2 nye ensilageplansiloer med tilhørende udsprinklingsanlæg.

Der er ikke naturområder i nærheden af husdyrbruget, som giver anledning til at stille krav om reduktion af ammoniak. Kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik indenfor ammoniakreduktion er opfyldt ved, at spaltearealet i staldene skrubes, den største gyllebeholder overdækkes, der opbevares en del af den faste gødning heri, og en del af den resterende fast gødning udbringes direkte fra stald til mark uden opbevaring andre steder.

Arealerne ligger i oplandet til Nissum Fjord, som er et Natura 2000-område overbelastet med fosfor, og der er jf. ansøgningen et fosforoverskud på 9 kg P/ha/år. Der er derfor stillet vilkår om fosforbalance på en del af udbringningsarealet. En del af udbringningsarealet ligger desuden i Herning Kommune, og der er indhentet § 21 udtalelse for disse arealer.

¹ Lov nr. 1572 af 20/12-2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

² Dir. om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet). Rådets direktiv 2008/1/EF.

Meddelelse om godkendelse

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der gælder for udvidelse af husdyrbruget.

Husdyrbruget er større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbruget er dermed omfattet af reglerne for IPPC, jvf. IPPC-direktivet. Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for virksomhedens forhold til det eksterne miljø. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter, der hører under husdyrbruget. Der drives ikke bivirksomhed på husdyrbruget.

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering meddeler Holstebro Kommune hermed godkendelse til den ansøgte produktion af 285 malkekøer, 24 årsopdræt (0-2 mdr.), 46 årsopdræt (2-6 mdr.), 237 årsopdræt (6-28 mdr.), 143 tyrekalve (40-45 kg), alle stor race, på husdyrbruget beliggende på matrikel 16i Den østlige Del, Borbjerg, på adressen Abildholt Hedevej 2, Hogager, 7500 Holstebro.

Godkendelsen bygger på husdyrbrugets ansøgning, tilsyn på husdyrbruget og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af Miljøklagenævnets afgørelser og Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Miljøgodkendelsen er delt op i en særlig godkendelse af anlæg (bygninger, dyrehold, gødningsanlæg og andre faste installationer), og en særlig godkendelse af arealerne. Arealgodkendelsen omfatter alle ejede og forpagtede udbringningsarealer under husdyrbruget samt aftaler om afsætning af husdyrgødning til tredjemand. De to godkendelser kan reguleres uafhængigt af hinanden. Under generelle vilkår er stillet vilkår, der er gældende for både anlægs- og arealdelen.

På Holstebro Kommunes vegne

Nina Karner
Agronom

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

1. Flytning af Abildholt Hedevej skal ske i overensstemmelse med Holstebro Kommunes anvisninger, og skal være tilendebragt senest 1. december 2010. Afstanden fra den nye vej til husdyrbrugets bygninger og ensilageplansiloer skal være minimum 15 meter. Ved manglende overholdelse af vilkåret, bortfalder miljøgodkendelsen.

Dokumentation

2. Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse eller senere afgørelser foreskriver andet.
3. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Opgørelse af f.eks. husdyrholdets størrelse, affaldsregistrering og –bortskaffelse, mark- og gødningsplaner m.v., samt driftsjournal (jf. bilag 15), skal efter anmodning kunne fremlægges for tilsynsmyndigheden. Den relevante dokumentation skal på forlangende fremvises for de seneste fem år.

Frist for udnyttelse af godkendelse

4. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsesdatoen.

Ansøger og ejerforhold

5. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter, at ændringen har fundet sted.

Ophør af husdyrbruget

6. Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes, ensilage-markstakke og kompostmarkstakke fjernes og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager. Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til landbrugsformål, kan Holstebro Kommune kræve, at bygningerne rives ned, og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende. Omkostninger i forbindelse hermed påhviler husdyrbruget.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Den godkendte produktion gælder antallet af dyr (indenfor de angivne alders- eller vægtintervaller) fordelt på dyretyper. Antallet af dyreenheder kan ændre sig.

7. Husdyrbruget har pr. planår (1/8-31/7) maksimalt godkendelse til følgende dyrehold:

Dyreart og dyretype	Produktion efter udvidelse	
	Antal	DE
Malkekøer, st. race	285	380,36
Kvier (6-28 mdr.), st. race	237	120,47
Småkalve (0-2 mdr.), st. race	24	5,68
Småkalve (2-6 mdr.), st. race	46	13,19
Tyrekalve 40-45 kg, st. race	143	0,47
i alt		520,17

Dyreholdet skal produceres i de staldanlæg, der er angivet i Skema 2 på side 24. Dyreholdet skal opgøres for hvert planår.

Stalde

8. Hele spaltearealet i stald 1.1.1, 1.1.4 og 1.1.7 skal skrubes minimum hver 4. time. Skrabere skal rengøres og vedligeholdes, og herunder skal gummilister udskiftes jævnlige. Udskiftning og vedligehold af skrabere skal noteres i driftsjournalen bilag 15. Vilkaaret skal overholdes senest fra det tidspunkt, hvor udvidelsen af dyreholdet påbegyndes.
9. Der skal strøs halm i tilstrækkelig mængde, i dybstrøelsesafsnittet i stald 1.1.2, 1.1.3 og 1.1.5, således at dybstrøelsesmatten altid er tør i overfladen.

Ventilation

10. Ventilationsanlæg i stalde skal vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for de pågældende anlæg. Anlægget skal dog som minimum rengøres mindst en gang hvert forår. Rengøringen skal fremgå af driftsjournal (bilag 15).

Rengøring af staldanlæg

11. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres at staldafsnit holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene. Rengøring af stalde skal noteres i driftsjournalen (bilag 15).

Foder

12. Fodringen skal tilrettelægges med hjælp fra kvægbrugskonsulent, og der skal jævnlige tages analyser af foderet.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

13. Siloer til indblæsning af foder skal være forsynet med melcykloner.

Opbevaring og håndtering af ensilage og fast gødning

14. Ensilage og komposteret dybstrøelse, der opbevares i markstak, må ikke placeres på arealer, der skrånede mod vandløb og søer. Der skal minimum gå 5 år imellem, der placeres markstakke på et givent areal. Markstakke må ikke placeres i Herning kommune, eller på de marker, der er omfattet af vilkår 41. I de tilfælde, hvor ensilage eller komposteret dybstrøelse placeres i markstak, skal tidspunkt og placering noteres og indtegnes på et målefast kortbilag i driftsjournalen (bilag 15).

Placeringen af markstakke skal overholde nedenstående afstandskrav:

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg, herunder markvandingboringer	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

Spild og kasseret materiale fra markstakke skal fjernes løbende (minimum en gang om ugen og altid før varslet regn) og opbevares overdækket med plast eller lignende på møddingsplads, gyllebeholder eller ensilagesilo for at forhindre lugtgener eller anden forurening.

Overdækningsmateriale fra markstakke, ensilagepladser eller – siloer skal løbende fjernes og opbevares i en container eller tom køresilo.

15. Minimum 1/3 af den dybstrøelse og faste gødning, som produceres på ejendommen årligt, skal opbevares i gylletank med fast overdækning. Minimum 85 % af den resterende del skal udbringes på mark direkte fra stald. Der skal føres logbog over opbevaring af dybstrøelse/fast gødning, som angivet i driftsjournal bilag 15.

Døde dyr

16. Kadaverpladsen skal placeres og indrettes således, den ikke er synlig i landskabet ved færdsel på offentlig vej.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

17. Husdyrbruget skal råde over mindst 9 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning.
18. Gyllebeholder nr. 1.1.10 (byggeår 2006, volumen 2.600 m³) skal senest 1 år efter meddelelse af godkendelsen overdækkes med fast overdækning med korrosionssikring, som sikrer mod indvendig korrosion af gyllebeholderen.
19. Teltoverdækningen må kun stå åben i forbindelse med omrøring og tømning af gyllebeholder. Teltoverdækningen må dog højst stå åben 24 timer i træk.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

20. I tilfælde af skader på teltoverdækningen skal denne repareres inden 1 uge efter skadens opståen.
21. Eventuelle skader på teltoverdækningen noteres i driftsjournalen (bilag 15) med dato for skaden og dato for reparation af denne. Såfremt teltoverdækningen står åben længere end angivet i vilkår 19 noteres dette i driftsjournalen med angivelse af årsag til dette.
22. Gyllebeholdere skal minimum en gang om året - f.eks. i forbindelse med forårstømning - inspiceres for revner/utætheder mv. og vedligeholdes. Inspektion og evt. vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal, jf. bilag 15.

Påfyldning af gyllevogne

23. Ved anvendelse af traktorpumpe skal påfyldning af gyllevogn foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Alternativt skal der anvendes gyllevogne med egen påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.

Såfremt Holstebro Kommune skønner, at der opstår spild fra påfyldning af gyllevogne o.l. kan der stilles krav om, at påfyldning o.l. skal foregå på en plads, med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.

Lugt

24. Tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelser af lugtkilder og/eller behandling af afkastluften, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra husdyrbruget er velbegrundede. Hvis der er væsentlige gener, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der udtages en måling af lugt. Målingerne skal udføres efter gældende retningslinjer fra miljøstyrelsen (referencelaboratoriet). Udgifter i forbindelse med undersøgelser og målinger afholdes af husdyrbruget. Med mindre tilsynsmyndigheden skønner, at generne er væsentlige, vil der højst blive krævet én måling pr. år.

Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra stalde, gødningsoplæg m.v., der vurderes at være væsentligt større end, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

Transport

25. Transport til og fra ejendommen skal af hensyn til støj- og støvgener foregå ved hensynsfuld kørsel.

Støj

26. Støjbidraget fra staldene sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter - målt udendørs - til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A), må ved

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

nabobeboelse* ikke overstige nedenfor anførte værdier.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

*) Ved nabobeboelse defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivlsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

- 27.** Ved klage over støj fra husdyrbruget, kan kommunen anmode om, at der indsendes dokumentation for overholdelse af støjkrav. Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i husdyrbrugets omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjklender kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industri-støj.

Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår 26 ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

- 28.** Såfremt beboerne på Abildholt Hedevej 1 tilkendegiver overfor Holstebro Kommune, at de føler sig generet af støj fra foderblanding i plansiloer, kan Holstebro Kommune kræve, at blandingen af foder foregår i en lukket bygning.

Støv

- 29.** Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets eget areal.

Spildevand

- 30.** Befæstede arealer omkring husdyrbrugets bygninger skal altid holdes rene for affald, foderrester, gødningspild m.v., således, at der ikke er risiko for udvaskning af organisk materiale og næringsstoffer til vandløb, grøfter og dræn ved overfladeafstrømning.
- 31.** Ved etablering af udsprinklingsanlæg til overfladevand fra ensilageplansiloer og befæstet areal, skal opsamlingsstanken være minimum 65 m³, pumpekapaciteten minimum 6 m³/time og udsprinklingsarealet minimum 2020 m². Hvis det ønskes at afvige fra denne dimensionering, skal der forinden indsendes ansøgning herom, og en anden dimensionering skal skriftligt accepteres af Holstebro Kommune, inden anlægget opføres.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Skadedyr

- 32.** Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Hvis Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan det forlanges, at der føres journal over fluebekæmpelsen/skadedyrsbekæmpelsen på husdyrbruget. Journalen skal føres efter kommunens anvisninger.

Driftsforstyrrelser eller uheld

- 33.** Der skal, inden den 1. april 2011, udarbejdes en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være skriftligt og accepteres af Holstebro Kommune. Forslag til beredskabsplan skal sendes til kommunen senest den 1. marts 2011.

Beredskabsplanen/driftsforskriften skal som minimum indeholde:

- Procedurer som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen, herunder placering af drænbrønde på arealet øst og syd for ejendommen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse af materiel der er tilgængeligt på bedriften eller kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage.
- Afhjælpende foranstaltninger ved gylleudslip til arealerne øst og syd for anlægget, herunder placering af drænbrønde.

Beredskabsplanen skal være kendt af alle personer, der arbejder på husdyrbruget og skal ophænges synligt, hvor den er let at komme til. Beredskabsplanen skal løbende holdes opdateret, dog minimum 1 gang årligt, og seneste dato for opdatering / revision skal fremgå af beredskabsplanen.

Miljø- og ressourcestyring

- 34.** Husdyrbruget skal minimum en gang i kvartalet føre journal/opgørelse over forbrug af el, vand og brændstof. Se driftsjournal bilag 15.
- 35.** Husdyrbruget skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk forsvarelig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen.

Husdyrbruget skal i forbindelse med tilsyn redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen. Følgende områder forventes at indgå i redegørelsen:

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Metoder/management til reducere af fordampningen af kvælstof fra stalde og opbevaringsanlæg samt i forbindelse med udbringning.
- Tiltag til reducere af kvælstofudledning og fosforoverskud.
- Redegørelse for ressourceforbrug og tiltag til minimering heraf.
- Reparations- og vedligeholdelsesplaner
- Affaldsreducerede tiltag

36. Hele husdyrbruget skal indenfor 1 år efter meddelelse af godkendelsen være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcibesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Gennemgangen skal som minimum indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, herunder bevægelsessensorstyret belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskinel og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc.

Husdyrbruget skal efter ovenstående gennemgang gennemgås minimum hvert 5. år. Som udgangspunkt skal 5-års lønsomme teknologier indføres. Kontroller inkl. rapport skal vedlægges driftsjournalen bilag 15.

37. Mælkekøleanlægget skal løbende og minimum 1 gang om året kontrolleres af en køletekniker og vedligeholdes, så det altid kører energimæssigt optimalt. Kontrollen skal noteres i driftsjournalen bilag 15. Driftsjournal og kontrolrapport skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden i 5 år.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

- 38.** Godkendelsen omfatter kun de ansøgte udbringningsarealer, der fremgår af Skema 8 på side 51 og tilhørende bilag.
- 39.** Der må maksimalt tilføres husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 591,17 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af Skema 9 på side 53, og således at der på husdyrbrugets udbringningsareal ikke udbringes mere end 2,3 DE/ha.

Udbringning af husdyrgødning

40. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener, ammoniakfordampning og støj begrænses. Udbringning skal så vidt muligt ske på hverdage indenfor normal arbejdstid. I tæt bebyggede områder skal nedfældning eller nedbringning ske umiddelbart efter udbringning.

Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Fosfor

- 41.** På markerne 1-0, 5-0, 6-0, 7, 8-0, 8-1, 9-0, 10-0, 12-1, 19-0, 19-2, 24-0, 31-0, 34-0, 36-0, 36-1, 37-0, 38-0 og 89 skal der enten være dokumenteret ledig fosforbindingskapacitet (defineret i vilkår 42) eller opretholdes fosforbalance. Vilkåret gælder enhver planperiode (1/8-31/7) efter 1. august 2012. Fosforbalancen opgøres for hver planperiode som forskellen mellem den tilførte mængde fosfor i gødning og den mængde fosfor, som fraføres med afgrøderne efter Plantedirektoratets retningsgivende normer for de respektive år. Dokumentation for fosforbalance eller ledig fosforbindingskapacitet skal udarbejdes af landbruget og skal indsendes til Holstebro Kommune på dennes forlangende.
- 42.** For lavbundslande med humusjord (se bilag 12 og 13) gælder, at der er ledig fosforbindingskapacitet, når forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstraherbart jern og fosfor er større end 20. For øvrige lande er der ledig fosforbindingskapacitet, når det gennemsnitlige fosfortal for markerne mindre end Pt 4. Jordprøver til analyse for fosfortal og analyser for forholdet mellem jern og fosfor, skal udtages for hver 5 hektar markareal. Fosfortal/analyser til dokumentation af ledig fosforbindingskapacitet må aldrig være mere end fem år gamle, og skal jf. vilkår 41 senest foreligge 1. august 2012, medmindre det kan dokumenteres, at der herefter ved sædskifte opretholdes fosforbalance for arealerne. Fosfortallene / analyserne skal fremgå af et kortbilag over marker, og skal anføres minimum for hver mark. Kortbilag med analyser for fosfortal skal indsendes som dokumentation til Holstebro Kommune, når analyserne foreligger.

Forebyggelse af forurening af vandmiljøet

- 43.** Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne, samt på skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning.
- 44.** Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstofoptag og størst vækst. Ved afgrødehøjde under 10 cm skal husdyrgødning udbringes under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.
- 45.** Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

Arter på habitatdirektivets bilag IV

- 46.** I en afstand af 10 meter fra søen, som ligger tæt ved mark 9-0 (se bilag 8) må jorden ikke dyrkes, bearbejdes, gødes eller sprøjtes. Såfremt der verificeres paddel omfattet af habitatbekendtgørelsens bilag IV i området, skal der etableres og opretholdes en 10 meter dyrkningsfri zone omkring vandhuller på udbringningsarealerne.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Offentliggørelse og generelle forhold

Klagevejledning

Afgørelsen om godkendelse er truffet i medfør af § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006.

Afgørelsen om godkendelse kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 27. oktober 2010 påklages til Miljøklagenævnet. Ved klage over godkendelsen kan Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Klageberettigede er orienteret ved annonce i Holstebro Onsdag den 29. september 2010.

Eventuel klage over miljøgodkendelsen, skal indgives skriftligt og skal stiles til Miljøklagenævnet, Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men skal indsendes til Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Nupark 51, 7500 Holstebro eller pr. mail til teknik.miljoe@holstebro.dk. Klagen videresendes derefter til Miljøklagenævnet sammen med sagens akter og kommunens bemærkninger til sagen.

Der gøres opmærksom på, at en klage ikke har opsættende virkning for udnyttelsen af godkendelsen, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jvf. lovens § 81. Udnyttelse af godkendelsen sker dog på eget ansvar, og indskrænker ikke klagemyndighedens ret til at ændre eller ophæve afgørelsen.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal i henhold til § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsestidspunktet. I tilfælde af at afgørelsen påklages, regnes fristen først fra det tidspunkt, hvor der foreligger en endelig afgørelse.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

- Ansøger Hans Jørgen Fleng, Abildholt Hedevej 2, 7500 Holstebro

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse samt miljøgodkendelse er sendt til:

- Steffen Wiwel, Heden og Fjorden Landrugscenter, swi@hflc.dk (ansøgers rådgiver)
- Herning Kommune – Sanne Hoffmann Jensen, mynsj@herning.dk
- Danmarks Naturfredningsforening – Holstebro – V/Ole Primdahl, Vindelevgård 192, 7830 Vinderup
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk;
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. E-post: post@rin.mim.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, Rosenvvej 18, 8240 Risskov, enie@akademiaarhus.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Jens K. Thygesen, jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen v/ Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V, E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland), E-post: holstebro@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Holstebro Museum. E-post: niels.terkildsen@holstebro-museum.dk

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse (uden kopi af miljøgodkendelse) er sendt til:

- Martin Fleng, Abildholt Hedevej 2, 7500 Holstebro – ejer af Abildholt Hedevej 1 (nabo)
- Winnie Kristensen og Allan Lilbæk Meldgaard, Abildholt Hedevej 3, 7500 Holstebro (nabo)
- Kirsten Fleng Rasmussen, Vester Feldborgvej 1, 7500 Holstebro (Bortforpagter)

I perioden 11. august 2010 til 22. september 2010 har forslag til afgørelse været i offentlig høring. Forslaget er annonceret i Holstebro Onsdag, på Holstebro Kommunes hjemmeside og er sendt til nedenstående:

- Ansøger Hans Jørgen Fleng, Abildholt Hedevej 2, 7500 Holstebro
- Martin Fleng, Abildholt Hedevej 2, 7500 Holstebro – ejer af Abildholt Hedevej 1 (nabo)
- Winnie Kristensen og Allan Lilbæk Meldgaard, Abildholt Hedevej 3, 7500 Holstebro (nabo)
- Kirsten Fleng Rasmussen, Vester Feldborgvej 1, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Niels Kristian Jensen, Teglværksvej 19, 7540 Haderup (Bortforpagter)
- Steffen Wiwel, Heden og Fjorden Landrugscenter, swi@hflc.dk (ansøgers rådgiver)
- Herning Kommune – Sanne Hoffmann Jensen, mynsj@herning.dk
- Danmarks Naturfredningsforening – Holstebro – V/Ole Primdahl, Vindelevgård 192, 7830 Vinderup
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk;
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. E-post: post@rin.mim.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, Rosenvvej 18, 8240 Risskov, enie@akademiaarhus.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Jens K. Thygesen, jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen v/ Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V, E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland), E-post: holstebro@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Holstebro Museum. E-post: niels.terkildsen@holstebro-museum.dk

I 6 ugers høringsperioden er der ikke indkommet bemærkninger fra høringsparter udover ansøger. På baggrund af ansøgers kommentarer er der foretaget mindre rettelser.

Inddragelse af offentligheden er sket gennem annoncering af modtagelse af ansøgning i Holstebro Onsdag i perioden 20. januar 2010 til den 3. februar 2010. Der er ikke indkommet bemærkninger i høringsperioden.

Retsbeskyttelse

Godkendelsen omfatter hele produktionen på adressen Abildholt Hedevej 2, 7500 Holstebro, samt de udspretningsarealer (ejede og forpagtede), der er nævnt og behandlet i ansøgningen.

I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse, er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år, for om nødvendigt at meddele påbud eller forbud, jf. § 40 stk. 2 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug nr. 1486 af 4/12-2009, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen skal, jf. § 17 i bekendtgørelse nr. 294 af 31/03 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2018.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Godkendelsen træder i kraft den 29. september 2010. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Udnyttelse af godkendelsen

Der stilles vilkår om, at miljøgodkendelsen skal være udnyttet senest 2 år efter meddelelse af godkendelse, jf. husdyrloven.

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Oplysninger om grundlag for miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen,
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 4/1997 om miljøgodkendelse af husdyrbrug,
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav,
- Vejledning nr. 9795/2005 om rotter,
- Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

samt

- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". 2. udgave udarbejdet maj 2002.
- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003.
- Statens Skadedyrslaboratorium rapport nr. 3 / 2002. Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr.

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende love og anordninger – hvis disse regler er skærpede i forhold til vilkårene i denne godkendelse.

Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning, herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt, dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller ikke-uvæsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter husdyrlovens § 12, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforholdsmæssig med hensyn til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det bl.a. sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse er udnyttet,
- at til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Efterfølgende vil det ansøgte husdyrbrug blive vurderet iht. ovenstående, i det omfang, det er relevant.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

ANSØGER OG EJERFORHOLD

Hans Jørgen Fleng ejer og driver husdyrbruget på Abildholt Hedevej 2, 7500 Holstebro, under CVR nr. 12810687. Husdyrbruget drives som et selvstændigt husdyrbrug uden nogen form for samdrift med andre ejendomme, herunder andre ejede ejendomme. Den drifts- og miljøansvarlige på husdyrbruget er Hans Jørgen Fleng. Den drifts- og miljøansvarlige har pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget om godkendelsens vilkår for den del af driften, som de arbejder med.

Der stilles vilkår om, at hvis der sker ændringer af ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal dette meddeles til Holstebro Kommune inden for 14 dage.

LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Bedriften ligger cirka 2 km øst landsbyen Hogager, 700 meter syd for Borbjerg og Sevel Plantager, og 1 km vest for kommunegrænsen til Herning Kommune / Nordre Feldborg Plantage. Husdyrbrugets beliggenhed fremgår af bilag 1.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.
Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.

Afstand fra staldanlæg og lign. til nærmeste naboer og byzone m.v.	Afstand
Nærmeste nabo (Abildholt Hedevej 1) – krav 50 meter	250 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (Skave)- krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	5,2 km*
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende (Motocrossbane Hesselåvej) - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	3,5 km*
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren (Hogager) - vurdering indenfor 300 meter	2 km*

* der er ca. 1000 m til kommunegrænsen til Herning Kommune

Afstand fra hele anlægget til nærmeste naturområder:	Afstand
Højmose	13 km
Lobeliesø (Skånsø)	16 km
Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder	2,5 km
Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder	4,6 km
Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	> 6 km
Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	6 km
Ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer* og vandhuller med kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	> 6 km
*) Disse søtype er endnu ikke fuldstændigt kortlagt, hvorfor den nærmeste § 3 sø indenfor internationalt beskyttelsesområde er angivet.	

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
Ikke almene vandforsyningsanlæg (krav 25 m) - 1.1.7 nyt staldafsnit - nye ensilagesiloer	40 m 70 m
Almene vandforsyningsanlæg (krav 50 m) - 1.1.7 nyt staldafsnit - nye ensilagesiloer	> 40 m > 70 m
Vandløb, grøft, dræn, søer (krav 15 m) - 1.1.7 nyt staldafsnit - nye ensilagesiloer	>15 m >15 m
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 m) - 1.1.7 nyt staldafsnit - nye ensilagesiloer	6 m 6 m
Levnedsmiddelvirksomhed (krav 25 m) - 1.1.7 nyt staldafsnit - nye ensilagesiloer	> 25 m > 25 m
Beboelse på samme ejendom (krav 15 m) - 1.1.7 nyt staldafsnit - nye ensilagesiloer	126 m 60 m
Naboskel (krav 30 m) - 1.1.7 nyt staldafsnit - nye ensilagesiloer	170 m 40 m

Afstand til vandløb, grøft og dræn er i ansøgningen angivet til >15 m. Det antages derfor, at alle eventuelle dræn indenfor 15 meter fra den nye stald er sløjfet.

Afstanden fra stald og plansiloer til Abildholt Hedevej er ca. 6 meter. Ansøger har derfor søgt om dispensation fra afstandskravet, som Natur- og Miljøudvalget i Holstebro Kommune den 26. oktober 2009 traf beslutning om at afslå, da det ikke blev vurderet at være umuligt at placere stalden og plansiloerne andre steder. For at overholde afstandskravet på 15 meter har ansøger derfor valgt at flytte vejen. Der er indsendt ansøgning herom til Holstebro Kommune, og Teknisk Udvalg har 19. april 2010 truffet beslutning om, at godkende flytning af vejen for ansøgers egen regning. Der stilles derfor vilkår om, at flytning af vejen skal være tilendebragt 1. december 2010, for at sikre overholdelse af afstandskravet. Der gøres opmærksom på, at flytning af vejen skal ske i overensstemmelse med godkendt ansøgning og anvisninger fra afd. for Trafik og Park, Holstebro Kommune.

Samlet vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget, inkl. den vestlige del af kostalden og de nye ensilagepladser, ved de stillede vilkår opfylder afstandskravene i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- §§ 6 og 20: Afstande til nabobebyggelse, byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.
- § 7: Afstande til beskyttede naturtyper (højmoser, lobeliesø, hede større 10 ha, overdrev, større end 10 ha, heder, overdrev og ammoniakfølsomme søer) beliggende indenfor international naturbeskyttelsesområder).
- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindingsanlæg, offentlig og privat fællesvej og egen beboelse.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE INTERESSER

Anlægget ligger udenfor diverse bygge-/beskyttelseslinjer til skov, vandløb, kyst etc., udenfor kirkezoner og ikke i fredede områder eller områder med landskabelige eller kulturhistoriske interesser. Alle bygninger ligger i umiddelbar tilknytning til det eksisterende, hvorfor der ikke ses at være noget landskabeligt, som taler imod det ansøgte.

En del af udbringningsarealerne ligger indenfor skovbyggelinje, men da der ikke bygges på arealerne, vurderes det ikke at have betydning.

Der findes beskyttede diger langs flere af udbringningsarealerne, jf. bilag 8 og 9. Ved beskyttede sten- og jorddiger og lign. forstås menneskeskabte, linjeformede forhøjninger af sten, jord, græstørv, tang eller lignende materialer, som fungerer eller har fungeret som hegn og har eller har haft til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, som både viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egnstypiske digestrukturer. Digerne er beskyttet i henhold til museumslovens § 29a. Der må derfor ikke foretages ændring i tilstanden af digerne. Digerens placering vurderes ikke at være af betydning for arealanvendelse i indeværende godkendelse.

Holstebro Kommune vurderer samlet, at det ansøgte husdyrbrug ikke vil medføre forringelser af de landskabelige eller kulturhistoriske værdier i området.

OPHØR AF HUSDYRBRUGET

Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes og indholdet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager. Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til landbrugsformål, kan Holstebro Kommune kræve, at bygningerne rives ned, og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende. Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

ALTERNATIVE MULIGHEDER

Anført i ansøgningen: 0-alternativ - dvs. mælkeproduktionen fortsætter uændret. Dog i et udvidet omfang. Den nødvendige tilpasning til strukturen i erhvervet og den krævede effektivisering i mælkeproduktionen betinger en fortsat udvikling og forøgelse af produktionsomfanget. Med den ansøgte udvidelse af besætningen på Abildholt Hedevej 2, 7500 Holstebro forsøger ejer at opretholde og udvikle en bæredygtig landbrugsproduktion til næste generation "tager over". En omlægning til en anden animalsk produktion eller til en ren planteproduktion kunne overvejes. Men da driftsleders faglige kompetence, engage-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

ment og indsigt ligger på mælkeproduktion, synes disse muligheder ikke økonomisk og driftsmæssigt at være realisable.

BAT – BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK

Ved miljøgodkendelse af et husdyrbrug, skal Holstebro Kommune sikre sig, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af 'bedste tilgængelige teknik' (BAT). Holstebro Kommune skal fastsætte vilkår, der sikrer anvendelse af BAT. BAT er ifølge Miljøstyrelsens vejledning om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug at betragte som en generel ikke-stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særligt følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på fastlæggelsen af BAT-niveauet. Særligt med begrebet 'tilgængelig teknik' menes, at teknikken under afvejning af økonomiske udgifter og fordele skal være mulig at anvende i landbrugssektoren som helhed. Der ligger her i ordet 'tilgængelig' indbygget en afvejning mellem mål og midler, men vel og mærke afvejet på sektorniveau og ikke på bedriftsniveau.

Anvendelsen af BAT er især relevant indenfor staldindretning, opbevaring og udbringning af gødning, fodring, ressourceforbrug og management. Ved fastlæggelsen af BAT for anlægget er især ammoniakfordampning en væsentlig forureningsparameter, eftersom mange tiltag indenfor alle de nævnte områder netop har effekt på ammoniakfordampningen. I den miljøtekniske beskrivelse og vurdering af anlægget herunder er der derfor foretaget en særlig vurdering af, hvorvidt den samlede ammoniakfordampning fra stalde og gødningslagre opfylder kravet om BAT. I den miljøtekniske beskrivelse og vurdering af arealet er BAT beskrevet for udbringning af husdyrgødning.

Husdyrbrugets anlæg

DET ANSØGTE HUSDYRHOLD

Husdyrbruget drives konventionelt. Årlig husdyrproduktion fremgår af Skema 1 herunder, og sker i de staldsystemer, der er angivet i Skema 2.

Skema 1. Produktionsstørrelse

Dyreart og dyretype	Produktion før udvidelse		Produktion efter udvidelse	
	Antal	DE	Antal	DE
Malkekøer, st. race	160	213,54	285	380,36
Kvier (6-28 mdr.), st. race	138	70,15	237	120,47
Småkalve (0-6 mdr.), st. race	38	9,68		
Småkalve (0-2 mdr.), st. race			24	5,68
Småkalve (2-6 mdr.), st. race			46	13,19
Tyrekalve 40-50 kg, st. race	88	0,58		
Tyrekalve 40-45 kg, st. race			143	0,47
i alt		293,95 DE		520,17

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Produktionsniveau

Produktionsniveauet ligger stabilt hen over året, og der forventes ikke varierende belastning fra husdyrproduktionen i løbet af året. Almindelige sæsonudsving, naturlige produktionsudsving samt tilpasninger pga. sygdom og lignende kan ske og accepteres.

Der stilles vilkår om, at der maksimalt må produceres det ansøgte dyrehold som beskrevet i Skema 1 indenfor hvert planår (1. august - 31. juli).

Udnyttelse af produktionsniveau

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

STALDE

Udvidelsen af dyreholdet i husdyrbrugets stalde fremgår af Skema 2, hvor antallet af dyr i nudrift og ansøgt drift samt staldsystem fremgår. Situationsplan over husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg fremgår af bilag 2 og 3.

Skema 2. Stalde med producerede dyretyper, antal dyr og staldsystem

Stald nr.	Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægtkorrektion	Nudrift drift		Ansøgt drift		Staldsystem
			Antal	DE	Antal	DE	
1.1.1.	Kostald	Malkekøer	144	192,18	105	140,13	Sengestald med spalter
		Kvier (6-28 mdr.)			61	31,01	
1.1.2.	Småkalvestald	Småkalve (0-1 mdr.)	18	4,11			Dybstrøelse hele arealet
		Småkalve (0-2 mdr.)			24	5,68	
		Tyrekalve 40-50 kg	88	0,58			
		Tyrekalve 40-45 kg			143	0,47	
1.1.3	Kalvestald	Småkalve (1-6 mdr.)	20	5,57			Dybstrøelse hele arealet
		Småkalve (2-6 mdr.)			46	13,19	
1.1.4	Ny kostald	Malkekøer			88	117,44	Sengestald med spalter
1.1.5	Goldkostald	Malkekøer	16	21,36	25	33,37	Dybstrøelse hele arealet
1.1.6	Kviestald	Kvier (6-28 mdr.)	138	70,15	176	122,46	Spaltegulvbokse
1.1.7	Nyt Staldafsnit	Malkekøer			67	89,42	Sengestald med spalter
i alt				293,95		520,17	

I forbindelse med udvidelsen opføres ingen nye stalde, men stald 1.1.7, som er et afsnit f stald 1.1.4, er opført uden miljøgodkendelse og byggetilladelse i 2006, og vurderes derfor som en ny stald.

BAT i staldanlæg

I henhold til Miljøstyrelsens BAT-høringsmateriale for standardvilkår til malkekvæg og opdræt (16. december 2009) har Holstebro Kommune for hvert staldafsnit vurderet, hvad der er bedste tilgængelige teknik (BAT), ud fra ansøgningsmaterialet, Miljøstyrelsens BAT-høringsmateriale samt de eksisterende byggeblade/teknikker, som Holstebro Kommune har kendskab til. I den forbindelse er det vurderet, at en teknik maksimalt må koste 1 % af produktionsomkostningerne, og maksimalt 100 kr. pr kg. sparet N, for at det både er pro-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

portionelt og omkostningseffektivt. Produktionsomkostningerne pr. malkeko er 19.756 kr./år (jf. Fødevarerøkonomisk Institut - Økonomien i landbrugets driftsgrene 2005, tabel IV). Ved produktion af 285 malkekøer er driftsomkostningerne således 5.630.460 kr., og 1 % heraf er 56.305 kr./år.

Stald 1.1.1 - Kostald

I stalden skal fremover opstaldes malkekøer og kvier i sengebåse på spalter med ringkanal, som er den eksisterende gulvtype i stalden. Stalden renoveres ikke i forbindelse med udvidelsen. Stalden har ifølge ansøgers oplysninger en levetid på mellem 15 til 20 år, og er således ikke renoveringsmoden indenfor miljøgodkendelsens retsbeskyttelsesperiode på 8 år.

Mulige ammoniakreducerende tiltag indenfor staldteknologi til malkekvæg og opdræt omfatter (bl.a. jf. 'Teknologilisten', bilag 3 til Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug): Ændring af gulvtype til fast drænet gulv, gylleforsuring og spalteskrabere.

Ændring af gulvtype til fast drænet gulv: Det fremgår af Miljøstyrelsens BAT-høringsmateriale for malkekvæg (16. december 2009), at for opførelse af nye stalde på bar mark koster det ca. 100 kr. mere pr årsko, og 8 kr. pr reduceret kg N, at etablere fast, drænet gulv, i forhold til referencegulvet (spaltegulv på ringkanal/bagskyl). Ifølge ansøgers beregninger vil ændring af gulvtypen i stald 1.1.1 spare 393 kg N/år, og vil koste 600.000 kr., svarende til 198 kr./kg sparet N, og er dermed ikke omkostningseffektivt. Holstebro Kommune vurderer, at omkostningerne til ændring af gulvtypen til f.eks. præfabrikeret drænet gulv i den eksisterende stald 1.1.1 vil svare til at opføre en ny stald, og dette vil ikke være proportionelt med den opnåede ammoniakreduktion, eftersom den eksisterende stald er fuldt funktionsdygtig, og ikke renoveringsmoden indenfor de næste 8 år. Holstebro Kommune vurderer på baggrund heraf, at ændring af gulvtype ikke er et BAT-krav i stald 1.1.1.

Gylleforsuring: Ansøger har anført, at der er tale om et eksisterende staldanlæg, hvor der mangler vished for, om betonen har den tilstrækkelige modstandsdygtighed overfor den syre, der tilsættes gyllen ved forsuring. Af side 49-51 i den baggrundsrapport, som NIRAS har udarbejdet for Miljøstyrelsen: 'Forudsætninger for de økonomiske beregninger af BAT teknologier - Maj 2009', fremgår, at udgifterne til forsuring af 250 DE malkekvæg (svarer til 188 årskøer) er (anlæg, drift, flydelag) = 110.736 kr./år, indtægter (øget indhold af N og S) 186 kr./DE = 46.500 kr./år. Samlede omkostninger pr. år er således 64.236 kr., hvilket svarer til 1,14 % af driftsomkostninger ved 285 malkekøer. Udgiften til forsuring af 500 DE (svarer til 375 årskøer) er (anlæg, drift, flydelag) = 162.485 kr./år, indtægter 186 kr./DE = 93.000 kr./år. Samlede omkostninger pr. år: 69.485 kr., hvilket svarer til 1,23 % af driftsomkostninger ved 285 malkekøer. Iflg. Miljøstyrelsens byggeblad for gylleforsuring i kvæg-stalde er den samlede meromkostning pr. kg. EKM ved etablering af forsuring 2 %, og prisen pr. kg. sparet kg N er 23 kr., ved en malkekvægbesætning på 250 DE (formodes at være gamle dyreenheder, svarer omtrent til den besætningsstørrelse ansøger har i nudrift). Iflg. Miljøstyrelsens BAT høringsmateriale for malkekvæg vil gylleforsuring i ringkanal koste 547 kr. pr årsko og 83 kr. pr kg. reduceret N, ved en besætningsstørrelse på 338 DE hvoraf de 250 DE er malkekvæg. Holstebro Kommune vurderer på baggrund af

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

ovenstående, at gylleforsuring ikke er et BAT-krav i stald 1.1.1., eftersom prisen overstiger 1 % af produktionsomkostningerne, og der i øvrigt er tvivl om styrken af betonen i gyllekanalen.

Spalteskrabere:

Der er i ansøgningen indført spalteskrabere i ansøgt drift med 20 % ammoniakreducerende effekt. For at opnå en effekt på 25 % reduktion skal spaltearealet skrubes hver 4. time, jf. Miljøstyrelsens teknologibeskrivelse som henviser til FarmTest Kvæg nr. 21. Jf. FarmTest nr. 43 (om renholdelse af staldgulve) er det desuden vigtigt at vedligeholde og rengøre anlægget for at undgå driftsstop, højere energiforbrug og kort levetid. I eksisterende stalde til malkekvæg med spaltegulve, vil installation af spalteskraber ofte være økonomisk og teknisk muligt, som et ammoniakreducerende middel, ud fra en overordnet betragtning for branchen. Der er ikke foretaget beregninger af omkostningseffektivitet eller proportionalitet, da ansøger har valgt at anvende teknologien. På baggrund af ovenstående vurderer Holstebro Kommune, at skrabning af spaltearealet minimum hver 4. time er BAT for stald 1.1.1. Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om, at hele spaltearealet skal skrubes minimum hver 4. time, samt at skraber skal rengøres / vedligeholdes, herunder at gummlister skal udskiftes jævnlige, med henblik på at sikre den angivne effekt.

Stald 1.1.2 og 1.1.3 - Kalvestalde

I stalderne opstaldes småkalve og tyrekalve på dybstrøelse. Der foretages ikke renoveringer eller ændringer i stalderne i forbindelse med udvidelsen. Ansøger oplyser, at dybstrøelse giver kalvene optimal velfærd. Ansøger vurderer, at stalden skal renoveres om ca. femten år. Der findes ingen teknologibeskrivelser for kalvestalde som alternativ til dybstrøelse. Dybstrøelse / kalvebokse med strøelse etc. er således også i praksis det eneste anvendte staldsystem til småkalve (kviekalve 0-6 mdr.), og den eneste valgmulighed i den elektroniske ansøgning. Holstebro Kommune har endvidere ikke kendskab til, at dybstrøelse i hele arealet skulle være mere eller mindre miljøbelastende end dybstrøelse med kort ædeplads med fast gulv, som er de to valgmuligheder, der findes til opstaldning kalve. Holstebro Kommune vurderer, at den overordnede staldtype – dybstrøelse – principielt godt kan karakteriseres som BAT, såfremt der strøs halm i tilstrækkelig mængde, så dybstrøelsesmåtten og strøelsen altid er tør i overfladen, og ammoniakemissionen derved er lavest mulig. Der stilles vilkår til sikring heraf.

Stald 1.1.4 – Kostald

I stalden opstaldes malkekøer i sengebåse på spalter med ringkanal. Stalden er fra 2006/2007. Ansøger forventer at stalden har en levetid på over 20 år.

Mulige ammoniakreducerende tiltag indenfor staldteknologi til malkekvæg og opdræt omfatter (bl.a. jf. 'Teknologilisten', bilag 3 til Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug): Ændring af gulvtype til fast drænet gulv, gylleforsuring og spalteskrabere.

Ændring af gulvtype til fast drænet gulv: Det fremgår af Miljøstyrelsens BAT-høringsmateriale for malkekvæg (16. december 2009), at for opførelse af nye stalde på bar mark koster det ca. 100 kr. mere pr årsko, og 8 kr. pr reduceret kg N, at etablere fast,

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

drænet gulv, i forhold til referencegulvet (spaltegulv på ringkanal/bagskyl). Ifølge ansøgers beregninger vil ændring af gulvtypen i stald 1.1.4 spare 282 kg N/år, og vil koste 600.000 kr., svarende til 275 kr./kg sparet N, og er dermed ikke omkostningseffektivt. Holstebro Kommune vurderer, at omkostningerne til ændring af gulvtypen til f.eks. præfabrikeret drænet gulv i den eksisterende stald 1.1.4 vil svare til at opføre en ny stald, og dette vil ikke være proportionelt med den opnåede ammoniakreduktion, eftersom den eksisterende stald er fuldt funktionsdygtig, og ikke renoveringsmoden indenfor de næste 8 år. Holstebro Kommune vurderer på baggrund heraf, at ændring af gulvtype ikke er et BAT-krav i stald 1.1.4.

Gylleforsuring: Ansøger har foretaget en beregning som viser, at samlet for stald 1.1.4 og 1.1.7 (som er sammenhængende) vil der spares 495 kg N pr. år ved at forsure den flydende husdyrgødning. Det vil kræve, at der laves en fysisk afspærring til gyllesystemet i stald 1.1.1, hvor der er tvivl om holdbarheden af betonen i gyllekanalen. Der vil således på bedriften skulle håndteres to slags flydende husdyrgødning, den forsurede og den ubehandlede rågylle. Det maksimale beløb til investering i forsuring i de to stalde, indenfor rammerne af BAT, vil være: $(495 \text{ kg sparet N} \times 100 \text{ kr./kg sparet N}) = 49.500 \text{ kr.}$ Med en årlig ydelse på 49.953 kr. kan der foretages en investering på 518.500 kr. med en afskrivningsperiode på 15 år og med en rentesats på 5 % p.a. Ansøger vurderer, at der for dette investeringsbeløb ikke vil kunne etableres et forsøringsanlæg samt foretages øvrige fysiske ændringer i gyllesystemet, og at forsuring i stald 1.1.4 og 1.1.7. Ansøger anfører desuden, at det ikke er hensigtsmæssigt at skulle håndtere de to typer gylle parallelt på husdyrbrugget. Af side 49-51 i den baggrundsrapport, som NIRAS har udarbejdet for Miljøstyrelsen: 'Forudsætninger for de økonomiske beregninger af BAT teknologier - Maj 2009', fremgår, at udgifterne til forsuring af 250 DE malkekvæg (svarer til 188 årskøer) er (anlæg, drift, flydelag) = 110.736 kr./år, indtægter (øget indhold af N og S) 186 kr./DE = 46.500 kr./år. Samlede omkostninger pr. år er således 64.236 kr., hvilket svarer til 1,14 % af driftsomkostninger ved 285 malkekøer. Udgiften til forsuring af 500 DE (svarer til 375 årskøer) er (anlæg, drift, flydelag) = 162.485 kr./år, indtægter 186 kr./DE = 93.000 kr./år. Samlede omkostninger pr. år: 69.485 kr., hvilket svarer til 1,23 % af driftsomkostninger ved 285 malkekøer. Holstebro Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at gylleforsuring ikke er et BAT-krav i stald 1.1.4. og 1.1.7, eftersom det ikke er proportionelt, og ifølge ansøgers beregning, som Holstebro Kommune vurderer er fornuftig, heller ikke er omkostningseffektivt.

Spalteskrabere:

Der er i ansøgningen indført spalteskrabere i ansøgt drift med 20 % ammoniakreducerende effekt. For at opnå en effekt på 25 % reduktion skal spaltearealet skrubes hver 4. time, jf. Miljøstyrelsens teknologibeskrivelse som henviser til FarmTest Kvæg nr. 21. Jf. FarmTest nr. 43 (om renholdelse af staldegulve) er det desuden vigtigt at vedligeholde og rengøre anlægget for at undgå driftsstop, højere energiforbrug og kort levetid. I eksisterende stalde til malkekvæg med spaltegulve, vil installation af spalteskraber ofte være økonomisk og teknisk muligt, som et ammoniakreducerende middel, ud fra en overordnet betragtning for branchen. Der er ikke foretaget beregninger af omkostningseffektivitet eller proportionalitet, da ansøger har valgt at anvende teknologien. På baggrund af ovenstående vurderer Holstebro Kommune, at skrabning af spaltearealet minimum hver 4. time er BAT for stald 1.1.4. Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om, at hele spaltearealet skal skrubes

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

minimum hver 4. time, samt at skrabere skal rengøres / vedligeholdes, herunder at gummlister skal udskiftes jævnligt, med henblik på at sikre den angivne effekt.

Stald 1.1.5 - Goldkostald

I stalden opstaldes malkekøer på dybstrøelse. Ansøger vurderer at stalden har en levetid på endnu omkring 20 år. Holstebro Kommune betragter det som nødvendigt og hensigtsmæssigt på malkekvægbrug at have et velfærdsafsnit med halm eller sand til syge og kælvende køer. Holstebro Kommune vurderer, at den overordnede staldtype – dybstrøelse – principielt godt kan karakteriseres som BAT, såfremt der strøs halm i tilstrækkelig mængde, så dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen, og ammoniakemissionen derved er lavest mulig. Der stilles vilkår til sikring heraf.

Stald 1.1.6 – Kviestald

I stalden opstaldes kvier i spaltegulvbokse. Ansøger vurderer, at stalden har en levetid på endnu cirka 20 år.

Mulige ammoniakreducerende tiltag indenfor staldteknologi til malkekvæg og opdræt omfatter (bl.a. jf. 'Teknologilisten', bilag 3 til Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug): Ændring af gulvtype til fast drænet gulv, gylleforsuring og spalteskrabere.

Ændring af gulvtype til fast drænet gulv: Det fremgår af Miljøstyrelsens BAT-høringsmateriale for malkekvæg (16. december 2009), at for opførelse af nye stalde på bar mark koster det ca. 100 kr. mere pr årsko, og 8 kr. pr reduceret kg N, at etablere fast, drænet gulv, i forhold til referencegulvet (spaltegulv på ringkanal/bagskyl). Ifølge ansøgers beregninger vil ændring af gulvtypen i stald 1.1.6 spare 272 kg N/år, og vil koste 600.000 kr., svarende til 108 kr./kg sparet N, og er dermed ikke omkostningseffektivt. Holstebro Kommune vurderer, at omkostningerne til ændring af gulvtypen til f.eks. præfabrikeret drænet gulv i den eksisterende stald 1.1.6 vil svare til at opføre en ny stald, og dette vil ikke være proportionelt med den opnåede ammoniakreduktion, eftersom den eksisterende stald er fuldt funktionsdygtig, og ikke renoveringsmoden indenfor de næste 8 år. Holstebro Kommune vurderer på baggrund heraf, at ændring af gulvtype ikke er et BAT-krav i stald 1.1.6.

Gylleforsuring: Ansøger har anført, at der er tale om et eksisterende staldanlæg, hvor der mangler vished for, om betonen har den tilstrækkelige modstandsdygtighed overfor den syre, der tilsættes gyllen ved forsuring. Se i øvrigt generelle betragtninger ved vurdering af stald 1.1.1. Holstebro Kommune vurderer, at gylleforsuring ikke er et BAT-krav i stald 1.1.7., eftersom prisen overstiger 1 % af produktionsomkostningerne, og der i øvrigt er tvivl om styrken af betonen i gyllekanalen.

Spalteskrabere:

Det er anført af ansøger, at der ikke kan installeres skrabere på spalterne pga. boksene. Det er således ikke en teknisk mulighed.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Stald 1.1.7 – Nyt Staldafsnit

Stalden er egentlig en del af stald 1.1.4, men er opført uden miljøgodkendelse og byggetil-ladelse, og Holstebro Kommune vurderer derfor stalden separat ud fra de kriterier, der gælder, hvis stalden skulle opføres i dag. Der opstaldes malkekøer i stalden.

Mulige ammoniakreducerende tiltag indenfor staldteknologi til malkekvæg og opdræt om-fatter (bl.a. jf. 'Teknologilisten', bilag 3 til Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug): Gulvtype fast drænet gulv, gylleforsuring og spalteskra-bere.

Fast drænet gulv: Ved opførelse af ny stald er det Holstebro Kommunes vurdering, base-ret på teknologibeskrivelser og andet materiale fra Miljøstyrelsen, at der skal anvendes gulvtypen fast drænet gulv eller en tilsvarende teknologi, som reducerer ammoniakfor-dampningen med 50 % i forhold til referencegulvet (spaltegulv på ringkanal/bagskyl).

Gylleforsuring: se stald 1.1.4.

Spalteskrabere: Der er i ansøgningen indført spalteskrabere i ansøgt drift med 20 % am-moniakreducerende effekt. For at opnå denne effekt skal hele spaltearealet skrubes 6-8 gange dagligt jf. FarmTest Kvæg nr. 21. Jf. FarmTest nr. 43 (om renholdelse af staldgulve) er det desuden vigtigt at vedligeholde og rengøre anlægget for at undgå driftsstop, højere energiforbrug og kort levetid. Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om, at hele spaltearea-let skal skrubes minimum 8 gange i døgnet, samt at skrabere skal rengøres / vedligehol-des, herunder at gummilister skal udskiftes jævnlige, med henblik på at sikre den angivne effekt.

Samlet vurdering – BAT i staldanlæg

Ansøger har valgt at anvende de teknologier, som Holstebro Kommune har vurderet er BAT, i staldene 1.1.1 – 1.1.6. I stalden 1.1.7 har ansøger fravalgt det faste drænedede gulv, som vurderes at være BAT, men har tilvalgt spalteskrabere, som giver en ammoniakreduce-rende effekt på 20 %. Derudover overdækkes en gyllebeholder, hvor 34 % af den faste gødning opbevares, og 85 % af den øvrige faste gødning udbringes direkte fra stald til mark, så den samlede ammoniakfordampning er lavere end ved anvendelse af fast drænet gulv. Der er foretaget en sammenligning af ammoniakfordampning ved anvendelse af BAT og ved det ansøgte under afsnittet om ammoniak, hvoraf det fremgår, at den samlede ammoniakfordampning fra husdyrbrugets stalde + gødningslagre overholder BAT kravet.

Ventilation

Der er naturlig ventilation i stald 1.1.1, 1.1.4 og 1.1.7. Ventilation i disse stalde forventes dermed ikke at kunne give anledning til gener for de omkringboende. Idet staldventilatio-nen er naturlig, er den kun forbundet med et minimalt energiforbrug. Holstebro Kommune vurderer naturlig ventilation som værende BAT i de pågældende stalde.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

I staldene 1.1.2, 1.1.3, 1.1.5 og 1.1.6 er der undertryksventilation. Det er oplyst, at ventilationsanlægget er i drift efter behov, hvilket svarer til, at det kører med 75 % driftseffekt i 6570 timer om året. Anlæggene rengøres 2 gang årligt med koldt vand. Afkasthøjden varierer fra 5,5-6,5 meter.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at løbende vedligeholdelse er med til at sikre et korrekt og optimalt fungerende ventilationsanlæg. Vedligeholdelse omfatter blandt andet kontrol af eventuelle temperatur- og luftfugtighedsfølere. Beskadigede ventilatorvinger har en forringet energieffektivitet og vil desuden give mere støj. Defekte lejer støjer, har forringet energieffektivitet og kan give pludselige nedbrud. Regelmæssig rengøring har stor betydning for ydelsen og energiforbruget. Ventilationskanalerne skal generelt renses mindst én gang om året for at sikre optimal ydelse. Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at ventilationsanlæggene vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for de pågældende anlæg. Anlægget skal dog som minimum rengøres mindst en gang årligt.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, skal der føres eftersyn med og rengøring af ventilatorer samt temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation. Holstebro Kommune vurderer at anlægget, med de stillede vilkår, lever op til kravet om BAT.

Rengøring af staldanlæg

Det er oplyst i ansøgningen, at stalde rengøres 1 gang årligt med højtryksrensere og koldt vand. Der bruges ikke desinfektionsmidler.

Idet erfaring viser, at en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde ofte har en gunstig indflydelse på staldlugtemissionen, stilles der vilkår om, at der opretholdes en god staldhygiejne, samt at rengøring af stalde skal noteres i driftsjournalen (bilag 15).

FODER

Det oplyst i ansøgningen, at foderplanen udarbejdes sammen med en fodringskonsulent. På den måde optimeres foderanvendelsen, og den nyeste viden på området anvendes. Der tages jævnligt analyser af grovfoderet for at tilpasse næringsstoffordelingen til dyrene i besætningen, og dermed fodringen, og dyrenes vækst og ydelse. Foderplanen må tilsigte en god tilvækst og trivsel, og opretholde en god sundhed og dermed en velfungerende dyrevelfærd.

Desuden er oplyst, at der årligt anvendes 4300m³ ensilage - placeret i hus og plansilo – som bliver håndteret med teleskoplæsser. Der ydes en indsats for at minimere foderspild af ensilage og foderstoffer. Fodersiloer er indrettet, så støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås med cyklon. 26 t halm er placeret i hus, hvor teleskoplæsser ligeledes bruges. Kraftfoder lagres i fodersilo, hvor blæser/snegl anvendes.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Holstebro Kommune vurderer, at fodringen på husdyrbruget ud fra ovenstående beskrivelse lever op til BAT. For at sikre den beskrevne praksis stilles vilkår om, at fodringen skal tilrettelægges med hjælp fra kvægbrugskonsulent, at der jævnligt skal tages analyser af foderet, samt at siloer til indblæsning af foder skal være forsynet med melcykloner.

ENSILAGE OPBEVARING OG HÅNDTERING

Det er oplyst i ansøgningen, at der årligt anvendes 4.300 m³ ensilage, som opbevares i hus og plansiloer. Der er i forbindelse med udvidelsen ansøgt om opførelse af yderligere 912 m² plansiloanlæg, i tilknytning til de i forvejen eksisterende.

Afhængigt af udbyttet de enkelte år, kan der forekomme år, hvor udbyttet er så stort, at det også er nødvendigt at opbevare ensilagen i markstak. I henhold til gældende lovgivning må saftgivende ensilage ikke placeres i markstak. Ikke saftgivende ensilage må efter gældende lovgivning placeres direkte på marken i markstak.

Oplag af ensilage i markstak under visse omstændigheder kan medføre risiko for punktkildeforurening grundet udvaskning af næringsstoffer eller organisk stof til vandmiljøet. Risikoen herfor afhænger af flere faktorer, såsom manglende fortørring, uhomogene blandinger, lille absorptionsevne i blandingselementer, hurtig saftafgivelse fra foderemner eller lille tørstofprocent i udgangsmaterialet. Ved saftafgivelse fra ensilage i markstakke er der risiko for udvaskning af næringsstoffer til sårbart vandmiljø eller eksempelvis vandindvindingsanlæg. Risikoen herfor stiger ved anvendelse af samme ensileringsareal år efter år. Jvf. BREF-dokumentet er det BAT, at placere f.eks. gødningsstakke på skiftende lokaliteter på en sådan måde, at punktkildeforurening og afstrømning til følsomme receptorer reduceres. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at der i denne kontekst er visse ligheder mellem ensilage- og kompostmarkstakke. I forbindelse med etablering af ensilage-markstakke kan der desuden forekomme lugt- og støjgener i forbindelse med ensilering og efterfølgende foderafhentning og evt. foderblanding, hvilket kan være til gene for f.eks. naboer.

Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at ikke-saftgivende ensilage oplagt direkte på marken i markstak, skal placeres på skiftende lokaliteter år efter år, og ikke på samme sted inden for 5 år. Der stilles herudover vilkår om, at ensilageoplag på mark skal overholde nedenstående afstandskrav for at sikre mod gener og forurening.

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb, grøfter, dræn og søer samt offentlig vej eller privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

Der stilles herudover vilkår om, at der skal føres en journal for placering af stakkene på kort m.v. og at ensilagespild/ensilagerester løbende, minimum en gang om ugen og altid

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

før varslet regn, skal fjernes fra marken og placeres på et anlæg godkendt til opbevaring af ensilage eller gødning, og at overdækningsmateriale løbende skal fjernes fra marken.

Grundet risiko for overfladeafstrømning til overfladevand, stilles der vilkår om, at ensilagestakke ikke må placeres på arealer, der skråner mere end 6 grader mod overfladevande uanset afstanden til disse. Lavbundsarealer uden okkerklasse har et ringe indhold af jern i jorden og dermed en ringe evne til at binde partikulært fosfor, hvorfor arealerne er risikoarealer mht. fosforudvaskning. Drænede arealer udgør ligeledes risikoarealer for udledning af næringsstoffer. Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at ensilagestakke ikke må placeres på drænede jorde samt lavbundsarealer, da der kan være en større risiko for udvaskning fra disse arealer, jf. bilag 12 og 13.

Holstebro Kommune vurderer, at det er BAT, at opbevaring af ensilage på husdyrbrug omfattet af husdyrlovens § 12 i videst muligt omfang sker på ensilageplads med fast bund, der er etableret i henhold til gældende byggeblade. Ligeledes bør ensilagepladserne i videst muligt udstrækning placeres tæt på udfodringssted, hvorved det samlede transportbehov og heraf afledte støjgener og ressourceforbrug reduceres.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget opfylder kravene til BAT for opbevaring af ensilage. Da naturlige udsving i foderhøsten kan bevirke, at ensilage placeres i markstak, vurderer Holstebro Kommune, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT for placering af disse.

FYRINGSANLÆG

Ejendommen har ingen fyringsanlæg.

OLIETANKE

På ejendommen har Holstebro Kommune registreret følgende olietank:

Type	Placering	Fabrikationsår	Indhold
Overjordisk	Lade	1989	2.500 L Diesel

Placering fremgår af bilag 4.

AFFALD

Olie- og kemikalieaffald: Spildeolie opbevares i olietønder (200 liters) i maskinhuset (se bilag 4). Olieleverandøren tager rester med retur, når leverandørruten fører forbi. Af pesticidaffald (EAK-kode 05.12) er der intet på bedriften, da der ikke indkøbes mere planteværn, end der forbruges ved behandlingerne. Tomme kemikaliedunke o.a. tages retur og afleveres til Foderstofforretningen til videre bortskaffelse. Affald fra veterinære lægemidler: 05.13 affald af lægemidler (medicinrester, kanyler og andet) opbevares i plastikbøtte med

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

låg, som afleveres til den praktiserende dyrlæge, der sørger for den videre forsvarlige destruktion.

Fast affald: Forbrændingseget affald opbevares i container på ejendommen og bortskaffes via en autoriseret ordning af en lokal vognmand. Mængden udgør i nudriften 2 t og i ansøgt drift 3,5 t. Ikke-forbrændingseget affald opbevares i laden og afleveres af ejer p.t. på Jerngården i Holstebro. Pap og papir opbevares i lade og sendes med dagrenovationen. Glas og plast bortskaffes med miljøbilen og som storskrald.

Vurdering

Holstebro Kommune har udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald. Dette regulativ er gældende for husdyrbruget. Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres og bortskaffes og registreres iht. affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Der gøres opmærksom på, at farligt affald såsom spildolie skal transporteres og afhændes til en af Holstebro Kommune godkendt transportør/modtager. Liste over godkendte transportører/modtagere kan ses på Holstebro Kommunes hjemmeside. Kvittering/dokumentation for bortskaffelse skal opbevares i 5 år og fremvises for tilsynsmyndigheden.

Ønskes det at aflevere enkelte fraktioner til anden bortskaffelsesordning, skal dette ske til godkendte modtagere. Derudover skal husdyrbruget registrere affaldsproduktionen efter de gældende regler.

I henhold til miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det fremkalder fare for forurening af disse. Det er derfor Holstebro Kommunes vurdering, at olie og kemikalier skal opbevares i egnede mærkede beholdere på oplagsplads med impermeabel belægning, uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles f.eks. ved spildbakke eller betongulv med opkant. Oplagspladsen/spildbakken have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis denne lækker.

Indenfor affaldsområdet, er BAT bl.a., at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Affald skal registreres og håndteres iht. gældende lovgivning, og affaldet skal løbende bortskaffes iht. ovenstående uden der sker ophobning. Der stilles ikke skærpede vilkår til opbevaring af affald, da Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning. Det stilles vilkår om, at husdyrbruget skal arbejde for at nedbringe affaldsfrembringelsen, og at husdyrbruget ved tilsyn skal redegøre for tiltag.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT.

SPRØJTEMIDLER, KEMIKALIER OG MEDICIN

Oplyst i ansøgningen

Der anvendes en trailersprøjte til at udføre de nødvendige planteværnsprøjtninger. Den er udstyret med en rentvandstank og præparat påfyldning. Sprøjten opbevares i maskin-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

hus. Rengøring af sprøjteudstyr foretages dels på befæstet areal med opsamling til gyllebeholder og i marken, da en rentvandstank er monteret på marksprøjten, hvorfor sprøjten tømmes i afgrøden. Der er intet oplag af pesticider. Der indkøbes løbende til det aktuelle behov og forbrug. Der er ingen rester fra de udførte afgrødebehandlinger. Der praktiseres behovsstyrede behandlinger med skånsomme midler, der sikrer, at skadegørernes naturlige fjender skånes. Endvidere anvendes resistente sorter for ad den vej at kunne nedsætte behovet for planteværn. Der bruges målrettede midler for at nedsætte risikoen for skadegørernes opbygning af resistens. Beholdere er tydeligt mærkede med angivelse af indholdet. Sprøjtejournalen føres løbende, og senest syv dage efter arbejdet er udført.

Holstebro Kommunes vurdering

Kemikalier, herunder produkter til rengøring og neutralisering af malkeanlæg m.v., skal opbevares i egnede beholdere (tydeligt mærket med indhold) med tætsluttende låg på tæt bund med opkant og uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, borer eller brønde. Oplaget skal i henhold til gældende lovgivning opbevares utilgængeligt børn, dyr og uvedkommende. Oplagringspladsen skal være under tag og indrettet således, at evt. spild kan opsamles i f.eks. en spildbakke.

Spild under påfyldning og rengøring af marksprøjter er en væsentlig kilde punktkildeforurening og til pesticider i overfladevand samt forurening af grundvand. Forurening fra punktkilder kan med få enkle tiltag minimeres.

Der er generelt lovkrav om, at tapstedet, hvor sprøjten fyldes med vand, skal være forsynet med kontraventil, der sikrer mod tilbagesugning af væske fra sprøjtetanken. Påfyldningen af vand skal være styret med vandur eller lignende, der forhindrer overløb af sprøjte-tanken. I forbindelse med påfyldning af sprøjter må der ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten.

Påfyldning af bekæmpelsesmidler i marksprøjter skal ske på en vaskeplads med opsamling af vaskevand eller på det areal, der skal behandles. Påfyldning i marken må ikke ske mindre end 300 meter fra vandforsyning til drikkevandsformål eller mindre end 50 meter fra hhv. overfladevande, drænsystemers rense- og samlebrønde eller § 3 beskyttet natur.

Vask skal ske på vaskeplads eller det areal, der er blevet behandlet. Vaskevand fra en vaskeplads skal opsamles i gyllebeholder eller anden beholder og udbringes i henhold til bestemmelserne i husdyrbekendtgørelsen. Vaskepladser må ikke etableres nærmere end 50 meter fra hhv. overfladevande, § 3 beskyttet natur eller almen vandforsyning. Afstandskravet til ikke almen vandforsyning er 25 meter.

Nedbør kan afvaske plantebeskyttelsesmidler, der er afsat på ydersiden af sprøjte og traktor. En uvasket sprøjte eller traktor, som er anvendt til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, skal derfor placeres på det behandlede areal, vaskeplads med opsamling til gyllebeholder eller anden beholder, eller under tag, så der ikke sker utilsigtet afstrømning af vand med indhold af plantebeskyttelsesmidler til vandmiljø, jord mv.

Udbringning af gylle med indhold af vaskevand på bedriftens markarealer eller på virksomhedens arealer, skal meddeles til kommunalbestyrelsen. Dette kan ske i forbindelse med byggeanmeldelse ved etablering af vaskeplads. Ved udbringning af gylle med indhold af vaskevand hos tredje mand, skal der indhentes tilladelse hertil ved kommunalbestyrel-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

sen. Tilladelsen kan søges samtidig med byggeanmeldelse ved etablering af vaskeplads. For eksisterende anlæg indhentes en særskilt tilladelse hos kommunalbestyrelsen. Gylle med indhold af rester af plantebeskyttelsesmidler, som ikke er godkendt til udendørs anvendelse, skal bortskaffes efter reglerne i bekendtgørelsen om affald.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at opbevaring og håndtering af kemikalier, sprøjtemidler og medicin er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, og at kravet om BAT er overholdt.

DØDE DYR

Det er oplyst i ansøgningen, at i ansøgt situation forventes ca. 6 døde køer pr. år samt 16 kalve. De døde kroppe placeres på et befæstet areal (se bilag 4) og afhentes af DAKA. Afhentningen kan finde sted i alle dagstimer, men p.t. foregår det almindeligvis først på dagen.

I henhold til gældende regler skal selvdøde og aflivede dyr straks fjernes fra besætningen og opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet. Dyrene skal placeres på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden, og hvor det er nødvendigt, skal afhentningspladsen sikres mod ådselædende dyr. I tilfælde hvor dyrene er overdækket, skal dette ske med en fast overdækning. Alternativt kan dyrene opbevares på frost eller køl.

Selvdøde og aflivede dyr skal inden for 24 timer tilmeldes afhentning til godkendt destruktionsanstalt. Afhentning af dyr opbevaret i container kan afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Alternativt kan afhentning udsættes indtil containeren er fuld – dog maks. 3 uger efter påbegyndt påfyldning, såfremt dyrene opbevares på køl.

Holstebro Kommune gør opmærksom på, at Fødevarestyrelsen er myndighed på området, og denne kan påbyde, at opbevaringsstedet f.eks. flyttes længere væk fra stalde etc. Der stilles vilkår om, at opbevaringsstedet skal indrettes på en måde, så det ikke er synligt fra vejen. Holstebro Kommune vurderer derudover, at forholdet er reguleret tilstrækkeligt igennem gældende lovgivning, og stiller derfor ikke skærpende vilkår.

OPBEVARING AF FLYDENDE HUSDYRGØDNING

Anlæg, som husdyrbruget har til rådighed til opbevaring af flydende husdyrgødning, fremgår af nedenstående skema. Anlæggene fremgår også af bilag 3.

Ifølge bilag til ansøgningen produceres årligt 7.912 m³ flydende husdyrgødning i ansøgt drift, inkl. 1.120 m³ spildevand som ledes til gyllebeholder. Der er således kapacitet til opbevaring af ca. 10 mdr. produktion.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Skema 3. Opbevaring af flydende gødning

Opbevaringsanlæg	Byggeår	Sidste 10 års beholderkontrol	Kapacitet [m ³]
1.1.8 Gylletank	1980	1998	650
1.1.9 Gylletank	1988	1998	550
1.1.10 Ny gylletank	2006	-	2.600
1.1.11 Gødning under spalter			1.836
lejet gylletank på Abildholt Hedevej 1			950
Samlet opbevaringskapacitet:			6.586 m³

Husdyrbruget skal, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen, mindst råde over en opbevaringskapacitet svarende til mindst 6 måneders tilførsel, om end opbevaringskapaciteten skal være tilstrækkelig til, at husdyrgødningen kan udbringes miljømæssigt forsvarligt. Dette betyder reelt, at et husdyrbrug skal råde over en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneders produktion for at sikre, at udnyttelsen af husdyrgødnings næringsstofindhold opfylder kravene i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække.

BAT til opbevaring af flydende husdyrgødning

Ifølge Miljøstyrelsens BAT høringsmateriale på malkekvæg er der ikke lavet en særskilt teknologiudredning til overdækning af gyllebeholder på malkekvægbrug, men der er lavet et udkast til teknologibeskrivelse for svin og mink, revideret 24. august 2009, som anslår at det har en ammoniakreducerende effekt på 50 % at overdække gyllebeholderen. For kvæggylle estimeres, at effekten også er 50 %, som det fremgår af det elektroniske ansøgningssystem.

Af ansøgningen fremgår, at de to ældste gylletanke nr. 1.1.8 og 1.1.9, fra henholdsvis 1980 og 1988, efter bedste faglige viden anses at være for gamle at sætte fast teldug på. Holstebro Kommune vurderer, at ammoniakbesparelsen ved fast overdækning af de to beholdere er forholdsvis lille, da der er tale om forholdsvis små beholdere, som tilsammen rummer mindre end 20 % af husdyrbrugets opbevaringskapacitet, og alderen taget i betragtning vil fast overdækning sandsynligvis indebære forøgede udgifter til forstærkning af beholderne m.m. Det vurderes således, at det ikke er BAT at overdække beholderne. Der skal derfor være naturligt flydelag på gyllebeholderne, og der skal føres logbog i overensstemmelse med gældende regler.

Ansøger har valgt at overdække gyllebeholder 1.1.10. Ansøger har anført, at det koster 10.578 kr./år, svarende til 71 kr./kg sparet N, at overdække beholderen. Holstebro Kommune vurderer på baggrund heraf, at det er BAT at forsyne beholderen med fast overdækning. Den faste overdækning er ikke nærmere beskrevet i ansøgningmaterialet, og Holstebro Kommune tager derfor udgangspunkt i, at den etableres som en teltoverdækning af kunststof, der udspændes som et telt over beholderen. Gyllebeholderen forsynes med en høj centermast af metal eller træ. Teldugen spændes ud imellem masten og beholderens elementer. Dugen bør holdes fri fra beholderkanten, ellers udsættes dugen for stor slitage. Der frigives svovlbrinte fra gyllen, som sammen med kondens på dugens underside og ilt fra luften danner svovlsyre, der kan angribe betonen. For at undgå at der

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

drypper kondensvand på betonelementernes indvendige side kan der f.eks. monteres et "skørt" på indvendig side af teltdugen. Det indvendige "skørt" vurderes at være tilstrækkelig sikring mod nedbrydning af betonen, og der er således ikke behov for ekstra kontrol af beholderen. Der stilles vilkår om, at der etableres korrosionssikring. Herudover skilles der vilkår om, at teltoverdækning maksimalt må stå åben i et døgn i forbindelse med omrøring og tømning af gyllebeholder, og at skader på overdækningen skal repareres, ligesom der skal føres logbog over skader.

BAT i forhold til gødningsopbevaring er desuden følgende tiltag:

- at udbringningen ikke giver anledning til unødige gener.
- at anlæg til opbevaring af gødning mindst en gang om året tømmes for inspektion for revner/utætheder m.v. og vedligeholdelse.
- at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på husdyrbruget.
- at flydelag på gyllebeholdere opretholdes, og at flydelaget hurtigt reetableres, når det brydes.

Det er i ansøgningen oplyst, at:

- Et flydelag af den tørstofrige flydende husdyrgødning dannes ad naturlig vej. Naturligt flydelag etableres let på baggrund af gårdens produktion af kvæggylle.
- Opbevaringskapaciteten af flydende husdyrgødning følger de nationale krav på området.
- Bedriftens gylletanke er fremstillet, så de kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger

For at sikre anvendelsen af BAT, som ikke er omfattet af gældende lovgivning, stilles der vilkår om, at gyllebeholderne minimum en gang om året - f.eks. i forbindelse med forårstømning – skal inspiceres for revner/utætheder mv. og vedligeholdes. Inspektion og evt. vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal, jf. bilag 15. Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med de stillede vilkår og overholdelse af gældende lovgivning anvender BAT for opbevaring af flydende husdyrgødning.

Påfyldning af gyllevogne

Det oplyses i ansøgningen, at der anvendes gyllevogne / slamsugere med egen sugepumpe og tilbageløb, som sikrer mod spild på fyldepladsen.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb ikke medfører spild af husdyrgødning ved påfyldning af gyllevognen. Der stilles vilkår om, at påfyldning med traktorpumpe skal ske på plads med opsamling, mens påfyldning med påmonteret pumpe og returløb ikke nødvendigvis skal ske på en påfyldningsplads. Dog stilles der vilkår om, at såfremt der opstår spild, ved påfyldning af gyllevogne, kan tilsynsmyndigheden kræve, at påfyldning o.l. skal ske på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder.

De generelle regler for pumper anvendt til gyllepumpning blev den 15. september 2008 ændret i husdyrgødningsbekendtgørelsen. I henhold til de nye regler skal pumperør mon-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

teret på åbne gyllebeholdere enten svinges ind over beholderen og fastlåses i denne position, eller være forsynet med en afspærringsventil til pumperøret eller lignende foranstaltning, når pumpen ikke anvendes, og ikke er under opsyn. Pumper, der anvendes til tømning af gyllebeholdere, skal være forsynet med en timer eller lignende foranstaltning, der sikrer, at der ikke kan pumpes mere gylle fra beholderen ad gangen end hvad der svarer til indholdet i en gyllevogn. Pumper skal være forsynet med en afbryder, som sikrer, at pumpen ikke kan sættes i gang utilsigtet. Eldrevne pumper skal, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, f.eks. ved arbejdsdagens ophør, afbrydes ved hovedtavlen. Afbryderen skal aflåses eller opbevares under aflåste forhold.

Holstebro Kommune vurderer, at forhold omkring pumper er tilstrækkeligt reguleret igennem de generelle regler, og der stilles derfor ikke skærpende vilkår.

OPBEVARING AF DYBSTRØELSE OG FAST GØDNING

Ifølge ansøgningen produceres i ansøgt drift hvert år omtrent 626 m³ dybstrøelse på ejendommen. En tredjedel (ca. 200 m³) placeres i gylletanken med fast overdækning. 85 % af den resterende mængde, svarende til ca. 360 m³, bringes direkte fra stald til mark og pløjes ned i jorden med det samme. I markstak lægges den resterende del (ca. 60 m³).

Direkte udbringning af dybstrøelse er et ammoniakreducerende virkemiddel, og der stilles derfor vilkår om, at minimum 1/3 af dybstrøelsen skal opbevares i gylletank med fast overdækning, og minimum 85 % af den resterende del skal udbringes direkte fra stald til mark. Der skal føres logbog over opbevaringen af dybstrøelse, som angivet i driftsjournal bilag 15.

Som hovedregel skal fast husdyrgødning (inkl. dybstrøelse) opbevares i en mødding med fast bund og afløb. Komposteret dybstrøelse må dog opbevares i marken såfremt tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti. Dybstrøelse der har ligget i stald i 3-4 måneder i gennemsnit, er oftest så kompostlignende, at det kan opbevares i marken. Gødning, foderrester mv. fra den daglige rengøring må ikke opbevares i markstak, da det ikke opfylder kravene i loven for opbevaring af kompost i markstakke, men skal i stedet opbevares på godkendt opbevaringsanlæg som f.eks. ensilagesilo, møddingsplads, container beregnet til mødding, gyllebeholder eller lignende.

Holstebro Kommune vurderer, at opbevaring af store mængder dybstrøelseskompst i markstakke er u hensigtsmæssigt, da det let vil kunne give anledning til punktkildeforurening eller gener i form af lugt eller fluer. Opbevaring af dybstrøelse på en møddingsplads nær staldanlæggene sikrer desuden, at møddingen hyppigere bliver kontrolleret mht. lugt og fluer eller anden utilsigtet forurening, end hvis stakkene ligger væk fra ejendommen i markstak. Det vurderes, at med ovennævnte vilkår om, at 1/3 af dybstrøelsen skal opbevares i overdækket gyllebeholder, og 85 % af den resterende dybstrøelsen skal opbevares i stalden indtil udbringning, kan den resterende mængde (ca. 60 m³) opbevares i markstak efter gældende regler, uden væsentlige miljømæssige påvirkninger. Øvrige forhold, som er beskrevet ovenfor vedrørende opbevaring af ensilage i markstak, vurderes tilsvarende at være gældende for dybstrøelseskompst, og der stilles derfor de samme vilkår til opbeva-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

ring af dybstrøelseskompost, til sikring af omkringboende mod gener og for at reducere risikoen for udvaskning og afstrømning af næringsstoffer.

AMMONIAKFORDAMPNING FRA ANLÆGGET

Skema 4. Ammoniakfordampning fra husdyrbrugets staldanlæg (ansøgt drift).

Beskrivelse	N-emission
Emission fra stalde omfattet af kravet om 20 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (Staldafsnit for eksisterende produktion)	1.461,19 kg N / år
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	1.718,01 kg N / år
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	0 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	448,89 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	157,21 kg N / år
Samlet emission efter udvidelse og min. 20 % reduktion	3.785,30 kg N / år
Meremission	1.176,31 kg N / år

Det generelle krav om ammoniakreduktion – 20 %

Krav om 20 % ammoniakreduktion i forhold til referencesystemet gælder for stalde, hvor der sker etablering, udvidelse eller ændring. Kravet er opfyldt jf. IT-ansøgningen. Virkemidler, som er anvendt til at opnå reduktionen, er skrabere på spaltegulvet i kostaldene med 20 % ammoniakreducerende effekt, overdækning af en gyllebeholder, øget andel direkte udbragt fast gødning, og opbevaring af fast gødning i overdækket gyllelager. Der stilles vilkår om de anvendte ammoniakreducerende virkemidler. Det vurderes på baggrund af ovenstående, at husdyrlovens beskyttelsesniveau for ammoniak er overholdt.

BAT

Ammoniakfordampningen ved ansøgt drift, sammenlignet med de teknikker, Holstebro Kommune har vurderet er BAT:

Anvendt teknologi	Beregnet ammoniakfordampning
BAT scenarie Spaltegulve, ringkanal i stald 1.1.1, 1.1.4 og 1.1.6 Spalteskraber 20 % effekt i stald 1.1.1 og 1.1.4 Fast drænet gulv i stald 1.1.7 Dybstrøelse i stald 1.1.2, 1.1.3 og 1.1.5 Fast overdækning af gyllebeholder 1.1.10 (Al dybstrøelse på møddingsplads, ingen direkte udbringning)	3.962 kg N/år
Ansøgt drift Spaltegulve, ringkanal i stald 1.1.1, 1.1.4, 1.1.6 og 1.1.7 Spalteskraber 20 % effekt i stald 1.1.1, 1.1.4 og 1.1.7 Dybstrøelse i stald 1.1.2, 1.1.3 og 1.1.5 Fast overdækning af gyllebeholder 1.1.10 Opbevaring af 34 % fast gødning i beholder 1.1.10 og direkte udbringning af 85 % af den resterende faste gødning	3.855 kg N/år

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Holstebro Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at husdyrbruget anvender bedste tilgængelige teknik til reduktion af ammoniakfordampningen, idet de valgte teknikker giver en lavere ammoniakfordampning end BAT teknikkerne.

Bufferzonekrav til § 7 naturtyper

Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger længere væk end 1000 meter fra nærmeste naturområder omfattet af lovens § 7. Husdyrbruget er derfor ikke omfattet af afskæringskriterierne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Natura 2000-områder

De nærmest liggende Natura 2000-områder i forhold til ejendommen er EF-habitatområde nr. 41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø, samt EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 42 og EF-habitatområde nr. 56, Sønder Feldborg Plantage. Afstanden til områderne er omkring 6 kilometer. På grund af afstanden og den forholdsvist begrænsede meremission fra ejendommen, ventes kun en ubetydelig negativ effekt af udvidelsen på områderne.

§ 3 natur og målsat natur

Det naturareal, som ligger nærmest ejendommen, og som er højt målsat i den gældende naturplan (A-målsat), ligger godt 4 kilometer øst for ejendommen. Der er tale om et område med værdifulde eng-, hede- og hedemosearealer med blandt andet brun næbfrø ved Neder Feldborg. Tålegrænsen er ned til 10 kg N/ha/år, og kan være overskredet for nogle af disse naturtyper. På grund af afstanden og den forholdsvis begrænsede meremission fra ejendommen ventes dog kun en ubetydelig negativ effekt af udvidelsen på naturområdet.

Indenfor en afstand af 1 km fra ejendommen findes enkelte vandhuller og små eng-/moseområder, som er C-målsatte og som ikke forventes at være følsomme overfor atmosfærisk kvælstof.

Naturområder fremgår af bilag 8.

LUGT

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholdere m.v. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det f.eks. staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har bl.a. til formål at begrænse lugtgener. Normalt vil der ikke forekomme påtaleværdige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og -opbevaring, når reglerne i denne bekendtgørelse efterleves.

Lugt fra ventilation af stalde udgør et særligt problem, som der ikke fuldt ud tages højde for ved bekendtgørelsens fastsættelse af minimumskrav til afstande mellem stald og nabo-ejendomme.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Lugtemissionen fra husdyrbruget skal vurderes ud fra to modeller der omtales FMK-modellen og Ny Lugtvejledning. Det er i skemaet angivet, hvilken af de to modeller der giver den længste geneafstand.

Beregning af geneafstande efter FMK vejledningen og 'Ny Lugtvejledning'

Områdetype	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand ansøgt drift	Geneafstand nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Byzone	397,35 m (Ny model)	-	-	-	Genekriterie overholdt. Ingen byzone inden for 1,2 gange geneafstand
Samlet bebyggelse	262,78 m (Ny model)	-	-	-	Genekriterie overholdt. Ingen samlet bebyggelse inden for 1,2 gange geneafstand
Enkelt bolig (ikke landbrugspligt)	103,01 m (Ny)	-	-	-	Genekriterie overholdt. Ingen nabo uden landbrugspligt inden for 1,2 gange geneafstand

Samlet vurdering for lugt

Beregningerne viser, at genekriterierne i forhold til byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig er overholdt efter beregningsmodellerne. Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som generende afhænger af modtagerens tolerancetærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed. På baggrund heraf vurderes det, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener hos de omkringboende.

Lugt fra opbevaringslagre er ikke medtaget i ovenstående beregninger, da gyllebeholderne er omfattet af de generelle afstandsregler. Der stilles ikke skærpede krav til gyllebeholdere eller udbringningspraksis, da der ikke forventes at være væsentlige lugtgener herfra i forhold til omkringboende.

Der stilles vilkår om, at såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der forekommer lugtgener, der er væsentligt større end der kan forventes, ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen stille krav om, at husdyrbruget får udført lugtmålinger og om, at der skal indgives og gennemføres projekter for afhjælpende foranstaltninger.

TRANSPORT

Oplysninger givet i ansøgningen vedrørende transport til og fra Skivevej 50, fremgår af nedenstående skema.

Følgende er desuden oplyst i ansøgningen: Antallet af transportere øges med godt en fjerdedel. Der er 970 transportere i nudrift og i ansøgt drift vurderes antallet af transportere at stige til 1240. Anvendelse af større vogne ved ensileringen og til udkørsel af den flydende husdyrgødning medvirker til at begrænse transport antallet. De typer af transportere, der i antal vægter mest efter projektets færdiggørelse, er 730 transportere med grovfoder, 240

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

transporter med husdyrgødning og 182 afhentninger af mælk til mejeriet i løbet af et år. Samlet set er knap 60 % af transporterne vedrørende grovfoder og knap 20 % med husdyrgødning. Hvor det er muligt, vil transporterne finde sted indenfor normal arbejdstid. En mindre del af disse transporter vil foregå gennem Hogager By. Af bilag 7 fremgår ad hvilke veje, transporterne vil forløbe gennem landskabet.

Skema 5. Oversigt over antallet af årlige transporter:

Type	Antal transporter		tidsrum for transport
	før udvidelse	efter udvidelse	
Indkøbte foderstoffer	26	26	Indenfor almindelig arbejdstid
Diesellole	12	12	Indenfor almindelig arbejdstid
Husdyr til/fra husdyrbruget	50	50	Indenfor almindelig arbejdstid
Mælk	182	182	Kan forekomme morgen og aften
Husdyrgødning	160	240	Fortrinsvist indenfor almindelig arbejdstid
Grovfoder / ensilage	540	730	I dagtimerne samt i aftentimer i sæsonen
Antal transporter i alt	970	1.240	

Holstebro Kommunes vurdering

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet og henhører under færdselsloven og øvrige bestemmelser, der er fastsat af Justitsministeriet. Husdyrbrugets trafikale belastning af omgivelserne skal vurderes i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse, inden afgørelse om godkendelse træffes. Efter dette tidspunkt kan selve trafikken ikke reguleres af miljømyndigheden. Ved vurdering af hensigtsmæssig lokalisering af husdyrbruget indgår til- og frakørselsforholdene for husdyrbruget. Hvis kørsel forbundet med husdyrbruget medfører væsentligt øgede trafikale- og miljømæssige gener i nærområdet (f.eks. mange transporter igennem landsbyområder m.v.), og hvis disse gener ikke kan afhjælpes ved valg af alternative til- og frakørselsforhold, kan det indgå i overvejelserne, hvorvidt kommunalbestyrelsen skal meddele afslag på godkendelse til udvidelse af et eksisterende husdyrbrug.

Holstebro Kommune kan kun regulere transporter fra eksterne transportører, såsom mælkevognen, ved at meddele afslag på ansøgning om godkendelse, hvilket efter Holstebro Kommunes vurdering ikke er proportionalt i den konkrete sag. Holstebro Kommune kan derimod regulere visse transporttyper knyttet til husdyrbrugets egne transporter, hvilket er gjort i vilkår om hensynsfuld kørsel, støv og støj, der er stillet for at sikre, at der tages hensyn til omkringboende. Herudover skal det påpeges, at det ved regulering af husdyrbrug er praksis, at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Udvidelsen i DE er på cirka 77 %. Det samlede antal transporter øges med ca. 28 %. Idet antallet af transporter vurderes ikke at ligge over, hvad man kan forvente, og normalt ligger i dagtimerne, forventes det, at transporterne ikke vil være væsentligt generende for omgivelserne. Ved hensynsfuld kørsel til og fra husdyrbruget kan gener herfra minimeres, og der er stillet vilkår herom. For at mindske gener skal transport primært foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor normal arbejdstid, men skal søges begrænset. Holstebro Kommune vurderer, at gener fra transport, som følge af udvidelse af husdyrbruget, ikke forøges væsentligt.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Transport af husdyrgødning er beskrevet og vurderet under afsnit om udbringning af husdyrgødning.

Rengøring af offentlig vej

Herudover skal det bemærkes, at der ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsel, skal opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørslens ophør, jvf. færdselslovens kapitel 14. Politiet er myndighed herfor, hvorfor forholdet ikke reguleres i denne miljøgodkendelse.

BAT i forbindelse med transport er bl.a.:

- at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel,
- at transport primært foregår indenfor normal arbejdstid.

Det vurderes, at transport til og fra husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT, og at transporterne kan foregå uden væsentlige gener for de omkringboende.

STØJ

I ansøgningen oplyses, at støjniveauet på bedriften ikke øges væsentligt, dog skal der blandes mere foder til den større besætning. I ansøgningen angives følgende støjkloder: Ventilationsanlæg (undertryk), malkemaskine og traktorstøj, som kan forekomme, når der blandes foder i plansiloen. Desuden blæses foder ind i siloer.

De 2 nærmeste naboer, som vurderes potentielt at kunne opleve støjgener, er Abildholt Hedevej 1, som er placeret ca. 250 meter fra de nye plansiloer, og Abildholt Hedevej 3, som ligger ca. 320 meter fra den nye stald.

Ventilationsanlæg

Det er oplyst, at ventilationsanlægget er i drift efter behov, hvilket svarer til, at det kører med 75 % driftseffekt i 6570 timer om året. Anlæggene rengøres 2 gang årligt med koldt vand. Der stilles vilkår om rengøring og vedligehold af anlægget min. 1 gang årligt, da manglende rengøring og vedligehold kan føre til øgede støjgener.

Malkeanlæg

Det er oplyst, at malkemaskinen er i drift to gange dagligt, mellem kl. 05 - 07 og mellem kl. 16 og 18. Vakuumpumpen, der er frekvensstyret, er placeret i isolerede omgivelser.

Foderblanding

Det fremgår af ansøgningen, at foder blandes i plansiloen, som ligger 250 meter fra ejendommen Abildholt Hedevej 1. Det er oplyst, at blanding af foder finder sted om formiddagen. Der stilles vilkår om, at såfremt beboerne på Abildholt Hedevej 1 føler sig generet af støjen, kan Holstebro Kommune kræve, at blandingen af foder foregår i en lukket bygning, som f.eks. maskinhus, lade el. lign.

Foderlevering

Fodersiloer er indrettet, så støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås med cyklon. Kraftfoder lagres i fodersilo, hvor blæser/snegl anvendes. Det er oplyst, at foder leveres inden for normal arbejdstid.

Samlet vurdering af støj

Støj fra ovenfor beskrevne støjkloder vurderes ikke at medføre væsentlige gener for de omkringboende på baggrund af ovenstående og med de fastsatte vilkår. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af miljøgodkendelsen. Der fastsættes vilkår om, at såfremt der opstår gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/ beregninger efter nærmere definerede anvisninger. Der meddeles vilkår iht. Miljøstyrelsens vejledende støjkrav.

Ud fra ovenstående vurderes det, at BAT i forbindelse med støj er overholdt. Såfremt der ændres ved eksisterende stalde eller anlæg, der kan medføre ændring i støjniveauet for de omkringboende, skal projektet vurderes iht. principperne for BAT.

STØV

Der kan især i tørre perioder forekomme støv ved færdsel med køretøjer. Der henvises til god landmandspraksis, dvs., at for at begrænse støvgener skal al transport til og fra bedriften foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Desuden kan forekomme støvgener ved indblæsning af foder. Det er oplyst, at siloerne er monterede med cykloner, som mindsker eventuelle støvgener. Eftersom en stor del af foderet består af ensilage, og det er oplyst, at der efter udvidelse leveres foder ca. 26 gange årligt, vurderes støvgenerne herfra at være af begrænset omfang.

Til sikring af omgivelserne mod støvgener, stilles vilkår om, at driften ikke må medføre støvgener uden for husdyrbrugets eget areal. Det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt ved almindelig god landmandspraksis og den beskrevne håndtering af foder m.m.

LYS

Det er i ansøgningen oplyst, at der ingen dominerende eller generende lyskloder er på bedriften, som naboer kan blive forstyrret af. Der forefindes et antal arbejdslys ved bygningerne (se bilag 4). Lyskloderne er aktiveret i tidsrummet mellem klokken 22 og 24. At en forbikørende trafikant vil erkende lys på bedriften, kan der ikke negligeres. I stalden er der installeret dæmpet natbelysning til dyrenes færden.

Sensorstyret belysning kan medvirke til at reducere lysgener samt energiforbruget på husdyrbruget, og der stilles derfor vilkår om, at husdyrbruget i forbindelse med energigen-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

nemgangen skal undersøge muligheden for etablering af bevægelsessensorstyring af belysningen.

Det vurderes, at lys ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkring boende, da der er bevoksninger af træer samt bygninger, der skærmer for lyset.

SPILDEVAND

Spildevand, herunder husholdnings- og processpildevand fra husdyrbruget håndteres som angivet i nedenstående skema:

Skema 6. Håndtering af husdyrbrugets spildevand

Spildevandstype	mængde / år før udvidelse	mængde / år efter udvidelse	Håndtering
Tag- og overfladevand			Dræn
Vand fra ensilagepladser og befæstede arealer			Ledes til udsprinklingsanlæg
Vaskevand fra stalde	365m ³	735m ³	Ledes til gylletanke
Vaskevand fra vaskeplads	20m ³	20m ³	Ledes til gylletanke
Spildevand fra malkeum og malkebotter	365m ³	365m ³	Ledes til gylletanke

Forhold omkring ejendommens husspildevand reguleres ikke i denne godkendelse. I forbindelse med revision af kommunens spildevandsplan kan ejendommen evt. blive pålagt at forbedre spildevandsforholdene på ejendommen.

Udsprinkling af overfladevand – ansøgers beskrivelse

Der er i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse ansøgt om etablering af anlæg til permanent udsprinkling af overfladevand på arealer fra plansiloanlægget og det befæstede areal ved ensilagesiloerne på husdyrbruget. Ansøger oplyser, at overfladevandet fra plansiloanlægget ønskes udsprinklet på et areal (med en afgrøde med N, P, K norm) gennem et separat anlæg, der er dimensioneret til formålet, jf. Landbrugets Byggeblad nr. 103.09-05. På den måde udbringes overfladevandet (regnvand) løbende efter Husdyrgødningsbekendtgørelsens gældende regler.

Der kan være et mindre udtræk af næringsstoffer fra den opbevarede ensilage samt evt. spild ved læsning af fodervogne m.v. Mængden af næringsstoffer vil være meget lille i forhold til det samlede volumen. Udsprinklingsarealet fremgår af bilag 5. Sprinkleranlægget dimensioneres, så det overholder landbrugets byggeblad nr.103.09-05. Det aktuelle opsamlingsareal er ca. 2.020 m², heraf 1.755 m² plansilo og 265 m² forplads. Der etableres en samletank på 25 m³. Anlægget bliver med en svømmer, som styrer, hvornår pumpen skal gå i gang. Der skal anvendes en pumpe med en ydelse på mindst 5,5 m³/time. Der etableres sprinklere på mark 1-0 (ca. 15 ha) nord for ejendommen. Sprinkleren placeres hensigtsmæssigt i forhold til drift og omgivelserne. Sprinkleren får en kastelængde på ca. 10-12 meter. I forbindelse med samletanken etableres der et pumpeanlæg med to sprinklere.

Landbruget Byggeblad nr. 103.09-05

- Total opbevaringskapacitet jf. byggeblad: 57 m³

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

- Udspretningsareal: minimum 2.020 m²
- Krav til pumpekapacitet: 6 m³/t

Faktiske forhold

- Opsamlingsstank: 25 m³
- Buffer: Ved overløb, frost, tilstopning eller lign. samler vandet sig på ensilagepladsen i en sø. Der er en frostsikret hane, som lukker op, så jordledningen tømmes ved frost. Der vil midlertidigt kunne være mindst 32 m³ vand på pladsen. Der er desuden ca. 320 m til nærmeste grøft, så en så lille mængde vand vil trænge ned i markerne omkring ejendommen, før den når vandløb. Der er ikke dræn i umiddelbar nærhed.
- Total opbevaringskapacitet: mindst 57 m³
- Pumpekapacitet: Ca. 6 m³/t.
- Udspretningsareal: Mark 1-0: ca. 15 ha

Ved recirkulering af næringsstoffer fra ikke-hygienisk spildevand, kan der anvendes flere typer af vegetation, som f.eks. græs, korn, majs, osv. Så længe afgrøden blot har en N, P, K norm. På arealet vil der altid være afgrøder med gødningsnorm.

Udspretningsanlæg - Holstebro Kommunes vurdering

Ensilagepladserne og forplads er samlet oplyst at være er ca. 2.020 m². Der foreligger et byggeblad nr. 103.09-05 af 8. oktober 2009 som er baseret på en gennemsnitlig nedbør på 57 mm/md, målt i perioden 1961-1990. Jf. DMI ligger Midt- og Vestjylland højere end landsgennemsnittet, på 64 mm/md. Herudfra har Holstebro Kommune beregnet, at der ved 2020 m² opsamlingsareal er behov for 65 m³ opsamlingsstankplads og en pumpekapacitet på 6 m³/time. Jf. byggebladet kan forpladsen bruges som en del af buffertanken, såfremt det kan dokumenteres, at opsamlingsbrøndens højeste niveau er placeret i samme højde som forpladsen, og at forpladsens udformning tillader, at der kan ligge den givne mængde vand. I forbindelse med byggeansøgning til opførelse af udspretningsanlægget skal denne dokumentation således foreligge, såfremt det ønskes at anvende forpladsen som opsamlingsplads.

Ansøger har efterfølgende fremsat ønske om forskellige andre dimensioneringer af anlægget, men har ikke fremsendt en konkret ansøgning med en alternativ dimensionering, plantegning og dokumentation for eksempelvis opsamlingsbrøndens niveau.

Der stilles i henhold til ovenstående vilkår om, at der skal være en pumpekapacitet på 6 m³/time, 65 m³ opsamlingskapacitet og et udspretningsareal på 2020 m². Ansøger har dog mulighed for at indsende ansøgning om en alternativ dimensionering, som efterfølgende vil blive vurderet af Holstebro Kommune.

SKADEDYR

Rotter

Det oplyses i ansøgningen, at der praktiseres orden og ryddelighed på hele anlægget. Ved konstateret forekomst af rotter kontaktes kommunen.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, da husdyrbruget, i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser, er forpligtiget til at sikre, at bygninger bliver fornuftigt vedligeholdt og fremtræder i gennemført renholdt stand, så rotternes levedemuligheder på ejendommen begrænses mest muligt. Dette betyder, at husdyrbruget skal sikre, at affald eller foder ikke er tilgængeligt for f.eks. rotter, undgå rod på husdyrbruget og kontrollere rottesikringen ved døre, vinduer, rørgennemføringer og ventilationsåbninger, riste, lyskasser, skakte etc., bevoksninger, evt. ru mure, tagkonstruktioner, facaden generelt, kloaksystemets tilstand samt anmelde rotter og rette sig efter påbud meddelt af kommunalbestyrelsen.

Fluer

I ansøgningen oplyses, at med goldkøer og kalve på dybstrøelse kan der forekommer fluer fra stalden og dermed en risiko for fluegener for naboerne. Ansøger vil målrettet forsøge at forebygge en mulig flueplage med hyppig udmugning af kalveboksene for at bryde fluerens livscyklus. Udmugning foretages før fluepupperne klækkes, for at minimere gener fra fluerne.

Der skal på husdyrbruget foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium. Såfremt husdyrbruget skulle give anledning til fluegener for omkringboende, stilles der vilkår om, at Holstebro Kommune kan forlange, at der føres en journal over fluebekæmpelsen.

DRIFTSFORSTYRELSE ER UHELD

Oplyst i ansøgningen: Uheld kan for eksempel omfatte brud på eller overløb fra gyllebeholderen eller uheld ved foderhåndtering. Brand og anden ildløs er en risiko.

Gylleuheld

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Såfremt en gyllebeholder eller pumpeledning springer læk, eller en pumpe starter utilsigtet, vil terrænets hældning forårsage at gylle løber mod sydøst, i dræn og mod Abildholt Bæk 230 meter fra husdyrbruget.

Der vil i miljøgodkendelsen ikke blive stillet vilkår til anvendelse af dødemandsknapper, timere og lign. i forbindelse med gylleanlæg, da det er Holstebro Kommunes opfattelse, at disse forhold er reguleret i eksisterende lovgivning, jvf. afsnit under påfyldning af gyllevogne.

Bekæmpelsesmidler

Hvis bekæmpelsesmidler ved uheld blandes eller klumper sammen i sprøjtebeholderen, således at de ikke kan anvendes i en afgrøde, skal den ubrugelige sprøjtevæske bortskaffes som affald. Det samme gælder for større spild, som opsamles i forbindelse med uheld. Godkendelsesmyndigheden skal underrettes herom ved uheld. I akutte situationer skal beredskabet underrettes via 112. Godkendelsesmyndigheden skal klassificere affaldet

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

som enten farligt affald eller ikke-farligt affald, og affaldet skal bortskaffes efter reglerne i affaldsbekendtgørelsen, herunder Holstebro Kommunes affaldsregulativ.

Beredskabsplan

Der er Holstebro Kommunes opfattelse at en beredskabsplan er til stor hjælp for landmanden samt ansatte, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. gylleudslip, brand o.l.

Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå bedriften, og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres. I ansøgningen er oplyst, at Arla Gårdens Koncept med dets indhold udgør ejendommens beredskabsplan. Den ligger tilgængelig for gårdens ejer og personale. Fødevarerkontrollen udfører eftersynet med, at der er overensstemmelse mellem indholdet i konceptet og dagligdagen på ejendommen. Arla Gårdens Koncept forhindrer ikke større uheld, men den kan begrænse omfanget. Planen hjælper ejendommen til hurtigst muligt at få genoprettet de væsentlige funktioner efter en opstået skade eller ved et uheld. Planen kontrolleres efter et fast tidsrum og vil være let tilgængelig og synlig.

BAT er bl.a.:

- at husdyrbruget har en beredskabsplan der skal benyttes i tilfælde af uheld eller lignende på husdyrbruget.
- at alle der arbejder på husdyrbruget er bekendt med beredskabsplanens indhold og ved hvor den kan findes.
- at beredskabsplanen hænges op synligt flere steder på husdyrbruget.
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til husdyrbrugets drift.

Holstebro Kommune vurderer, at der udover Arlagården skal være en selvstændig beredskabsplan til håndtering af større ulykker på husdyrbruget, og der stilles derfor vilkår om, at udkast til beredskabsplan skal være indsendt til Holstebro Kommune senest den 1. marts 2011, og skal foreligge færdig inden den 1. april 2011, til sikring af ovenstående. Beredskabsplanen er ikke færdig, før den er skriftligt accepteret af Holstebro Kommune.

Beredskabsplanen skal indeholde et selvstændigt afsnit om afhjælpende foranstaltninger ved gylleudslip til arealerne øst og syd for anlægget, herunder placering af drænbrønde.

RENERE TEKNOLOGI OG RESSOURCESTYRING

Miljø- og ressourcestyring bygger på et helhedsprincip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen, herunder at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer, at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet, samt at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tab til omgivelserne bliver minimeret, under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Renere teknologi er samtidig det bærende element i husdyrloven og i miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere tek-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

nologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi, bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

På husdyrbruget er der iværksat følgende tiltag for renere teknologi, herunder besparelser på vand og el:

Energi

- Pladekøler anvendes til kølingen af mælken.
- Varmegenindvinding anvendes til vandvarmeren
- Naturlig ventilation i kostalden
- Natbelysning i koststalden
- Isbank, der sikrer en større kølekapacitet
- Frekvensstyret vakuumpumpe
- Mælkekøleanlægget kontrolleres en gang årligt af et autoriseret kølefirma

Vand

- Pladekøler er installeret til genbrug af vandet
- Vaskeanlægget til malkeanlægget er vandbesparende
- Vask af kvægstalde med iblødsætning og højtryksrensere
- Installationer til drikkevand til dyrene fornyes og renoveres løbende, således at der hele tiden anvendes den mest vandbesparende teknologi på området
- Drikkevandsforsyningen til køerne består af kar med svømmere, som kun giver vand til karret, når der forbruges
- Staldene kontrolleres dagligt for eventuelle lækager og brud. Når skader erkendes, udføres der straks små reparationer, eller der tilkaldes ekstern service, hvis der er behov for dette

Management

- Foderplanen udarbejdes med konsulent, og den nyeste viden på området anvendes. Ofte tages der analyser af grovfoderet for at optimere fodringen og dyrenes ydelse.
- Et årligt gødningsregnskab udfærdiges
- Ansøger sørger for at være ajourført ved kurser, møder og læsning af faglitteratur. Bedriftens medarbejdere uddannes løbende via kurser og efteruddannelse
- Gyllevogne / slamsugere med egen sugepumpe og tilbageløb sikrer mod spild på fyldepladsen
- Der køres fortrinsvis flydende husdyrgødning indenfor normal arbejdstid for at minimere mulige lugtgener for naboer
- Logistikken i forbindelse med foderhåndteringen fra markstak/silo til foderblander til foderbord gennemtænkes
- Vogne overlæses ikke for at undgå spild på offentlig vej. Efter endt arbejde fejes/skrabes offentlig vej.
- Rengøring omkring bygninger og siloer udføres jævnligt for at minimere lugt og uhygiejniske forhold.
- Der praktiseres behovsstyrede behandlinger med skånsomme midler, der sikrer, at skadegørernes naturlige fjender skånes. Endvidere anvendes resistente sorter for ad den vej at kunne nedsætte behovet for planteværn. Der bruges målrettede midler for at nedsætte risikoen for skadegørernes opbygning af resistens. Beholdere er tydeligt mærkede med angivelse af indholdet. Sprøjtejournalen føres løbende, og senest syv dage efter arbejdet er udført.
- Omkring staldteknik har bedriftens ansvarlige løbende øje for, hvilke staldsystemer, der er bedst brugbar i relation til miljø og dermed ammoniak til det omgivende miljø.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Ammoniak**
- Der er skrabere på spaltegulvet i kostalden
 - Der etableres fast overdækning på den største gyllebeholder
 - Der udbringes en øget andel af fast gødning direkte fra stald til ud-/nedbringning i marken, og der opbevares en andel fast gødning i gyllebeholder med teltoverdækning

Ressourceforbruget vurderes for at sikre, at husdyrbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold. Forbruget af ressourcer på husdyrbruget består primært af vand, el og olie:

Skema 7. Husdyrbrugets ressourceforbrug.

Type	Forbrug før udvidelse	Forventet forbrug efter udvidelsen
EL forbrug [kWh]	90.000	110.000
Vand [m ³], heraf:	4.500	6.500
- drikkevand	3.750	5.380
- vask af stalde	730	1.100
- vask af maskiner og redskaber	20	20
Dieselolie [liter]	18.000	

Der stilles vilkår om løbende registrering af forbruget af el, vand og brændstof, med henblik på at sikre, at der løbende er fokus på at reducere forbruget.

På et gennemsnitligt kvægbrug bruges op til 15 % af energiforbruget på mælke/malkeanlægget. Anlægget skal derfor vurderes løbende mht. vedligeholdelse / rengøring m.v. Ansøger har oplyst, at mælkekøleanlægget kontrolleres en gang årligt af et autoriseret kølefirma. For at sikre dette, stilles der vilkår om, at husdyrbrugets mælke/malkeanlæg løbende og minimum 1 gang om året skal gennemgås af køleteknikere med henblik på at sikre, at anlægget kører energimæssigt optimalt. Servicen skal noteres i driftsjournal og kontrolrapport skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden.

For i øvrigt at sikre fokus på muligheder for energibesparelser, stilles der vilkår om, at husdyrbruget skal gennemgås af en energikonsulent med henblik på implementering af lønsomme ressourcebesparende teknologier. Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en energigennemgang f.eks. skal tage udgangspunkt i Dansk Landbrugsrådgivnings energisparkatalog, og som minimum skal indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for implementering af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, maskinel og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc. Gennemgangen skal herefter foretages hvert 5. år. Der stilles vilkår om, at 5-års lønsomme teknologier som udgangspunkt skal indføres. En energifaglig person kan f.eks. være en konsulent fra et selskab eller lign.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT bl.a. følgende:

- at husdyrbruget gennemgås med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med husdyrbrugets energiselskab/konsulent.
- at der føres regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

- at vandingssystemet vedligeholdes, således at vandspild undgås.
- at der anvendes energibesparende belysning.
- at opdage og reparere eventuelle lækager hurtigst muligt.
- at anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes, således at de fungerer optimalt.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en lang række krav til anlæg, indretning og drift af husdyrbrug, som gælder for alle husdyrbrug. En række af disse krav bygger på anvendelse af renere teknologi eller den bedste tilgængelige teknologi (BAT).

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget, med de stillede vilkår, lever op til BAT på management. Herunder skal det påpeges, at tiltag til minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning er behandlet senere i miljøgodkendelsen.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

AREALER

De ejede og forpagtede udbringningsarealer udgør 257,21 ha. Arealerne fremgår af skemaet herunder samt bilag 1, 8, 9, 10, 11, 12 og 13.

Skema 8. Udspretningsarealer med ejer, mark nr. og arealstørrelse.

Marknr	Ha	Ejer	
Ejede arealer			
1-0	15,77 Ha	ansøger Hans Jørgen Fleng, Abildholt Hedevej 2, 7500 Holstebro	
4-0	5,53 Ha		
5-0	5,67 Ha		
6-0	3,51 Ha		
8-0	2,87 Ha		
8-1	2,99 Ha		
9-0	6,70 Ha		
10-0	11,71 Ha		
12-1	2,65 Ha		
18-0	2,67 Ha		
19-0	5,45 Ha		
19-2	2,13 Ha		
20-0	6,42 Ha		
21-0	6,53 Ha		
21-1	1,05 Ha		
21-2	1,26 Ha		
23-0	11,06 Ha		delvist ejet af Martin Fleng, Abildholt Hedevej 2, 7500 Holstebro
23-1	4,90 Ha		
24-0	13,99 Ha		ansøger Hans Jørgen Fleng, Abildholt Hedevej 2, 7500 Holstebro
Obj-88	0,15 Ha		
7	2,60 Ha		
89	3,08 Ha		

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Marknr	Ha	Ejer
Forpagtede arealer		
31-0	8,98 Ha	Kirsten Fleng Rasmussen, Vester Feldborgvej 1, 7500 Holstebro
33-0	5,63 Ha	
34-0	12,78 Ha	
36-0	4,13 Ha	
36-1	0,71 Ha	
37-0	13,56 Ha	
38-0	9,67 Ha	
41-0	2,00 Ha	
Arealer i Herning Kommune		
13-0	5,78 Ha	se § 21 udtalelse udarbejdet af Herning Kommune – bilag 14
14-0	1,79 Ha	
14-1	3,69 Ha	
15-0	4,15 Ha	
15-3	1,76 Ha	
16-0	3,17 Ha	
Obj-88	0,69 Ha	
Obj-91	0,34 Ha	
Obj-92	4,06 Ha	
Obj-94	3,06 Ha	
Obj-96	1,44 Ha	
Obj-97	3,19 Ha	
Obj-98	4,94 Ha	
Obj-99	13,58 Ha	
Obj-104	23,56 Ha	
Obj-93	5,86 Ha	
i alt	257,21 Ha	

Udskiftning af udbringningsarealer

I henhold til husdyrlovens § 17, stk. 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 15 og 16, må der ikke ske ændringer i udbringningsarealet eller indgås aftaler om udbringning af husdyrgødning på tredjemands arealer, uden forudgående godkendelse fra godkendelsesmyndigheden.

Alle ændringer i udbringningsarealer skal således godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer, eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Holstebro Kommune skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Holstebro Kommune har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

HUSDYRGØDNING**Skema 9. Næringsstofsammensætning og husdyrgødningstyper som udbringes på de ejede og forpagtede arealer**

	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Produceret på Abildholt Hedevej 2	Kvæggylle	41.037	6.982	467,46
	Dybstrøelse	4.141	531	39,36
	Afsat ved græsning	1.362	200	13,35
Tilført ved gylleaftale	Kvæggylle	3.176	540	36,00
	Svinegylle	3.185	607	35,00
I alt		52.901	8.860	591,17

På udbringningsarealerne som fremgår af Skema 8 er der ansøgt om at udbringe husdyrgødning, som fremgår af Skema 9.

Gødningstyper og indholdet af næringsstoffer i husdyrgødningen har betydning for den vurdering Holstebro Kommune foretager af miljøpåvirkningen ved udbringning af husdyrgødning. Der stilles derfor vilkår om, at sammensætning og maksimal mængde af husdyrgødning ikke må afvige fra det i Skema 9 angivne. Der er ansøgt om at modtage kvæggylle og svinegylle fra ikke-navngivne husdyrbrug. Der må ikke modtages slam eller andet affald med næringsstofindhold til udbringning på marker.

Harmonikrav

I husdyrgødningsbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften, og den mængde husdyrgødning, der udbringes (harmonikrav). Ansøger vil fremover anvende husdyrgødningsbekendtgørelsens særlige mulighed for at udbringe op til 2,3 DE/ha, jf. § 27 stk. 3, hvilket er betinget af, at:

- mindst 2/3 af den udbragte husdyrgødning stammer fra kvæg;
- mindst 70 % af udspretningsarealet dyrkes med foderroer, permanent græs, græs i omdrift eller græsefterafgrøder udlagt i vårbyg, helsæd, grønkorn eller majs.
- husdyrgødning ikke udbringes 31/8-1/3 på græsarealer, som ompløjes i samme planperiode
- pløjning efterfølges af afgrøde med kvælstofbehov
- græsarealer kun ompløjes 1/3-1/6
- græsefterafgrøder tidligst nedpløjes eller nedvisnes 1/3
- der ikke dyrkes bælgæd eller kløver, undtaget kløvergræs med mindre end 50 % kløver
- der foretages dokumenterede N- og P-analyser af jorden mindst hver 3. år / 5 ha

Der udbringes i ansøgt drift 2,3 DE/ha (591,17 DE på 257,10 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer). Harmonikravet er derfor overholdt, såfremt betingelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 2 er overholdt, jf. ovenstående. Holstebro Kommune gør dog opmærksom på, at der er regler vedr. modtaget gylle, som udbringes med 2,3 DE/ha, og det er Plantedirektoratet, der er myndighed på området.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Udbringning af husdyrgødning

I ansøgningen er det oplyst, at der hvert år udarbejdes en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen. Den overvejende del af den flydende husdyrgødning nedfældes typisk til afgrøderne for at optimere udnyttelsen af næringsstofferne. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, hvor der efterfølgende er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lign. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene. Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest muligt og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Transport

Transport af gylle til udspretningsarealerne fremgår af bilag 7. Gødningstransporten går igennem landsbyen Hogager i Holstebro Kommune. Den ligger ikke i byzone eller lokalplan. Den er i kommuneplanrammen udlagt til boligområde i landzone. Transport med flydende husdyrgødning over vejafstande større end 10 km skal jf. gældende lovgivning foregå i lukket tankvogn, og fast gødning skal overdækkes. Der er ca. 11.8 km i vejafstand fra husdyrbruget til de arealer, hvortil transporten foregår igennem Hogager, og der gælder således for disse transporter, at gylle skal transporteres i lukket tankvogn, og fast gødning/dybstrøelse skal overdækkes. Det vurderes, at ved hensynsfuld kørsel og overholdelse af gældende lovgivning, vil transporten ikke medføre væsentlige gener for beboere i Hogager. Der transporteres ikke husdyrgødning gennem byzone i Holstebro Kommune. Generelle vurderinger vedr. transport fremgår af afsnittet om transport.

Bynære udbringningsarealer

Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsens § 24 må udbringning af husdyrgødning på arealer nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder, samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål, ikke ske i weekend og på helligdage. Ingen af de ejede eller forpagtede udbringningsarealer i Holstebro Kommune ligger nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder eller lokalplanlagte boligområder på godkendelsestidspunktet. Holstebro Kommune vurderer at generne, trafikale og lugtmæssige, fra udbringning af husdyrgødning fra ejendommen, er begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode. Det vurderes, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning.

BAT

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af gældende love og bekendtgørelse så som husdyrgød-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

ningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det f.eks. er et generelt lovkrav at:

- udarbejde mark- og gødningsplaner,
- at den producerede husdyrgødning afstemmes med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af kunstgødning,
- ikke at udbringe husdyrgødning mindre end 200 m fra byområder på weekend- og helligdage,
- anvende lovlige udbringningsmetoder (f.eks. ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- nedfælde gylle på sort jord og i græs mindre end 1000 meter fra sårbare naturtyper,
- nedbringe fast husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- overholde maksimalt tilladt harmonitryk (DE/ha)
- etablere efterafgrøder til reduktion af nitratudvaskning i relation til produktionsform,
- ikke at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende arealer (> 6 grader) beliggende tættere end 20 meter fra overfladevande.
- der skal være en 2 meter ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb.

Herudover er der en række BAT-forhold, der ikke er direkte reguleret i dansk lovgivning, såsom:

- at man anvender BAT med hensyn til de maskiner, man anvender til udspretning og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen,
- at man ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræber, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning,
- at man ikke tilfører husdyrgødning, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket,
- anvendelse af godt landmandskab, såsom at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage, og at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene,
- behandling af husdyrgødning m.h.p. at minimere lugtemissioner, hvilket kan tillade mere fleksibilitet til identificering af passende egne og vejrforhold i forbindelse med tilførsel på markerne,
- sprede gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted,
- ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker,
- ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet).

Holstebro Kommune forholder sig primært til de sidst nævnte forhold, da de ikke direkte er omfattet af generel lovgivning. Der stilles derfor vilkår til sikring af ovenstående, bl.a. at udbringning sker i overensstemmelse med godt landmandskab, at det ikke må udbringes husdyrgødning, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket. Der er husdyrbruget ansvar, at evt. leverandører overholder godkendelsens vilkår. Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til BAT mht. udbringning af husdyrgødning med den beskrevne udbringning i ansøgningen, de stillede vilkår og gældende lovgivning.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning

I ansøgning er oplyst, at der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således at fordampningen af ammoniak reduceres mest muligt og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig.

§ 7 natur

Siden den 1. august 2007 har det været et generelt krav, at flydende husdyrgødning skal nedfældes på sort jord og græsmarker beliggende i en afstand under 1000 meter fra de naturarealer, der er omfattet af § 7 i husdyrloven. Dette gælder for nogle af husdyrbrugets udbringningsarealer, jf. bilag 8 og 9. Fra 1. januar 2011 gælder, at flydende husdyrgødning skal nedfældes på sort jord og græsmarker, på alle udbringningsarealer.

§ 3 natur

Ingen af de angivne udbringningsarealer for husdyrgødning er registreret som beskyttede i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3. I tilknytning til udbringningsarealerne for husdyrgødning er registreret enkelte vandhuller beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Der gøres opmærksom på, at der om vandhuller med til- og afløb gælder 2 meter dyrkningsfrie bræmmer.

Samlet vurdering

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde (hvad enten der er tale om Natura 2000, § 7 eller § 3 beskyttet natur) er en geografisk begrænset problematik. Det er pt. ikke muligt at beregne den eksakte ammoniakpåvirkning af udbragt husdyrgødning på et naturområde. I værste fald forventes der i en afstand på 100 meter fra markkanten ikke påvirkninger over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30 meters afstand fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af udbringningsform, temperatur, vindforhold etc. i det enkelte år. Såfremt kommunen vurderer, at udbringningsarealer der grænser op til naturområder, som er følsomme for ammoniakpåvirkninger, kan have væsentlige negative miljøpåvirkninger, skal der stilles skærpede krav om f.eks. nedfældning inden for en vis afstand til naturområdet eller etablering af randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha.

På baggrund af ovenstående stilles ikke skærpede vilkår udover gældende lovgivning til udbringningen af husdyrgødning på udbringningsarealerne.

SÆDSKIFTE

Arealerne drives med sædskifte K12 jf. ansøgningen, da dette er en forudsætning for anvendelse af forhøjet harmonitryk op til 2,3 DE/ha for kvægejendomme. Anvendelse af dette sædskifte er reguleret af husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 2, og der stilles ikke yderligere vilkår herom.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

GRUNDVAND

Udspretningsarealerne mark nr. 1-0, 4-0, 5-0, 6-0, 23-0, 23-1 og 24-0 ligger indenfor område med særlige drikkevandsinteresser og udspretningsarealerne mark nr. 1-0, 4-0, 23-0, 23-1 og 24-0 ligger indenfor indvindingsopland Sandagergård Vandværk. De resterende udspretningsarealer ligger udenfor område med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsopland til vandværk. Alle udspretningsarealerne ligger udenfor nitratfølsomme indvindingsoplande og hygiejnezone for vandværksboringer. Der vurderes i det følgende kun på udspretningsarealerne mark nr. 1-0, 4-0, 5-0, 6-0, 23-0, 23-1 og 24-0, da risiko for forurening af grundvand vil forekomme her.

Terrænkoten for udspretningsarealerne ligger i kote mellem 38 og 35 meter. I de omkringliggende boringer ses der i de øverste 30 meter ikke noget lerlag. Ro-vandspejlet ses i de omkringliggende boringer i ca. 3 meter under terræn. Det øvre og dybe grundvandsmagasins trykpotentiale er i kote henholdsvis 35-30 meter og 32-31 meter, faldende mod nord. Der er en nedadrettet gradient, som medfører transport af stoffer fra overfladen til grundvandet. Jordbundstypen ved udspretningsarealerne er grovsandet jord (JB1). De omkringliggende boringer anvendes til markvandingsboring.

Ved arealerne er der altså ud fra nuværende viden dårligt lerdække og strømning af stoffer sker fra overfladen og nedad til underliggende grundvand. Ud fra den viden om de områder, hvor der skal udarbejdes en indsatsplan i Holstebro Kommune, vurderes det om udspretningsarealerne ligger indenfor, udenfor eller om denne viden ikke foreligger, da Miljøcenter Ringkøbing ikke har foretaget en kortlægning af området endnu. Udspretningsarealerne mark nr. 1-0, 4-0, 23-0, 23-1 og 24-0 ligger indenfor område, hvor der skal udarbejdes en indsatsplan og hvor kortlægningen er i gang. Holstebro Kommune modtager afrapporteringen i 2010.

Den beregnede udvaskning af nitrat fra rodzonen på udspretningsarealerne er ifølge Farm N beregnet til 44,4 mg/l. I Sandagergård Vandværks boringers råvandsanalyser ses der ikke noget indhold af nitrat og kun et mindre indhold af sulfat, der ses dermed ingen tegn på forurening med nitrat. Der er foretaget en vurdering på baggrund af de kvalitetskrav listet i EU's Grundvandsdirektiv. Det vil på baggrund af ovennævnte sandsynligvis ikke være svært at overholde kvalitetskravet i grundvandsdirektivet med et nitratindhold på maksimalt 50 mg/l i grundvandet med den beregnede udvaskning af nitrat på de pågældende arealer.

Grundvandsdirektivet er en opfølgning på Vandrammedirektivet, som er ved at blive implementeret i dansk lovgivning. I udkast til bek. om fastsættelse af miljømål for vandløb, søer, kystvande, overgangsvande og grundvand, er kvalitetskravet for nitrat i grundvand sat til 50 mg/l, og kommunernes forpligtelse i forbindelse med væsentlig og vedvarende opadgående tendens af et forurenende stof er også medtaget i samme bekendtgørelse.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der ikke skal stilles yderligere vilkår til sikring af grundvand, der indvindes til drikkevand.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

BILAG IV-ARTER

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rasteområder ikke må beskædiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må ødelægges.

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne vurderes det at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget:

- Småflagermus: På baggrund af de insektædende småflagermus' livsform vurderes udvidelsen ikke at være til skade for disse.
- Birkemus: Arten er ikke registreret i området.
- Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.
- Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær ejendommen.
- Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse: Spidssnudet frø er i 2008 registreret i den sø, som ligger ved mark 9-0, se bilag 8. Søen ligger på et areal, der ikke indgår i udbringningsarealet, men som ejes af ansøger. Der stilles vilkår om, at jorden ikke må dyrkes eller bearbejdes i en afstand af 10 meter fra søen. Der stilles desuden vilkår om, at der fremover skal være 10 meter brede udyrkede bræmmer omkring vandhuller, hvor der eventuelt i fremtiden konstateres en paddearter omfattet af habitatbekendtgørelsens bilag IV.

NATURA 2000-OMRÅDER

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver; EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, om etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug, skal der, i henhold til § 8, stk. 6, nr. 2-3 i habitatbekendtgørelsen³, af kommunalbestyrelsen, foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV. Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen⁴. Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier, kan udelukkes at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre, påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, skal der udarbejdes af en

³ Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

⁴ Hjertemuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-området efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette udarbejdelse af en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens⁵ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkeligt til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

Samtlige udbringningsarealer i Holstebro Kommune er beliggende i oplandet til Natura 2000-området Nissum Fjord. Der er med baggrund heri foretaget en vurdering af udpegningsgrundlagets miljøtilstand og eventuelle påvirkninger som følge af miljøgodkendelsen. Vurderingen er bl.a. foretaget på baggrund af kommunens oplysninger om områdets natur og miljøforhold, områdets sårbarhed over for påvirkninger fra landbruget, målsætninger og retningslinier fra Regionplan 2005, CTtools, basisanalyse for N 65, data fra Danmarks Miljøportal⁶, oplandsanalysen⁷, DMU's forskningsresultater. Derudover inddrages Vandmiljøplan III, Grøn Vækst og de kommende Natura 2000-planers mulige betydning, således at miljøgodkendelsen ikke strider imod andre tiltag, der sammen har til formål at fremme udpegningsgrundlagets miljøtilstand.

Holstebro Kommune er i gang med at udarbejde og operationalisere oplysninger, som kan tilvejebringe de oplysninger, der skal anvendes i fremtidige vurderinger af husdyrbrugenes betydning i forhold til de kumulative effekter (på husdyrbrugsniveau) i oplandet til Nissum Fjord. Holstebro Kommune er opmærksom på, at nærværende vurdering af husdyrbrugets eget bidrag og andel til de kumulative effekter på natur og miljø, er baseret på dels data-materiale, hvor der kan forekomme tidsforskydninger og deraf følgende unøjagtigheder, dels foretaget som skøn på baggrund af de oplysninger kommunen har til rådighed. Holstebro Kommune foretager løbende evaluering af kommunens forudsætninger for udarbejdelsen af fremtidige forhåndsvurdering af natur og miljøeffekten af miljøgodkendelser af landbrug, således at afgørende og nyeste tilgængelige viden inddrages i vurderingerne.

BESKRIVELSE AF NATURA 2000-VANDOPLAND NISSUM FJORD OG UDPEGNINGSGRUNDLAG

Ejendommen og udspretningsarealerne er beliggende i oplandet til Nissum Fjord (se bilag 11), som er udpeget til Natura 2000-område (N65), Habitatområde (H58), Fuglebeskyttelsesområde (F38) og Ramsarområde (R4). Holstebro Kommune har iht. By- og Land-

⁵ Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

⁶ Naturdatabasen, Danmarks Miljøportal, Overfladevand (STOQ).

⁷ Oplandsanalysen består af 3 publikationer udarbejdet for Ringkøbing Amt i 2006; Nissum Fjord og opland – analyse af miljøtilstand og næringsstoftransport, Modelanalyse af den fremtidige vandkvalitet i Nissum Fjord og Foreløbig rapport Oplandsmodel for N-belastning af Nissum Fjord.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

skabsstyrelsen⁸ medtaget de supplerende høringsforslag i forbindelse med nærværende vurdering.

Nissum Fjord består af 3 bassiner: Yder Fjord (inkl. Bøvling Fjord), Mellem Fjord og Felsted Kog. Ca. 70 % af ferskvand tilledt fjorden kommer via Storå-systemet, der udmunder i Felsted Kog. Nissum Fjords opland er på 167.876 ha, og er domineret af landbrugsarealer, som udgør ca. 69 % af oplandet, hvilket svarer til et landbrugsareal på ca. 117.500 ha⁹. Nissum Fjord, inkl. den yderste del af Storå, samt området omkring Indfjorden og Tang Sø, er udpeget som Natura 2000-område¹⁰.

Udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord fremgår af nedenstående tabeller. Naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk kvælstofdeposition, er ikke medtaget, eftersom husdyrbruget ligger 37 km fra Nissum Fjord, og deposition af ammoniak fra husdyrbruget derfor ikke forventes at påvirke udpegningsgrundlaget væsentligt. Ammoniakemission fra husdyrbruget er behandlet i tidligere særskilte afsnit.

Tabel 1. Udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord jf. SNS 2009¹¹.

Nr.	Naturtype
1150	Kystlaguner og strandsøer (særligt prioriteret)
3130	Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
3140	Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3260	Vandløb med vandplanter

Tabel 2. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende fuglearter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

Fuglearter	Ynglende	Trækkende
Rørdrum	X	
Knopsvane		X
Pibesvane		X
Sangsvane		X
Bramgås		X
Kortnæbbet gås		X
Lysbuget knortegås		X
Pibeand		X
Krikand		X
Spidsand		X
Toppet skallesluger		X
Stor skallesluger		X
Rørhøg	X	

⁸ I udkast til vejledning til bekendtgørelsen nr. 408 om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter fremgår, at Naturklagenævnets afgørelse (Afgørelse ifbm. regionplantillæg med VVM-redegørelse for omfartsvej ved Strøby Egede i Vallø Kommune) fra 2006 har stadfæstet at høringsforslag skal inddrages i en konsekvensvurdering.

⁹ Ud fra gødningsregnskaberne, beregnet gennem CTtools af Holstebro Kommune.

¹⁰ For yderligere beskrivelse af området henvises til bl.a. basisanalyserne.

¹¹ By- og Landskabsstyrelsens opdateret udpegningsgrundlag 2009.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Fuglearter	Ynglende	Trækkende
Plettet rørvagtel	X	
Klyde	X	X
Hvidbrystet præstekrave	X	
Almindelig Ryle	X	
Brushane	X	
Lille kobbersneppe		X
Splitterne	X	
Fjordterne	X	
Havterne	X	
Dværgterne	X	

Tabel 3. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende arter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

Nr.	Art
1095	Havlampret
1096	Bæklampret
1099	Flodlampret
1103	Stavsild
1106	Laks
1355	Odder (særligt prioriteret)
1831	Vandranke

Regionplanens målsætning

Nissum Fjord er i Ringkøbing Amts regionplan udlagt med en skærpet målsætning: *"Der skal være et naturligt og alsidigt plante- og dyreliv, som er upåvirket eller kun svagt påvirket af næringsstoffer, miljøfarlige stoffer og anden kulturpåvirkning."* Følgende parametre anvendes til at vurdere opfyldelse af den overordnede skærpede målsætning:

- Udbredt vegetation med en dybdegrænse større end 2 m.
- Sommersigt dybde større end 2 m.
- Størst mulig vandskifte med Vesterhavet og saltholdighed på 8-20 ‰ i Yder Fjord, op til 12 ‰ i Mellem Fjord og højest 4 ‰ i Felsted Kog.
- Mindst mulig variation i saltholdigheden over kortere tidsrum.
- Varieret dyreliv tilpasset saltholdighedsforholdene i fjorden.

Tilstand

Regionplanens målsætning for Nissum Fjord er ikke opfyldt. *"Næringsstofflørslerne vurderes til i mange år at have været hovedårsag til manglende opfyldelse af regionplanens målsætning for miljøtilstanden i fjorden. Ændret arealanvendelse i oplandet i forhold til intensiveret jordbrug, færre naturområder, byudvikling med deraf følgende udledninger af spildevand mm., industriudledninger mm. er hovedfaktorer i forhold til den generelle påvirkning af fjorden med næringsstoffer"* Samt *"Den interne fosforbelastning fra sedimentet i*

TEKNIK OG MILJØ

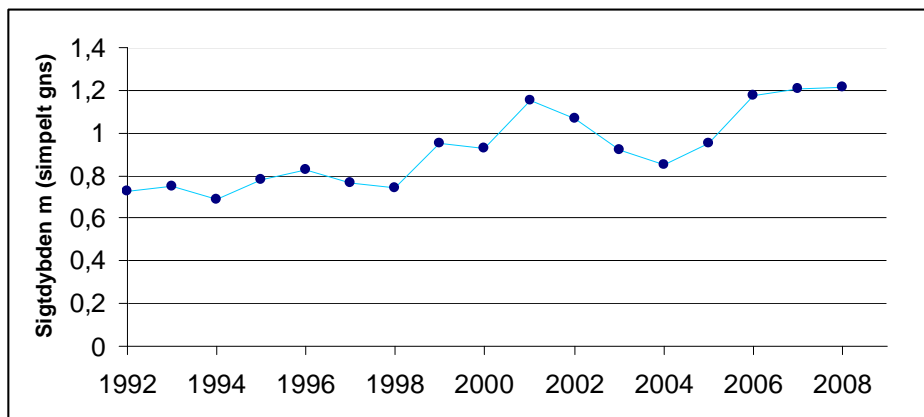
Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

fjordbunden har også betydning for miljøtilstanden i fjorden i form af en forsinket effekt af reduceret fosforbelastning fra kilder i oplandet.”¹²

Det fremgår af Figur 1, at sigtddybden de sidste 5 år er blevet forbedret i Felsted Kog, hvor indsatsen bør koncentreres jf. oplandsanalysen¹³. Vandets klarhed (sigtddybden) er en god parameter til på enkel måde, at registrere og beskrive mulighederne for udbredelsen af bundplanter, idet mængden og dybdeudbredelsen primært styres af lys. Årsagen til den dårlige sigtddybde er først og fremmest meget store planktonmængder, som følge af de store tilførsler af næringsstoffer fra oplandet.

Det fremgår af basisanalysen at Felsted Kog, som er kategoriseret som ”kystlagune” (1150) og derfor en del af udpegningsgrundlaget, har ugunstig bevaringsstatus, primært grundet en fortsat høj næringsstofbelastning fra de omkringliggende landbrugsarealer. Belastningen af næringsstoffer er en trussel for naturtypen kystlagune, Felsted Kog er derfor en stærk eutrofieret brakvandslagune, hvor eutrofieringen er slået fuldt igennem. Dette betyder bl.a., at dækningsgraden af bundplanter er vurderet at være langt fra den målsatte udbredelse.

Figur 1 Udvikling i sigtddybde i Felsted Kog (simpelt gns.)¹⁴

Byn og Søndersund er ”Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden” (3130), og i Ringkøbing Amts regionplan er de udlagt med en målsætning om at være naturvidenskabeligt referenceområde. Byn lever op til sin målsætning og har jf. basisanalysen i perioden 2001-2005 haft stabile vandkemiske data. Søndersund lever ikke op til sin målsætning omkring de vandkemiske parametre, og basisanalysen indikere at tilstanden kan blive forringet grundet øget næringsstofberigelse. Tang Sø og Indfjorden som er kategoriseret som ”Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks” (3150). Begge med en målsætning på A1/B i regionplanen¹⁵. Indfjorden er via Grønkær Bæk forbundet med Søndersund og Byn som sammen med drængrøftning har en negativ effekt på undervandsvegetation i Indfjorden. Tang Sø lever ikke op til den fast-

¹² Basisanalysen, del II.

¹³ Oplandsanalysen 2006.

¹⁴ Danmarks Miljøportal, Overfladevand (STOQ).

¹⁵ Søer hvor særlige naturværdier ønskes beskyttet selv om søen udsættes for en vis kulturpåvirkning. A1-målsætningen henfører til beskyttelsen af særlige naturværdier, og B-målsætningen henfører til basismålsætningens krav til vandkvalitet og naturindhold i øvrigt, jf. Ringkøbing Amts regionplan 2005.

satte målsætning, hvilket primært er forårsaget af næringsstofberigelse fra Flynder Å-oplandet, jf. basisanalysen.

Holstebro Kommune er ikke i besiddelse af tilstrækkeligt data vedr. naturtypen "Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger (3140)" og naturtypen lader sig derfor ikke nærmere vurdere.

For "vandløb med vandplanter" (3260) vurderes grødeskæring at være den primære trussel, idet det medfører markant ændrede forhold for plante- og dyrelivet i vandløbet og omkring dette. Vandplanterne udgør således en nøglerolle i vandløbet ved at stabilisere bunden, skabe variation i strømmen, differentiere aflejring af partikler og fjerne næringsstoffer. Eutrofiering kan have en betydning for sammensætningen af plantesamfundet, men den største trussel i forhold til biodiversiteten vurderes at være udretning af vandløb samt grødeskæring.

Vegetationen udgør fødegrundlaget for en række fuglearter, som udgør dele af udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord. En øget næringsstofudvaskning vil jf. basisanalysen kunne have betydning for de fuglearter, der lever af bundvegetationen, da mængden af planter reduceres som følge af eutrofiering. De planteædende fuglearter, hvis fødegrundlag vil blive yderligere reduceret, er lysbuget knortegås, knopsvane, krikand, spidsand og pibeand som har været i markant tilbagegang grundet eutrofieringen af Nissum Fjord. Derudover er spidsand, kobbersneppe, alm. ryle og brushane som tidligere har været udsat for kraftige tilbagegange. Brushane er nu helt forsvundet som ynglefugl fra strandene omkring Nissum Fjord primært grundet tilgroning af ynglelokaliteter. Det forventes, at de øvrige udpegede fugle som eksempelvis pibe- og sangsvane, rørdrum, bram- og kortnæbbet gås ikke nødvendigvis vil blive påvirket negativt som følge af en svagt øget næringsstofbelastning, idet en øget tilførsel dels kan øge fødegrundlaget for disse fugle, dels fordi visse arter ændrer fourageringsadfærd. Mens arter som toppet og stor skallesluger primært er afhængige af opretholdelse af både fouragerings-, raste- og overnatningslokaliteter som ikke umiddelbart vurderes truet. Lille kobbersneppe, klyde, splitterne, fjordterne, havterne, dværgterne, hvidbrystet præstekrave og plettet rørvagtel forventes de primære trusler enten at være manglende ynglelokaliteter grundet tilgroning, forstyrrelse eller prædation. Der vurderes ikke umiddelbart at være trusler for rørhøg inden for det udpegede område ved Nissum Fjord.

En forbedring af forholdene for de internationalt beskyttede arter, vil også betyde en forbedring af forholdene for en række truede danske ynglefugle som vibe, rødben og stor kobbersneppe.

De væsentligste trusler mod flod- og havlampretten vurderes generelt at være tilknyttet opholdet i ferskvand, hvor etablering af fysiske spærringer, såsom opstemninger kan forhindre fiskene i at nå egnede gydesteder. Eksempelvis forventes havlampretten at gyde i Tvis Å og Nissum Fjord benyttes derfor som migrationsrute for havlampretternes gydevandring. Flodlamprettens forekomst i Nissum Fjord er ukendt. I forbindelse med undersøgelsesprogrammet over Skjern Å Naturprojektet var et af de vigtigste resultater fra 2000 undersøgelsen, at hav- og flodlampretlarverne udviste udpræget substratpræference for

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

slam aflejret i kantvegetationen (typisk siv) og finkornet sand/ slam aflejret i grødeøer¹⁶. Kendskabet til hav- og flodlamprettens specifikke krav er dog mangelfuldt, og truslerne mod hav- og flodlampretter i Nissum Fjord lader sig derfor ikke nærmere vurdere.

I modsætning til hav- og flodlampret lever bæklampret hele sit liv i vandløbene. Bæklampretten er fundet almindelig udbredt i tilløbene til Nissum Fjord, arten vurderes ikke at være truet i Nissum Fjord udpegningsområdet.

De væsentligste trusler mod stavsilden vurderes generelt at være: fiskeri, eutrofiering i vandløb og fjorde, udledning af surt vand og okker fra drænedede arealer samt dårlige fysiske forhold i vandløbene. Kendskabet til stavsildens specifikke krav er dog mangelfuldt, og truslerne mod stavsilden i Nissum Fjord kan derfor ikke vurderes nærmere.

Nissum Fjord er primært et gennemgangsvand for laksens vandring til og fra gydepladserne i ferskvand og ud i havet. Den største trussel mod laksens overlevelse i Nissum Fjord vurderes at være fiskeri.

På baggrund af odderens positive fremgang i Jylland i løbet af 1990'erne, og forekomsten mange steder i Nissum Fjordområdet vurderes der ikke umiddelbart at være trusler mod den inden for Nissum Fjord udpegningsområdet. Det er dog vigtigt, at der forsat findes yngle- og fourageringsmuligheder inden for området.

Vandranke, den sidste art som udgør udpegningsgrundlaget, antages generelt at være en konkurrencesvag art, der kun vokser, hvor der i miljøet er lave næringsstofkoncentrationer, svag strøm og gode lysforhold. Den store forekomst af vandranke i afvandningskanalen syd for Felsted Kog hænger givetvis sammen med en relativt hårdhændet vedligeholdelse med 2 årlige grødeskæringer. Herved får vandranken forbedrede lysforhold. Det formodes ikke at vandranke ynder at blive grødebeskåret. Bestanden i afvandningskanalen vurderes at være stabil og synes ikke umiddelbart truet.

Herbicider

En del af regionplanens målsætning for Nissum Fjord er udbredt vegetation med en dybdegrænse større end 2 m. Der forventes, at denne vegetation primært vil bestå af ålegræs, der er den mest almindelige blomsterplante i vore kystnære farvande. Ålegræsområder fungerer bl.a. som fourageringsområder for fugle og opvækstområder for fisk og smådyr. Udbredelsen af ålegræs ud fra kysten anvendes ofte som en indikator på miljøtilstanden i de kystnære områder. I efteråret 2007 igangsatte DMU og MCR et projekt, der havde til formål, at undersøge forekomsten af landbrugsherbicider i Nissum Fjord¹⁷. Vandprøverne blev taget i hhv. Mellem Fjord og Felsted Kog i Nissum Fjord. Undersøgelserne verificerede en række stoffer og nedbrydningsprodukter af stoffer, hvoraf 12 er herbicider og 8 er nedbrydningsprodukter af herbicider. Det er tidligere påvist, at ukrudtsmidler kan skade bl.a. plantetilvæksten på ålegræs ved lavere koncentrationer end de koncentrationer, hvor

¹⁶ DFU-rapport 134-04.

¹⁷ Arbejdsrapport fra DMU nr. 244, 2008. Forekomst af herbicider i Nissum Fjord

de enkelte stoffer har effekt¹⁸. Den anvendte målemetode er oprindeligt udviklet til ferskvand, men da Felsted Kog er relativ fersk (~4 ‰), kan det ikke afvises, at anvendelsen af herbicider i oplandet til Nissum Fjord har en negativ effekt på målsætningen i Nissum Fjord. Anvendelsen af herbicider på landbrugsjord reguleres ikke i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug, og behandles derfor ikke yderligere.

Næringsstoffer

I Felsted Kog er fosfor sandsynligvis den begrænsende faktor for algeproduktionen, men betydningen af nitratudvaskningen øges ud mod slusen, jf. Basisanalysen del II¹⁹. Oplandsanalysens begrundelse for vigtigheden af en reduktion af næringsstofftilførslerne til Felsted Kog, i forhold til den resterende del af Nissum Fjord, er, at Felsted Kog modtager ca. 70 % af næringsstofftilførslen via Storå-systemet, samt at en reduktion til Felsted Kog vil gavne hele Nissum Fjord sammenlignet med hvis reduktionerne blev foretaget i Flynderå's vandsystem, hvor reduktionen kun vil gavne Yder Fjord og Indfjorden.

Fosfor

Vandmiljøplan III indeholder en målsætning om en halvering af fosforoverskuddet fra landbruget i 2015 i forhold til overskuddet på 32.700 ton P i 2001/2002 på landsplan²⁰. Landbruget bidrager med ca. 40 % af fosfortilførslen til Nissum Fjord²¹. Det fremgår af basisanalysen, at der ikke forventes en reduktion af fosforafstrømningen til Nissum Fjord, således at den samlede fosforbelastning i 2015 forventes at ligge på det nuværende niveau på 65 ton fosfor. I denne vurdering er ikke medtaget omlægningen af dyreenhedsberegningen, der vil medvirke til en reduktion på minimum 10 % af den udbragte fosfor i oplandet til Nissum Fjord.

Fosfor kan tabes til overfladevande som opløst og partikulært bundet organisk eller uorganisk fosfor. Tabet af partikelbundet fosfor fra dyrkede oplande udgør i mange situationer mere end halvdelen af det totale fosfortab. Partikelbundet fosfor tilføres ferske vande via vind-, vand- og brinkerrosion og fra kunstigt drænedede arealer. Tab af opløst fosfor fra landbrugsjord sker via overfladeafstrømning og udvaskning fra landbrugsjord til dræn og øvre grundvand. Fosfortab fra det dyrkede areal er også præget af meget stor rumlig variation, uanset hvilken tabsproces, der måtte være aktiv. Det er anslået, at omkring 10 % af det dyrkede areal resulterer i omkring 90 % af fosfortabet til overfladevande. Når jordens infiltrationskapacitet overskrides, begynder vandet at løbe af på jordoverfladen. Det strømmende vand kan rive jord med partikelbundet fosfor løs, som skylles med vandet, hvorefter det deponeres i lavninger, vandløbsbræmmer eller transporteres videre til grøfter, vandløb og søer. Erosion foregår som overfladeerosion, konvekse skrånninger med konkav tværsnitsprofil er mest udsatte for erosion, da den konkave tværsnitsprofil bevirker, at vandet fra et større område samles i en koncentreret strøm. Erosion kan derfor lokalt medføre meget store tilførsler af fosfor til vandmiljøet.

¹⁸ Nielsen, L.W. & Dahllof, I. 2007: Direct and indirect effects of the herbicides Glyphosate, Bentazone and MCPA on eelgrass (*Zostera marina*). - Aquatic Toxicology 82(1): 47-54.

¹⁹ Vandrammedirektivets basisanalyse del II

²⁰ Vandmiljøplan III – aftale om vandmiljøplan III 2005-2015 mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne

²¹ Miljøministeriet, vandområde, 1.4 Nissum Fjord

Yderligere er jordens fosforbindingskapacitet afgørende for om fosfor tabes til vandmiljøet fra dyrkede jorde, og jorde med lav bindingskapacitet har således en øget risiko for tab af gødningsfosfor. Bindingskapaciteten varierer meget i Danmark. For jorde der ikke kan kategoriseres som lavbundsjarde gælder, at jordens bindingskapacitet for fosfor stiger i takt med stigende indhold af ler og jern- og aluminiumoxider. I mineraljarde findes hovedparten af jordens fosfor bundet i lerfraktionen eller på belægninger af jern- og aluminiumoxider på større partikler. På jorde med højt lerindhold kan der, især i forbindelse med kraftig nedbør, opløses fosfor og løsrives fosforrige partikler fra overjorden, som transporteres ned gennem sprækker og større porer til eventuelle drænrør dybere nede, og via disse blive transporteret ud til vandmiljøet. Der er en principiell sammenhæng mellem jordens fosforstatus og risikoen for fosfortab. Dette er vist ved flere enkeltstående undersøgelser, hvor fosforstatus, målt f.eks. ved fosfortallet, varierede, medens transportbetingelserne var ensartede²². Der er imidlertid ikke lavet tilstrækkeligt med undersøgelser til at kvantificere denne sammenhæng under praktiske forhold.

For lavbundsjarde (med eller uden okkerklasse) gælder, at arealernes årstidsvariation i vandmætningsgraden har afgørende betydning for tab af fosfor. Lavbundsjarde er udstrømningsområder for grundvand og mange lavbundsjarde har derfor periodisk eller permanent meget højt grundvandsspejl. Ikke vandmættede jorde med et højt indhold af jern besidder (under aerobe forhold) en høj fosforbindingskapacitet. Ved vandmætning af jorden (anaerobe forhold) ophører jernets evne til at binde fosfor, og dermed øges udvaskningsrisikoen markant.

Oplandsanalysen indikerer, at fosforoverskuddet har betydning for den samlede fosfortilførsel til Fjorden. ”Fosfor fra landbruget bidrager væsentligt til den samlede fosfortilførsel, og på de arealer der er defineret som fosfor-risikoarealer, vil det have gavnlig effekt på fosfortilførslen til fjorden at mindske fosforoverskuddet²³. Fosforoverskuddet var i perioden 2005-2008 i gennemsnit 12 kg P/ha i oplandet til Nissum Fjord, hvor fosforoverskuddet er mindst i området syd for Nissum Fjord samt nord for Holstebro by²⁴.

Dansk Landbrugsrådgivning anbefaler, at der tilføres samme mængde fosfor, som afgrøden bortfører, ved fosfortal $>4^{25}$ (for lavbundshumusjarde svarer dette niveau til, at forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstraherbart jern og fosfor skal være større end 20).

Nitrat

Vandmiljøplan III fastlægger, at der skal sikres en reduktion på 13 % af nitratudvaskningen fra landbruget i 2015 i forhold til udvaskningen i 2003 på landsplan. Basisanalysens del II vurderer, at nitrattilførslen til Nissum Fjord ved udgangen af 2015 vil være på 1.952 ton N,

²² Heckrath, G. et al., 1995. Phosphorus leaching from soils containing different P concentrations in the Broadbalk experiment. J. Environ. Qual. 24, 904-910. & Pote, D.H., et. Al., 1999. Relationship between phosphorus levels in three ultisols and phosphorus concentration in runoff. J. Environ. Qual. 28, 170-175.

²³ Oplandsanalysen, Nissum Fjord og opland – analyse af miljøtilstand og næringsstoftransport.

²⁴ Beregning af P-overskud pr. ha. pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke omdriftsafgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune. Gødningsregnskaberne fra 2006 er ikke medtaget grundet datafejl.

²⁵ Knudsen, L., 1998. ”Pas på fosfor”. Landbrugets Rådgivningscenter, Århus, Danmark.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

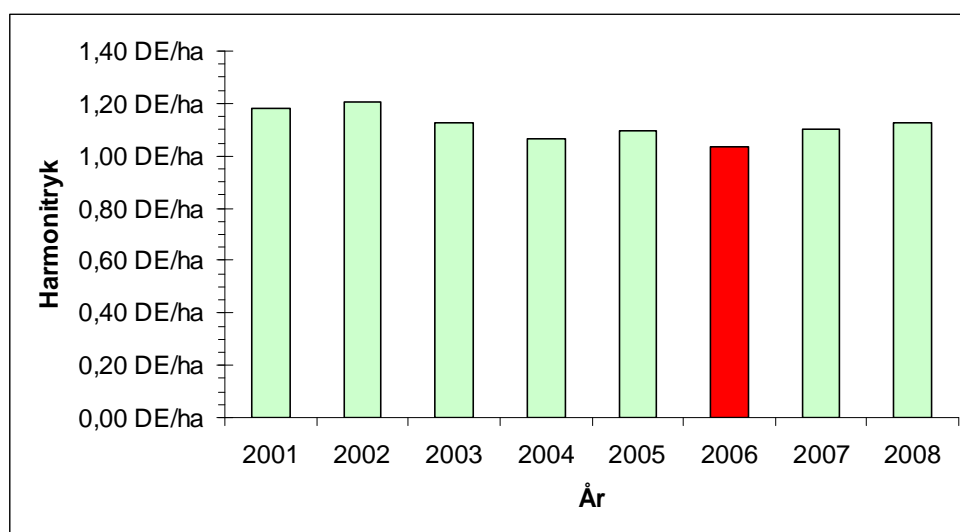
Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

hvilket svarer til en reduktion på ca. 18 % i forhold til niveauet i 2001²⁶. Landbruget bidrager med ca. 83 % af tilførslen af nitrat til Nissum Fjord²⁷. I perioden fra 2005-2008 var det beregnede gennemsnit af nitratoverskud per ha i oplandet til Nissum Fjord på 75,3 kg N²⁸.

Oplandsanalysen konkluderer, at ca. 50 % af det samlede opland til Nissum Fjord er højrisikoarealer for udvaskning af nitrat til vandmiljøet, hvilket de af staten fastsatte nitratklasser langt fra kan honorere, idet disse arealer udgør 32 % af oplandet. Modelberegninger i oplandsanalysen indikerer, at en fremtidig miljøtilstand, hvor vegetationen er udbredt i størstedelen af fjorden, vil kunne opnås med en reduktion af bl.a. nitrattilførslen på ca. 30 % i forhold til 2001, svarende til ca. 700 ton nitrat. Med vedtagelsen af Grøn Vækst, som erstatter og supplerer den vedtagne vandmiljøplan III, fastsættes nye reduktionskrav for bl.a. tilførsel af nitrat til vandområder, som i perioden 2010-2015 skal reduceres med 19.000 ton nitrat (ca. 1/3 ift. i dag). I oplandsanalysen vurderes det, at en fuldt implementeret vandmiljøplan III forventes, at medføre en samlet reduktion på mellem 15-20 % i forhold til 2001. For at opnå en reduktion på 30 % vurderes det i oplandsanalysen, at nitrattilførslen til fjorden skal reduceres yderligere med 250-350 ton N.

Husdyrtrykket i oplandet til Nissum Fjord

Strukturudviklingen i husdyrproduktionen går på landsplan mod færre men større husdyrbrug. Det fremgår af basisanalysen, at antallet af dyreenheder i oplandet til Nissum Fjord er fordelt på ca. 55 % kvæg, 35 % svin og 10 % andre husdyr²⁹.

Figur 2 DE/ha i oplandet til Nissum Fjord i årene 2001-2008³⁰

²⁶ Heri medregnet mindre korrektioner for tilførsler fra punktkilder. Ovenstående vurdering af N-reduktionen i 2015 er baseret på grove estimater og vurderes at være optimistisk, idet modelberegninger af N-belastning til Ringkøbing Fjord (Oplandsmodel for N-belastning af Ringkøbing Fjord, DHI-rapport juni 2004) har indikeret at flere tiltag i et opland vil have tendens til at "overlappe" hinanden, hvilket med andre ord medfører, at effekten af alle tiltagene ikke slår fuldt igennem.

²⁷ Miljøministeriet, vandområde, 1.4 Nissum Fjord.

²⁸ Beregning af N-overskud pr. ha. pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke omdriftsafgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune. Gødningsregnskaberne fra 2006 er ikke medtaget grundet datafejl.

²⁹ Analyse af jordbrugserhvervene 2009.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Udviklingen i DE/ha fremgår af Figur 2 for den del af oplandet. Antallet af DE/ha er i perioden fra 2001 frem til 2008 reduceret med 0,06 DE/ha, det kan derfor konkluderes at der overordnet for Nissum Fjord ikke sker nettoudvidelser af husdyrproduktionen. Det betyder generelt, at en etablering/udvidelse i oplandet til Nissum Fjord i væsentligt omfang vil blive modregnet ved, at der sker en nedlæggelse.

I oplandet til Nissum Fjord i Holstebro Kommune ses det mindste husdyrtryk i den vestlige del af oplandet omkring Ulfborg, hvor ca. 38 % af bedrifterne har et husdyrtryk på < 1 DE/ha, mens den nordlige del af oplandet, omkring Vemb, har den største andel (ca. 34 %) af husdyrbrug med et husdyrtryk på > 1,4 DE/ha. I perioden 2001-2008 har der i gennemsnit været et DE/ha på 1,13 generelt for hele oplandet. Den vestlige del af Holstebro Kommune domineres af kvægbrug, mens pelsdyr er vurderet til at udgøre ca. 6 %.

De nye omregningsfaktorer for dyreenheder jf. den nye husdyrgødningsbekendtgørelse³¹, reducerer antallet af kvæg/DE og mink/DE. For kvæg og mink skal der anvendes hhv. 15-20 % og ca. 45 % mere areal. På landsplan forventes det, at medføre et øget arealkrav på ca. 4 %, samt en reduktion i det samlede fosforoverskud på ca. 10 % jf. høringsbrev af 19.05.09³². Holstebro Kommune vurderer, at oplandet omkring Nissum Fjord som minimum har samme reduktion som i resten af landet.

HUDYRBRUGETS FOSFORUDLEDNING

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at forsigtighedskriteriet medfører, at der for arealer i oplandet til Nissum Fjord skal foretages en individuel vurdering af, hvorvidt fosforudledningen fra udbringningsarealerne påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt, eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, og hvorvidt der på det grundlag skal stilles skærpede vilkår ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens³³ bilag 3. Vurderingen baseres på tabsrisiko og jordernes fosfortal, såfremt disse er tilgængelige.

Terrænforhold

Der er lavet en vurdering af alle udspretningsarealer i relation til risikoen for overfladeafstrømning og brinkerrosion ved grøfter, vandløb og søer. Såfremt terrænhældninger ned mod overfladevande er skrånende (> 6 grader) eller stærkt skrånende (> 12 grader), er der stor risiko for overfladisk næringsstofafstrømning, og arealerne er typisk ikke egnede til udbringning af husdyrgødning med mindre dyrkningsforanstaltninger til afhjælpning heraf iværksættes. I vurderingen af overfladevande tages der ikke alene hensyn til den målsætning, det primære overfladevand har i det aktuelle område, men der tages også hensyn til slutrecipientens sårbarhed, herunder vandløbstrækninger, søer og kystområder m.v. Det vurderes om vilkår om f.eks. dyrkningsfrie zoner eller ændret markdrift, såsom køreretning,

³⁰ Beregnet ud fra gødningsregnskaber vha. CTtools. Conterra A/S har oplyst Holstebro Kommune, at gødningsregnskaberne i 2006 var behæftet med fejl, hvorfor 2006 ikke bør indgå i vurderinger.

³¹ Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v af 10.07.09.

³² Høringsbrev, Høring over udkast til ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

³³ Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

er tilstrækkeligt til at minimere risikoen for f.eks. overfladeafstrømning. Alternativt kan der stilles krav om, at de pågældende arealer ikke kan indgå i driften.

Udbringningsarealerne er alle beliggende på relativt fladt terræn, og der er på husdyrbrugens udbringningsarealer ikke konstateret områder med hældninger over 6 grader i umiddelbar nærhed af søer, vandløb eller grøfter. Udbringningsarealerne vurderes derfor ikke at være særlige risikoarealer mht. overfladeafstrømning.

Markerne 6-0, 7, 8-0, 8-1 og 31-0 grænser op til Abildholt Bæk. Markerne 34-0, 36-0, 36-1 og 37-0 grænser op til Hogager Bæk/ Afl. Pjarrismose (se bilag 11, 12 og 13). Nogle af markerne er let skrånende mod vandløbene. For begge vandløb gælder krav om 2 meter bræmmer til målsatte/naturlige vandløb. Mark 89 grænser op til et tilløb til Storåen. For at reducere risikoen for forureningen af vandmiljøet stilles der vilkår om, at udbringning af gødning mm. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne. Herudover stilles der vilkår om, at der ikke må etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

Jordbundstyper

Udbringningsarealerne ligger på JB1 (finsandet jord), med undtagelse af markerne 10-0, 12-1, 34-0, 37-0 og 38-0, der ligger helt eller delvist på JB11 (humus). Se bilag 12 og 13.

Lavbundsarealer

Følgende marker ligger i lavbundsområde, som er omfattet af okkerklasse: mark 1-0, 5-0, 6-0, 7, 8-0, 9-0, 10-0, 12-1, 24-0, 31-0, 34-0, 36-0, 36-1, 37-0 og 38-0. Der er ingen arealer i Holstebro Kommune i lavbundsområde, som ikke er omfattet af okkerklasse. Se bilag 12 og 13.

Dræn / detailafvandingsforhold

Markerne 19-0, 19-2 og 89 er drænedede, resten er ikke drænedede ifølge ansøgers oplysninger. Der er ikke anden registrering af detailafvanding ved f.eks. grøftning eller pumpelag på arealerne.

Fosforklasser

Jf. beskyttelsesniveauet opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, er hele udbringningsarealet beliggende i fosforklasse 0, og det vægtede, gennemsnitlige krav på bedriftsniveau jf. beskyttelsesniveauet er overholdt, jf. Skema 10.

Skema 10. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i ansøgt drift, samt beregning af fosforoverskud for det ansøgte projekt.

Er fosforoverskud på bedriftsniveau overholdt i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau	Ja
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	34,4 kg P/ha/år
P-fracførsel med sædskifte (arealvægtet gennemsnit)	25,4 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	9,0 kg P/ha/år

Fosforoverskud

På bedriftsniveau er der ansøgt om udbringning af husdyrgødning med et indhold af fosfor på 8.860 kg P, hvilket betyder, at der på arealerne på bedriftsniveau udbringes fosfor svarende til et arealspecifikt overskud på 9,0 kg P/ha/år, jvf. Skema 10. Der forefindes ifølge

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

ansøgers oplysninger ikke nyere fosfortal for arealerne. Når husdyrbruget fremover anvender reglerne for forhøjet harmonitryk op til 2,3 DE/ha, bliver det et krav, at der foretages P-analyser hvert 3. år / 5 ha.

Samlet vurdering

Husdyrbrugets arealer bidrager i gennemsnit med et fosforoverskud på 9,0 kg P/ha/år. Der forefindes ikke nyere fosfortal for arealerne, og en del af arealerne er enten drænedede, vandløbsnære eller beliggende i lavbundsområde, hvilket, som tidligere beskrevet, giver øget risiko for fosforudledning fra markerne.

På baggrund heraf vurderer Holstebro Kommune at der i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet skal stilles vilkår om fosforbalance for udspretningsarealer uden ledig fosforbindingskapacitet, som er vandløbsnære, drænedede eller beliggende i lavbund, med henblik på at reducere risikoen for øget udvaskning af fosfor til Nissum Fjord. Vilkåret gælder markerne 1-0, 5-0, 6-0, 7, 8-0, 8-1, 9-0, 10-0, 12-1, 19-0, 19-2, 24-0, 31-0, 34-0, 36-0, 36-1, 37-0, 38-0 og 89.

Med ledig fosforbindingskapacitet menes, at for lavbundsarealer på humusjord skal forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstraherbart jern og fosfor skal være større end 20, og på øvrige jorde skal fosfortallet være under 4, for at der ikke er krav om fosforbalance. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at der skal udtages fosfortal/målinger pr. 5 ha.

Fosforbalancen opgøres som forskellen mellem den tilførte mængde fosfor og den mængde fosfor, som fraføres med afgrøderne efter de gældende normer anvendt sædskifte jf. retningsgivende normer for fosfor iht. Plantedirektoratets vejledning om gødnings- og harmoniregler.

Der stilles vilkår om dokumentation for fosforregnskabet i form af af gødningsregnskaber og markplaner. Der stilles vilkår om, at fosfortal og analyser af bikarbonat-dithionite ekstraherbart jern og fosfor maksimalt må være fem år gamle, for alle ejede og forpagtede udbringningsarealer, og at der senest 2 år efter meddelelse af miljøgodkendelse enten foreligger sådanne fosforanalyser for jorden, der viser ledig bindingskapacitet, eller kan påvises fosforbalance på arealerne.

HUSDYRBRUGETS NITRATUDLEDNING

197,18 ha af de ansøgte udbringningsarealer ligger i oplandet til Nissum Fjord. Nitratudvaskningen fra den udbragte husdyrgødning bidrager med ca. 0,2 promille³⁴ af den samlede husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning til Nissum Fjord. Det fremgår af Kammer-

³⁴ Første del af udregningen er foretaget i Farm N, her udregnes forskellen i nitratudvaskningen fra henholdsvis brugen af husdyrgødning i ansøgt drift og maksimal drift ved udelukkende at anvende kunstgødning på de af husdyrbrugets udspretningsarealer, forskellen divideres med brugen af husdyrgødning i ansøgt drift. Udspretningsarealernes "merudvaskning" af nitrat sættes herefter i forhold til hele oplandet til Nissum Fjord. Derved fremkommer udbringningsarealernes andel af det samlede nitratudvaskning fra samtlige landbrugsarealer i oplandet til Nissum Fjord.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

advokatens notat³⁵ til miljøministeriet om Miljøklagenævnets praksis, at et husdyrbrug der maksimalt udgør 0,5 promille af den samlede udvaskning fra samtlige arealer i oplandet, ikke alene på den baggrund, kan siges, i sig selv kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Nitratudvaskningen fra husdyrbrugets udbringningsarealer vurderes på den baggrund ikke at kunne påvirke Natura 2000-vandområdet væsentligt negativt.

Nitratklasser

Husdyrbrugets udspretningsarealer er alle beliggende udenfor Nitratklasse I, II og III områder. Da der således ingen krav er til reduceret udvaskning af nitrat jf. husdyrlovens beskyttelsesniveau, er der ikke anvendt virkemidler i ansøgningen til reduktion af nitratudvaskningen. Den beregnede gennemsnitlige udvaskning, beregnet i Farm N, er 60,6 kg N/ha/år fra husdyrbrugets arealer. Der stilles således ikke vilkår til anvendelse af virkemidler. Der stilles dog vilkår om, at der ikke udbringes anden husdyrgødning end den ansøgte, da dette er en vigtig forudsætning for den udvaskning, som er beregnet og vurderet.

Samlet vurdering

Husdyrbrugets relative bidrag til Natura 2000-området er under 0,5 promille, og udvaskningen er reduceret til 60,6 kg N/ha med de nævnte virkemidler. Nitratudvaskningen fra husdyrbrugets udbringningsarealer vurderes på den baggrund ikke at kunne påvirke Natura 2000-vandområdet væsentligt negativt.

HOLSTEBRO KOMMUNES VURDERING AF PÅVIRKNINGEN AF NISSUM FJORD

Udspretningsarealerne i nærværende godkendelse afvander til Nissum Fjord. Oplandsanalysen vurderede, på baggrund af modelberegninger, at det ikke var realistisk at sikre en målopfyldelse med den daværende administrationspraksis i Ringkjøbing Amt.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at regionplanens målsætning om 2 m sigtedybde i forbindelse med udarbejdelsen af Natura 2000-planerne bør revurderes således, at der opstilles en mere realiserbar målsætning. Det vurderes nødvendigt for at sikre en forbedret miljøtilstand og på sigt sikre opfyldelse af målsætningen for Nissum Fjord, at der satses på en flerstrengt proces der arbejder for, at der samlet sker en tilstrækkelig reduktion af næringsstofftilførslen.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at strukturudviklingen i landbruget i oplandet til Nissum Fjord, implementeringen af de nye omregningsfaktorer ved beregning af dyreenheder, VMP III, Grøn Vækst samt kommunens individuelle vurdering af husdyrgodkendelser i oplandet til Nissum Fjord samlet virker for en forbedret miljøtilstand for udpegningsgrundlaget. Holstebro Kommune vurderer at miljøgodkendelsen med de opstillede vilkår er tilstrækkeligt til at fremme miljøtilstanden for Nissum Fjord.

Samlet vurderer Holstebro Kommune, at husdyrbrugets samlede drift med de stillede vilkår ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området Nissum Fjord væsentligt negativt, hverken individuelt eller kumulativt.

³⁵ Udkast til "Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug" af 28.05.09

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

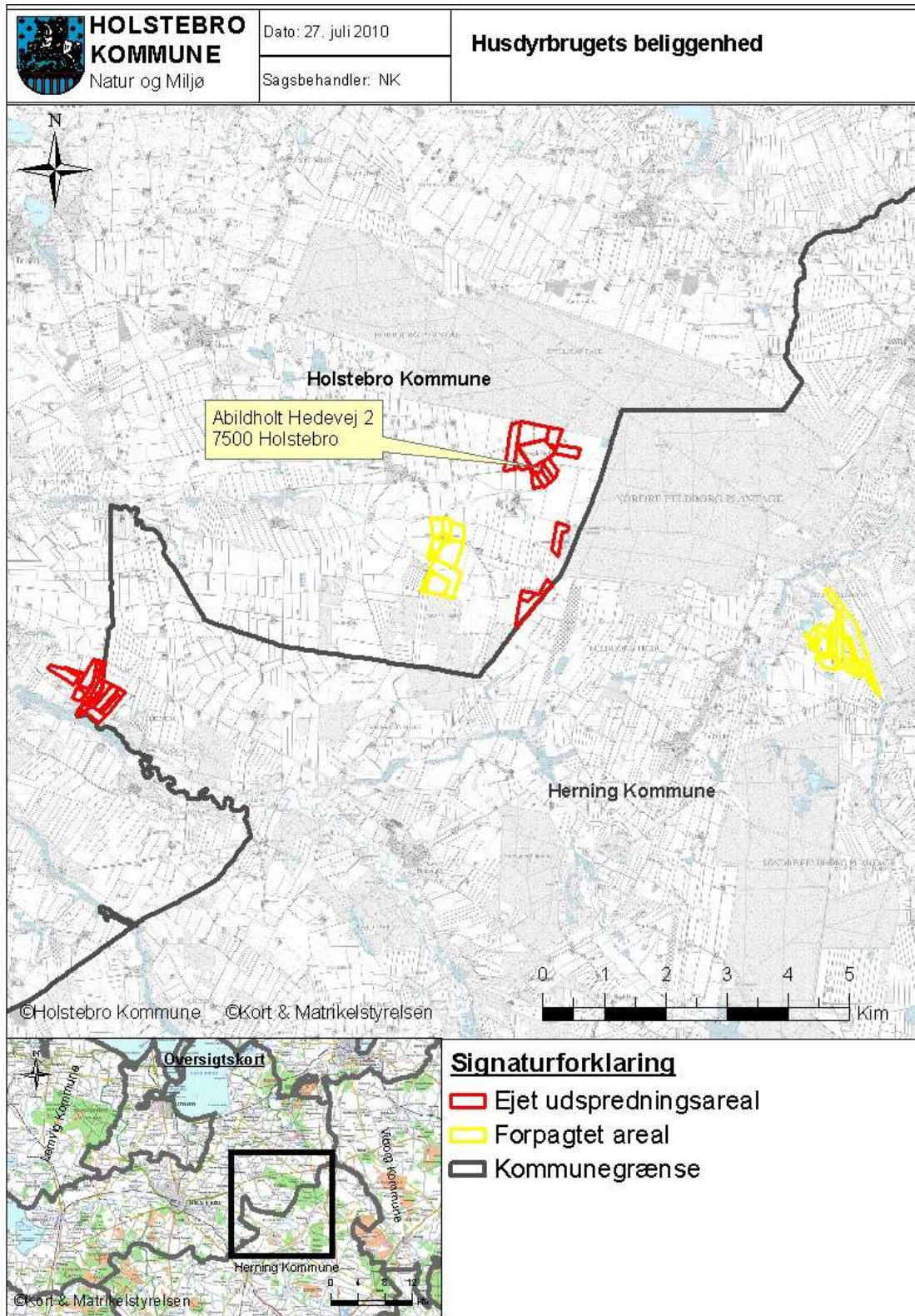
Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Husdyrbrugets forenelighed med naturområdets sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af virksomhedens drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Bilag

Bilag 1 – Husdyrbrugets beliggenhed

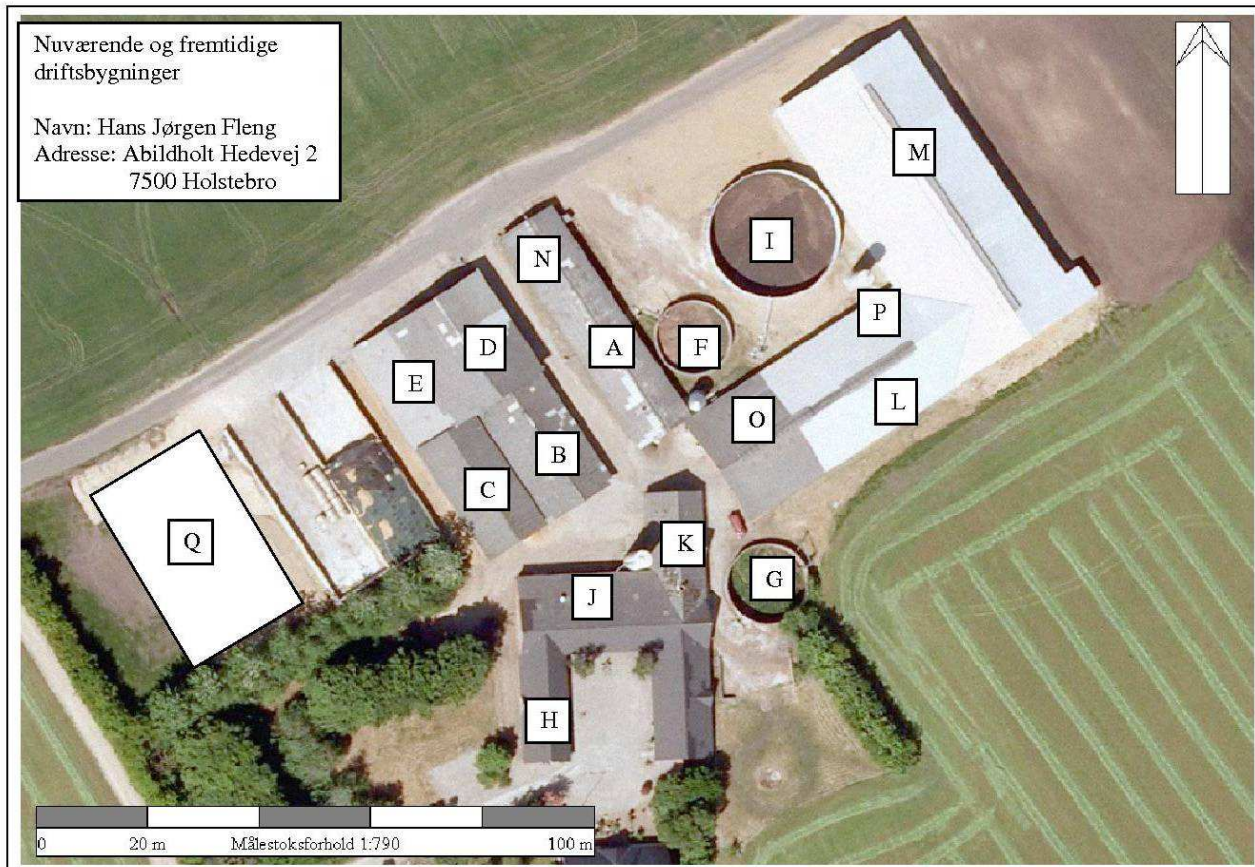

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 2 – Situationsplan

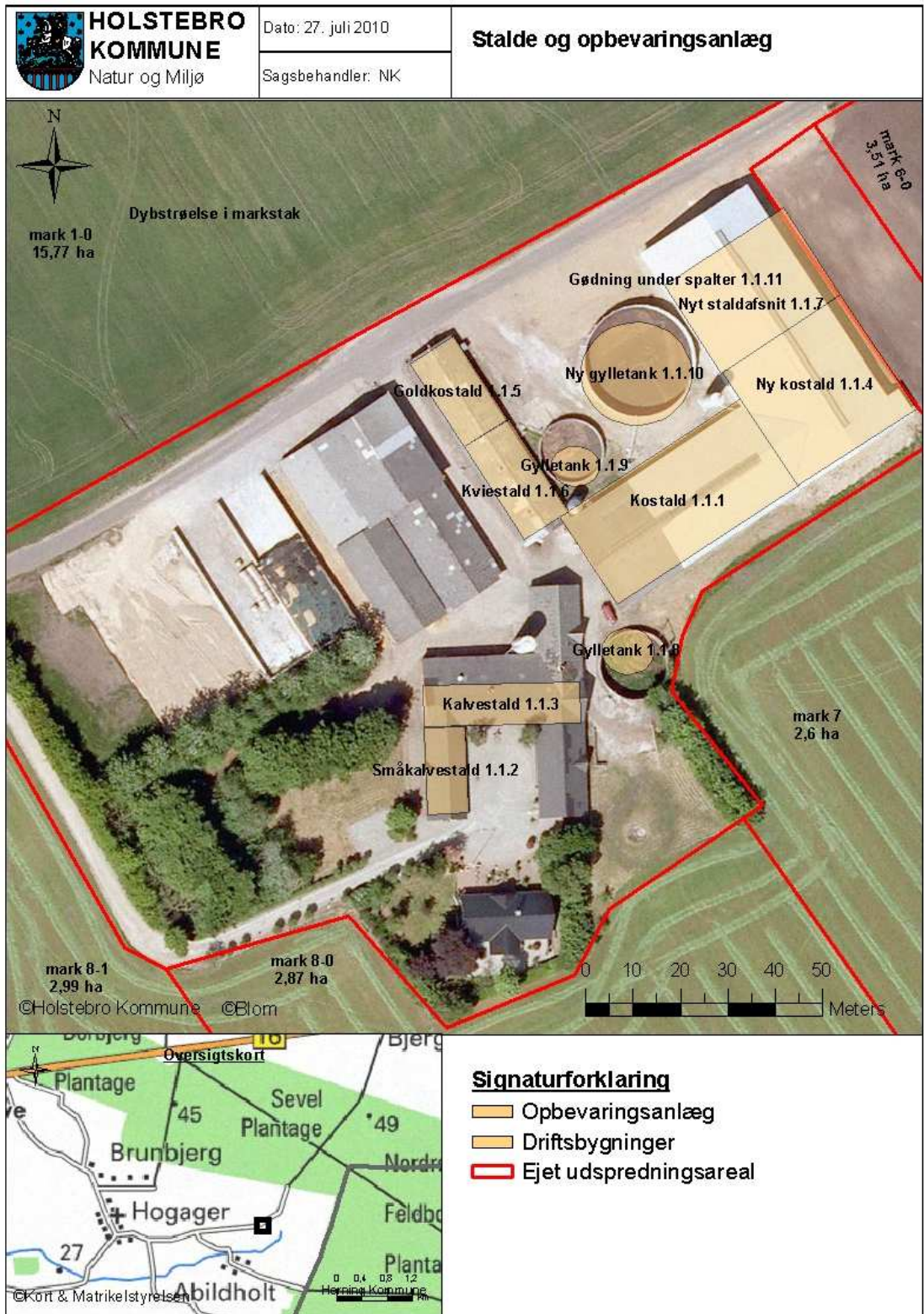
Bygning	Type	Grundplan m ²	Bygningshøjde (m) til tagryg	Taghældning	Bygningsmaterialer og farve på facade	Afskærmende beplantning, artsvalg og bredde	Bygningernes fremtidige anvendelse	Belysningsforhold, på facade og udenfor bygning/anlæg
A	Kviestald	252	5,5	20°	Røde sten	Delvis plantet omkring bygningerne	Samme	
B	Foderlade	288	5,5	20°	Røde sten	-----	Samme	
C	Maskinhus	288	5,5	20°	Røde stålplader	-----	Samme	
D	Silohus	420	9	20°	Røde stålplader	-----	Samme	
E	Halmager	115	4	20°	Røde stålplader	-----	Kalvestald til nyfødte	
F	Gylletank	550m ³	2		Grå beton	-----	Samme	
G	Gylletank	650m ³	2		Grå beton	-----	Samme	
H	Kalvestald	160	6,5	45°	Røde sten	-----	Samme	
I	Gylletank	2600m ³	2		Grå beton	-----	Samme	
J	Kalvestald	296	6,5	45°	Røde sten	-----	Samme	
K	Syge/kælvestald	190	6,5	45°	Røde sten	-----	Samme	
L	Kviestald	414	7,5	20°	Røde sten	-----	Samme	
M	Ny kostald	1534	8,5	20°	Røde sten	-----	Samme	
N	Dybstørelsesstald	230	5,5	20°	Røde sten	-----	Samme	
O	Malkestald og service rum	98	7,5	20°	Røde sten	-----	Samme	
P	Kostald	384	7,5	20°	Røde sten	-----	Samme	
Q	Ny silo med to rum	912	2,5		Grå elementer	-----	Foderopbevaring	
R	Gylletank	950m ³	2		Grå beton	-----	Samme	

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 3 – Bygninger som ansøgt

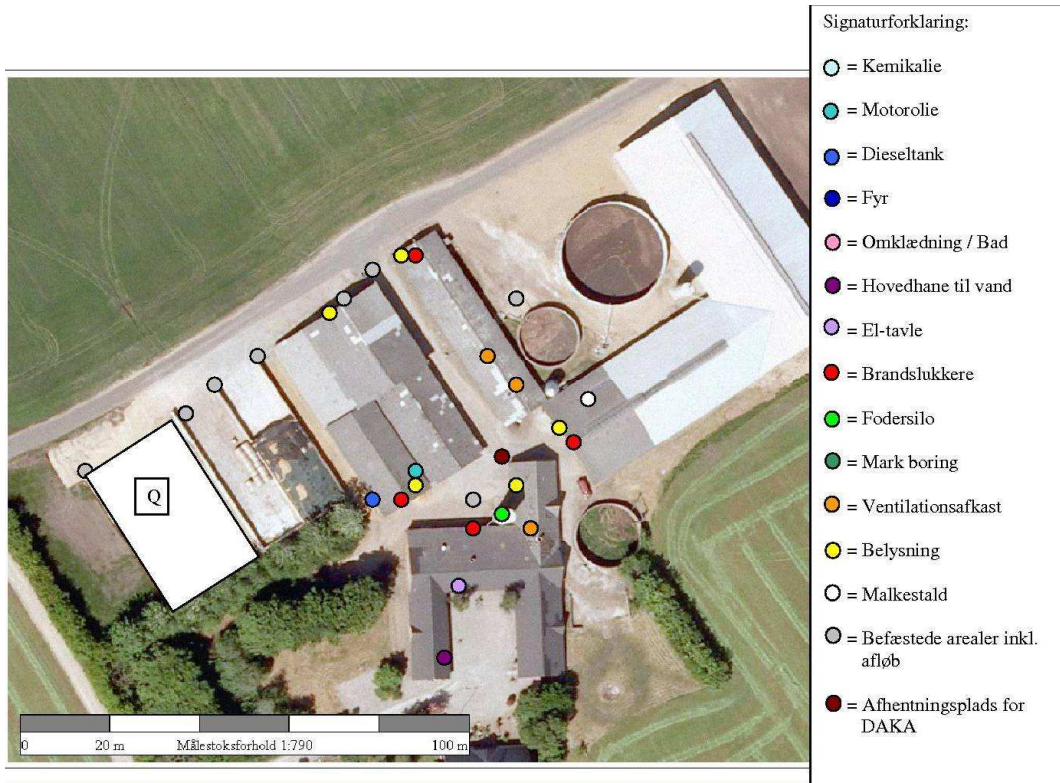

TEKNIK OG MILJØ

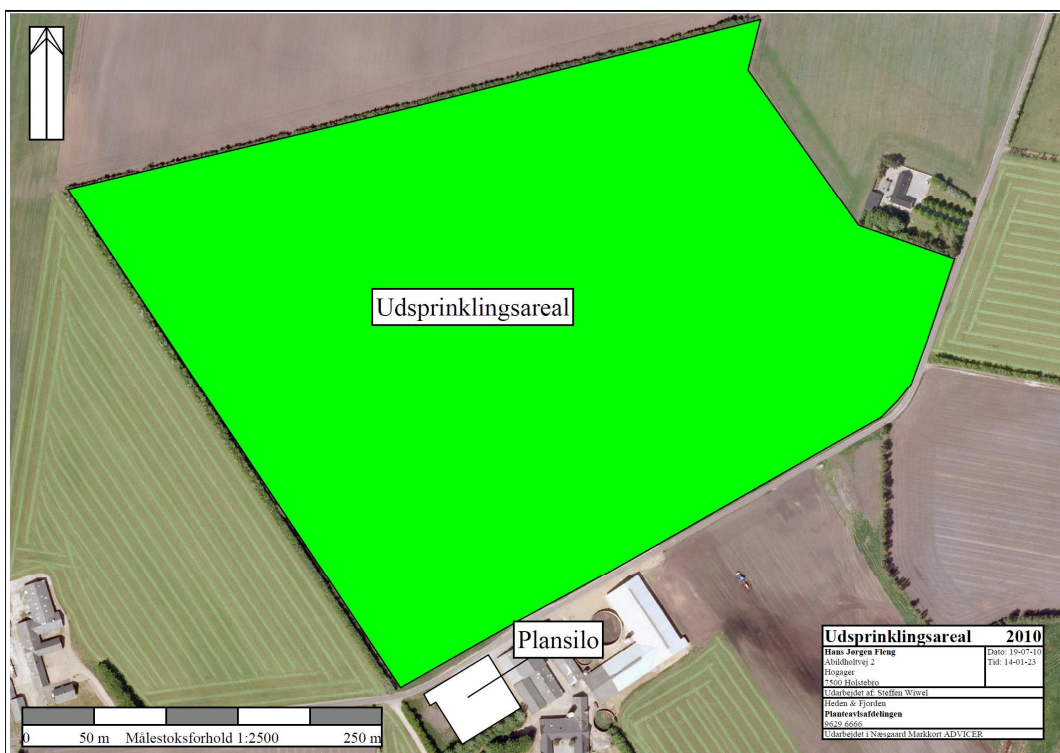
Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 4 – Husdyrbrugets indretning

Bilag 5 – areal til udspinkling af overfladevand

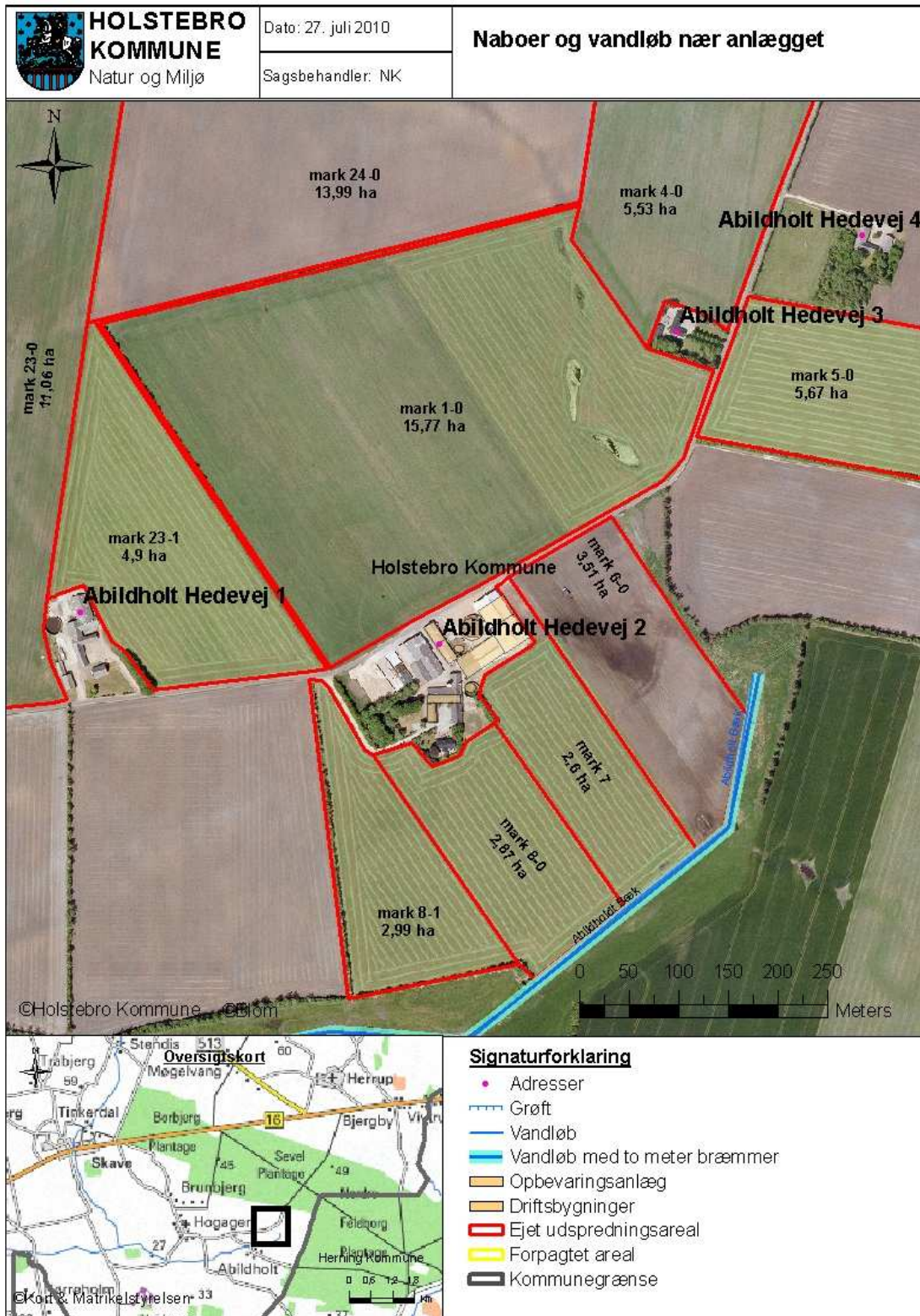

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Hølstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 6 – Vandløb nær anlægget og naboer

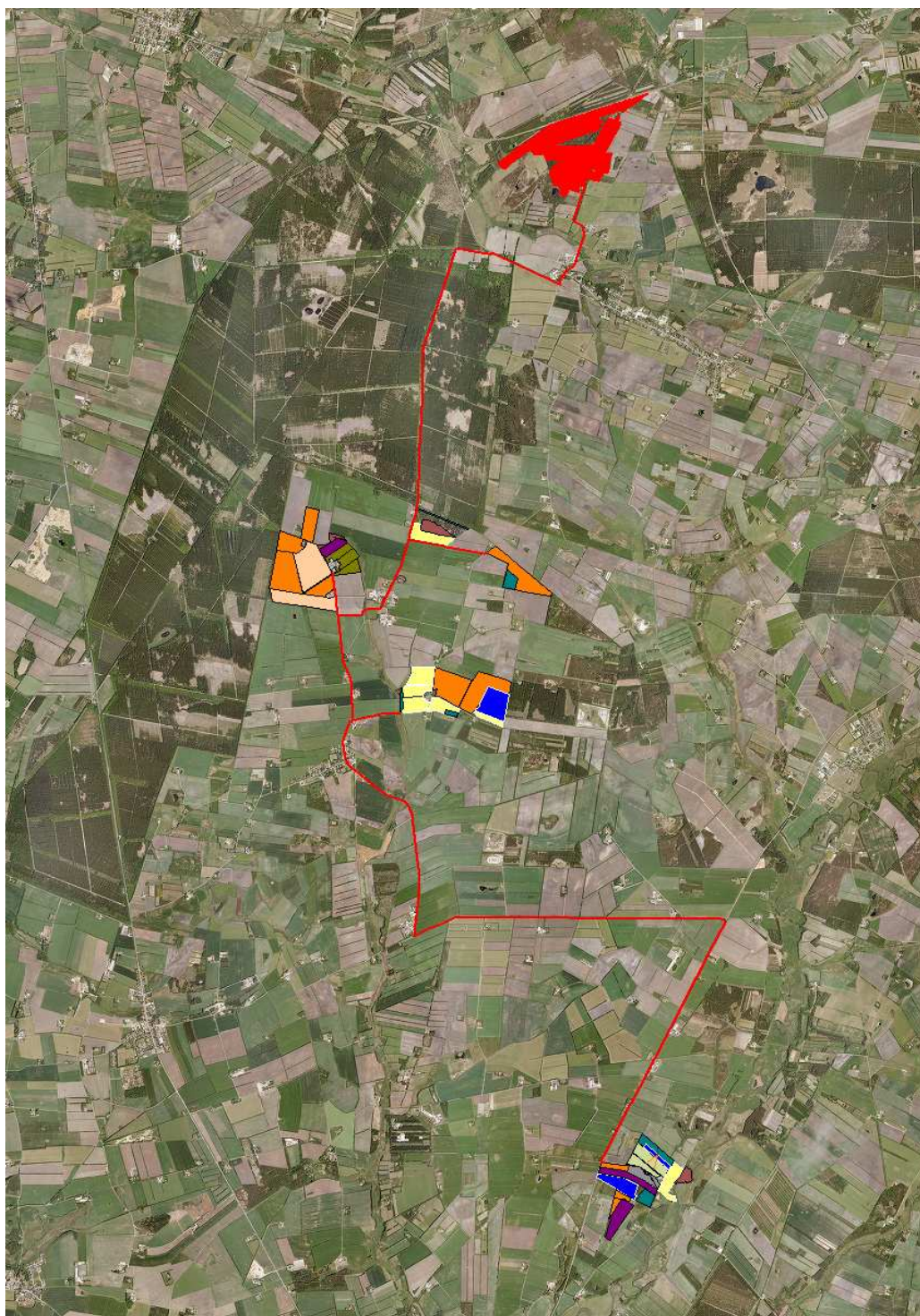

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 7 – Transportveje

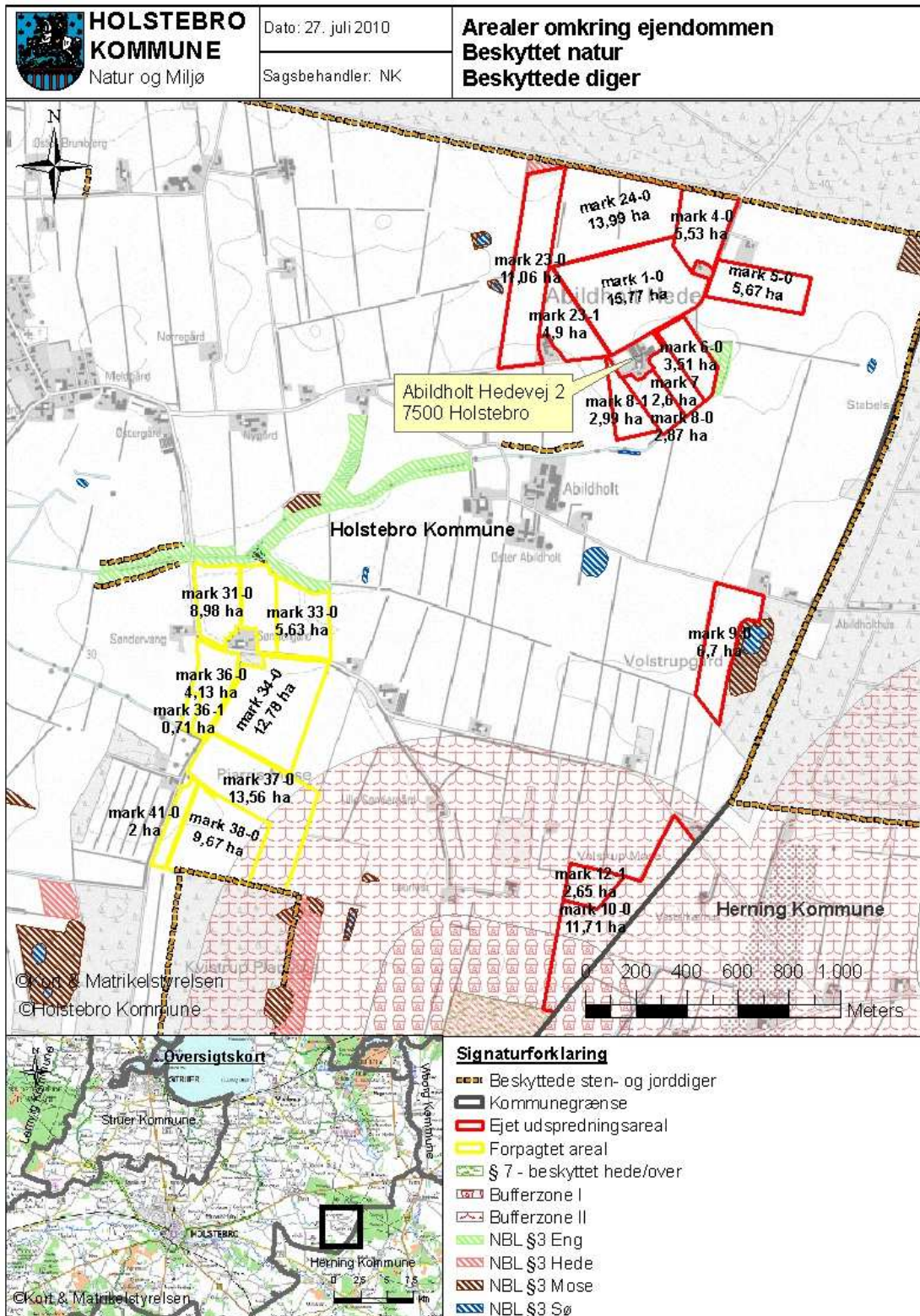

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 8 – Udspretningsarealerne omkring ejendommen - beskyttet natur og diger

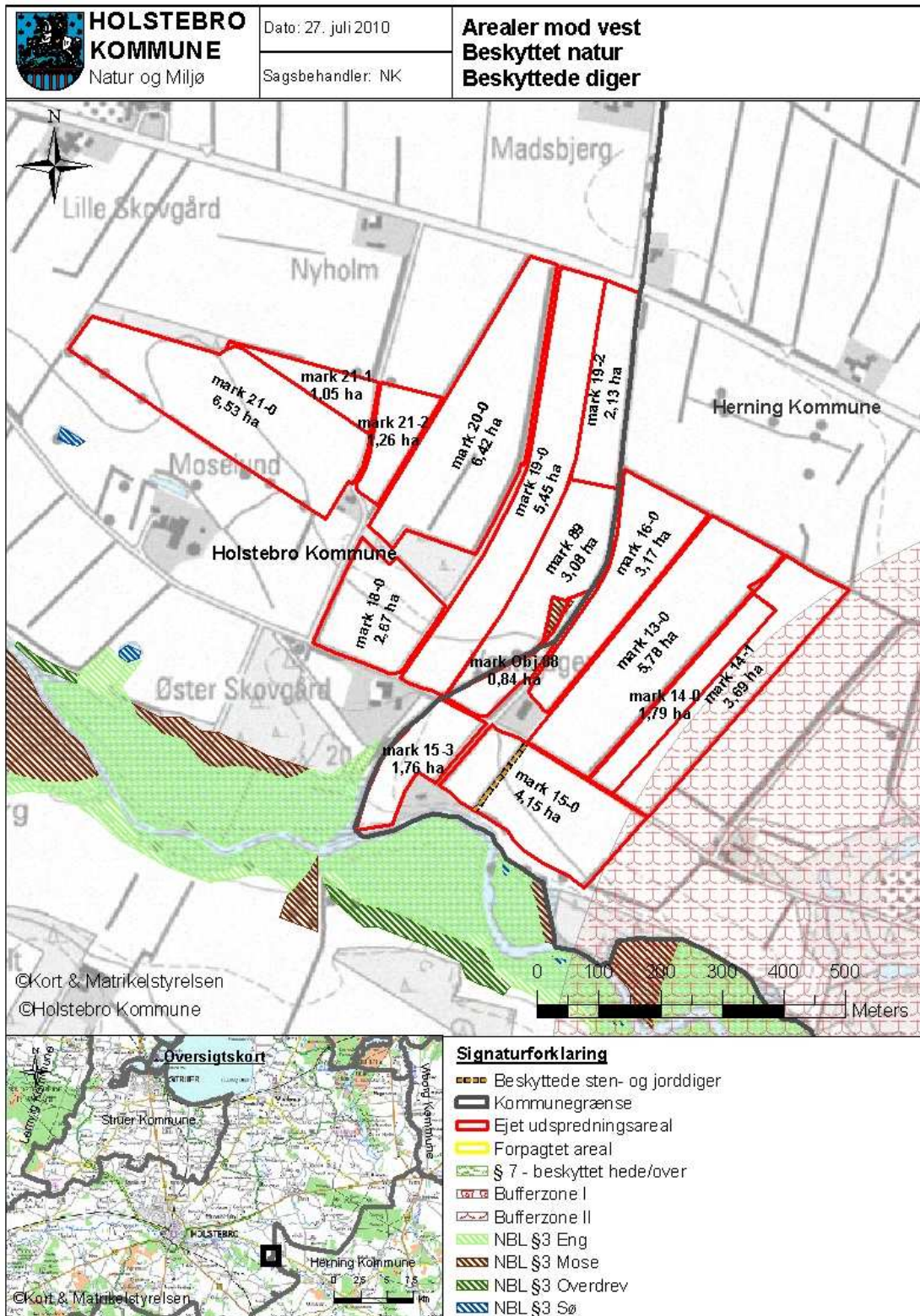

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 9 – Arealer mod vest - beskyttet natur og diger

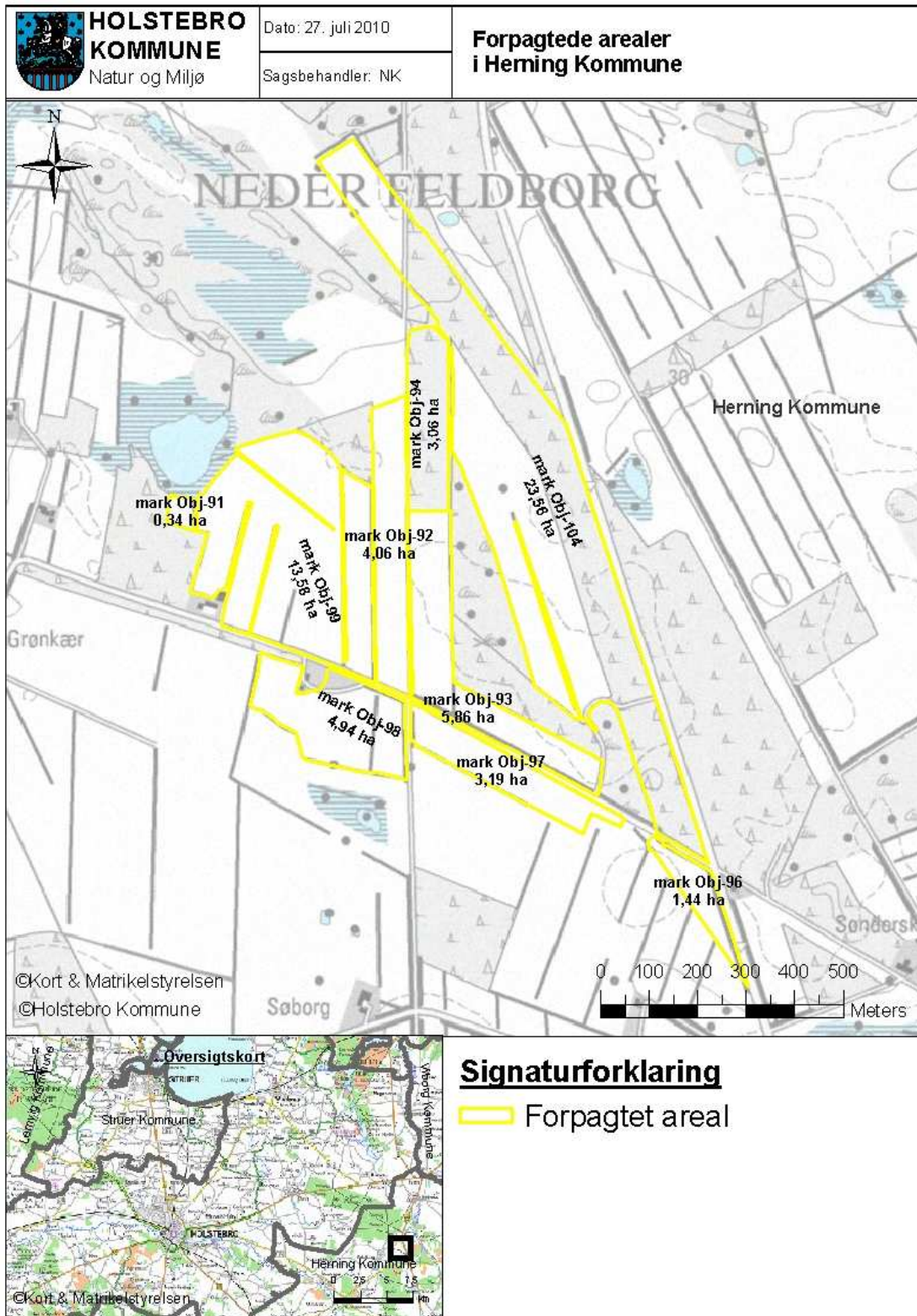

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 10 – Forpagtede arealer i Herning kommune

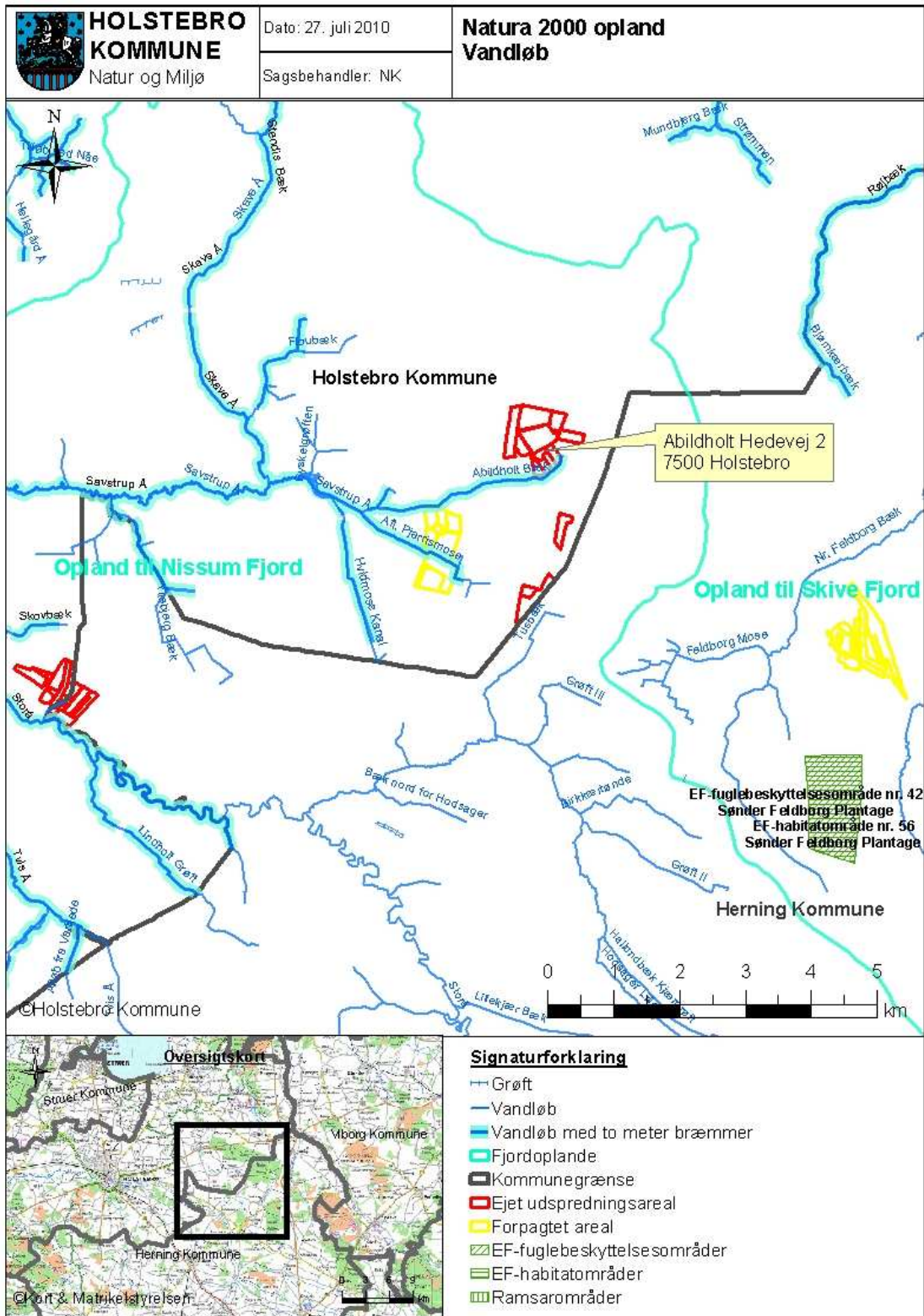

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 11 – Natura 2000 oplande og vandløb

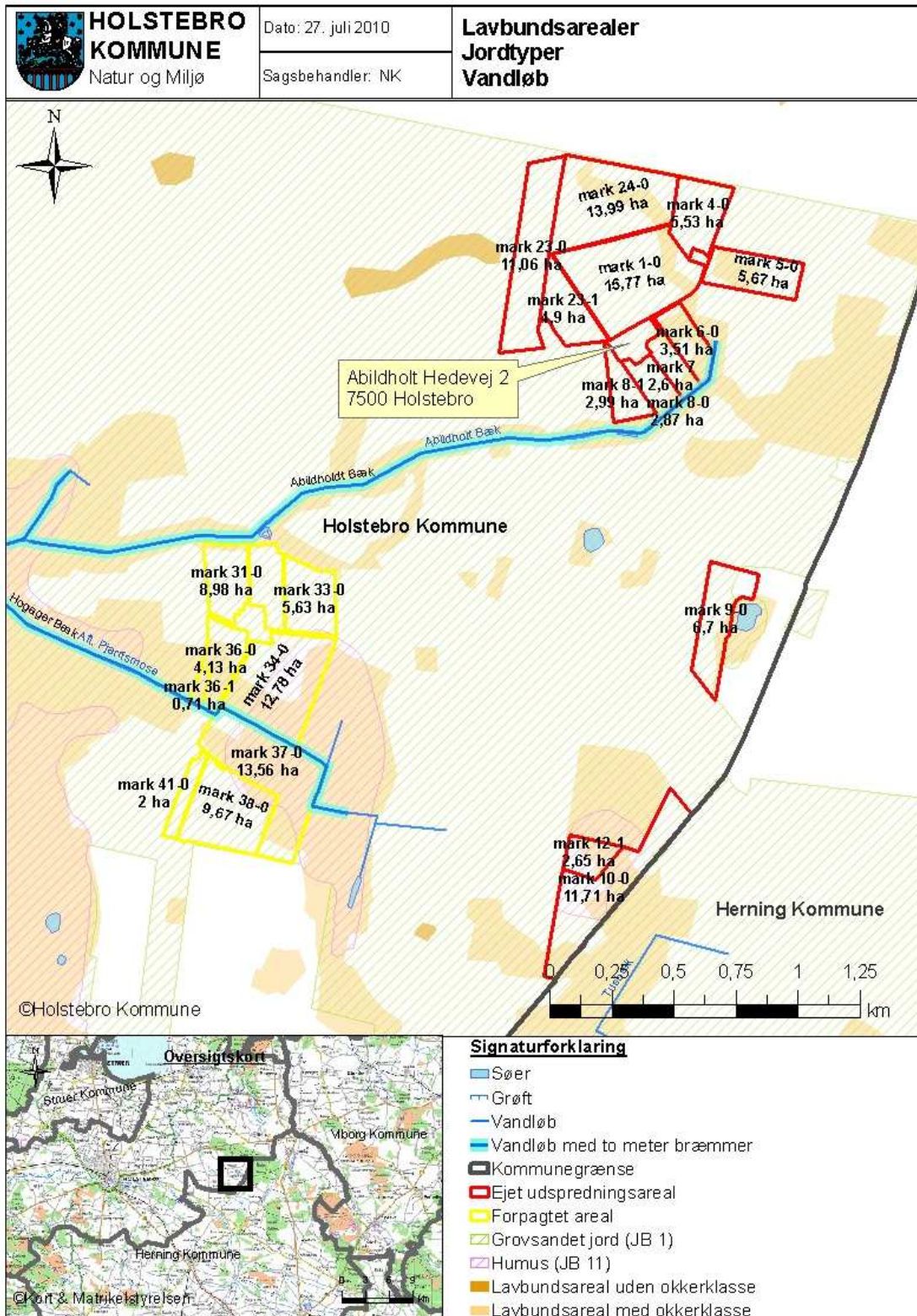

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 12 – Arealer ved ejendommen med lavbund, JB-type og vandløb

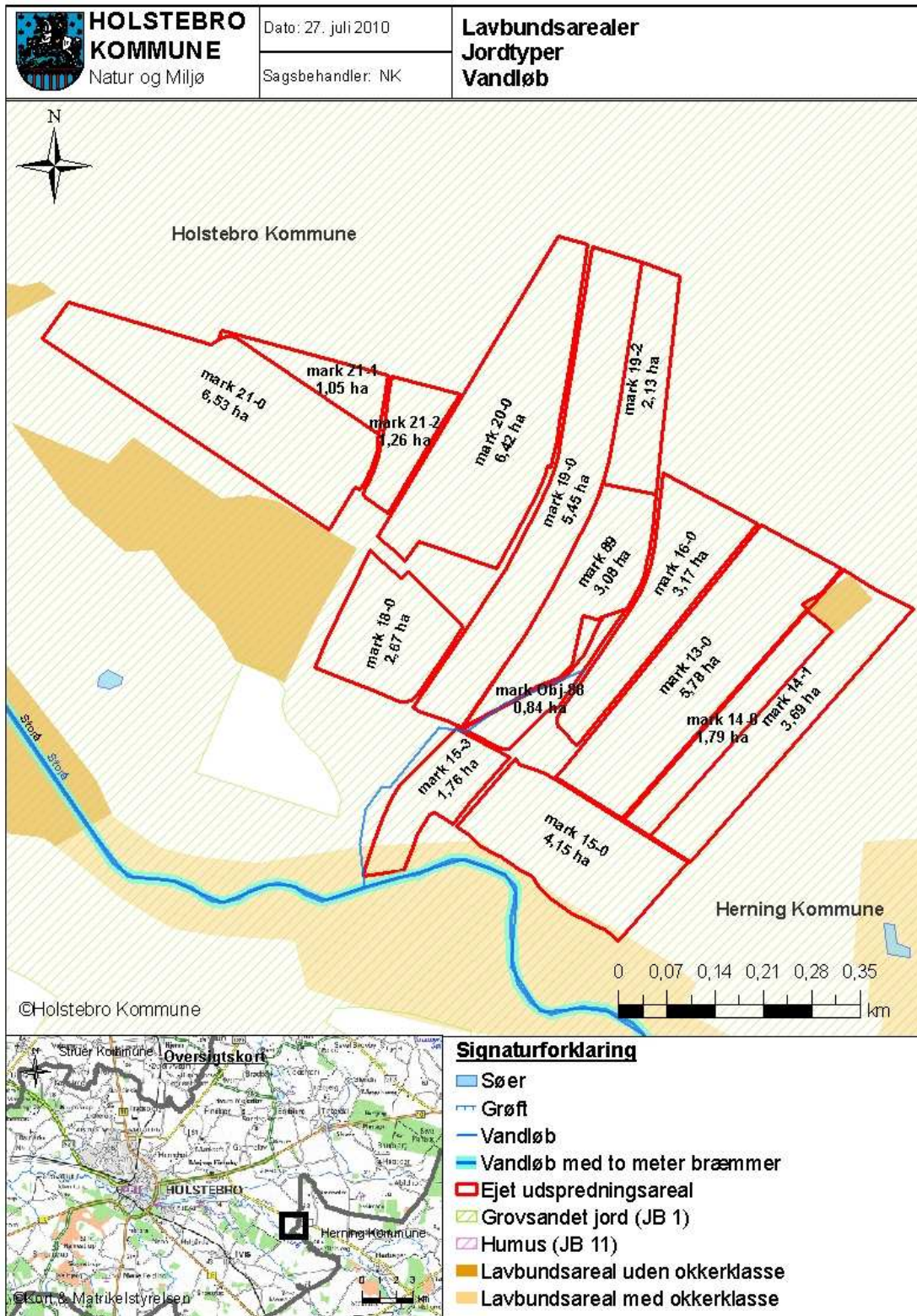

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 13 – Arealer mod vest med lavbund, JB-type og vandløb

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 14 – § 21 udtalelse fra Herning Kommune

TEKNIK OG MILJØ

Hans Jørgen Fleng
Abildholthedevej 2, Hogager
7500 Holstebro

Land og natur
Rådhuset • Torvet • 7400 Herning
Tlf: 96282828
teknik@herning.dk
www.herning.dk

Dato: 27. juli 2010

§ 21 Udtalelse om arealer beliggende i Herning Kommune

Sagsbehandler: Sanne Hoffmann Jensen

Sagsnr.: 2007090216E
(bedes anvendt ved
henvendelse)

Hans Jørgen Fleng, Abildholt Hedevej 2, 7500 Holstebro har søgt Holstebro Kommune om § 12 godkendelse af husdyrbruget. Herning Kommune udtaler sig på den baggrund om arealer beliggende i Herning Kommune.

Det oplyste:

1. Det er en § 12 godkendelse på , Abildholt Hedevej 2, 7500 Holstebro.
2. Udbringningsarealerne beliggende i Herning Kommune udgør 81,21 ha og betegnes mark

13-0, 14-0, 14-1, 15-0, 15-3, 16-0
obj-88, obj-91, obj-92, obj-93, obj-94
obj-96, obj-97, obj-98, obj-99, obj-104

3. Dyretrykket er på 2,3 DE/ha

Vilkår: Der må ikke placeres markstakke på arealer beliggende i Herning Kommune.

- 1 -

Herning Kommune behandler og gemmer alle dokumenter i alle sager elektronisk. Hvis du vil se de oplysninger, vi har registreret om dig, så kontakt sagsbehandleren af denne sag, som vil hjælpe dig videre. Du kan også læse mere om dine rettigheder på www.datatilsynet.dk

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Herning Kommunes vurdering:

Nitrat, overfladevand

Alle arealer ligger udenfor nitratklasse 1-3, hvilket betyder at mellem 76-100 % af kvælstoffet tilbageholdes. Som følge heraf vurderes markerne til at være robuste.

Herning Kommune vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt, til at sikre mod nitratudvaskning fra de oplyste arealer.

Nitrat, grundvand

Alle arealer ligger udenfor nitratfølsomt indvindingsopland, nitratfølsomt indsatsplanområde og nitratfølsomme områder med særlige drikkevandsinteresser. For arealer i områder med almindelige drikkevandsinteresser, vurderes de generelle landbrugsregler at være tilstrækkelige til at sikre grundvandet i disse områder.

Herning Kommune vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at sikre mod nitrat-udvaskning til grundvandet.

Overfladevand

Fjordopland

Udbringningsarealerne nr. 13-0, 14-0, 14-1, 15-0, 15-3, 16-0, obj-88 (svarende til 21,18 ha) ligger i opland til Nissum Fjord og udbringningsarealerne nr. obj-91, obj-92, obj-93, obj-94, obj-96, obj-97, obj-98, obj-99, obj-104 (svarende til 60,03) ligger i opland til Limfjorden. Da arealerne ligger separat er det muligt at beregne nitratbelastningen til begge fjorde.

Limfjorden

Limfjorden har i Regionsplan 2005 en skærpet målsætning, da det er et Natura 2000-område. En risikoanalyse af Limfjorden fra Miljøministeriet¹ har vist, at fjorden er i risiko for ikke at opfylde miljømålet i 2015. Årsagen hertil er en for stor tilførsel af næringsstoffer fra oplandet. I dag er 70 % af arealanvendelsen i oplandet landbrugsjord, hvilket er over landsgennemsnittet. Hertil kommer den direkte påvirkning af dyr, planter og sten fra muslingefiskeri og -produktion, fiskeri, uddybning og oprensning af sejlrønder, indvinding af råstoffer mv. Miljømålene i fjorden er opfyldt, når dyre- og plantelivet kun er svagt påvirket af menneskelig aktivitet. Det vil sige, at kun med en lavere næringsstofftilførsel og mindsket direkte påvirkning af plante- og dyrelivet kan miljømålene nås i Limfjorden.

Oplandet til Limfjorden er på 750.000 ha, hvoraf 14.060 ha er landbrugsjord beliggende i Herning Kommunes opland til Limfjorden. Der er opgjort en kvælstofudvaskning til Limfjorden fra landbrugsarealer i Herning Kommune på gennemsnitligt 318.690 kg N pr. år

Ifølge beregninger i Farm-N er den gennemsnitlige udvaskning af kvælstof fra ejede og forpagtede arealer 60,60 kg N/ha per år i ansøgt drift. Dette svarer til en samlet kvælstofudvaskning på 1283,51 kg N per år.

¹ Som en del af arbejdet med at færdiggøre Vand- og naturplaner for Danmark har Miljøministeriet lavet en risikovurdering af fjorde, seer mm. i Danmark. Analysen kan ses på http://www.vandognatur.dk/Emner/Vandplaner/Vandomraaderne/L_2_limfjorden.htm#6

En del af det udvaskede kvælstof vil blive omsat på vejen mod vandområdet. Størrelsen af omsætningen afhænger af jordens reduktionspotentiale. Ifølge reduktionspotentialekort fra Danmarks Miljøundersøgelser er udbringningsarealerne beliggende i et område, hvor reduktionspotentialet er mellem 76 % og 100 %. Det betyder, at mellem 76 % og 100 % af kvælstoffet der udvaskes fra rodzonen, vil være omsat til frit kvælstof, inden det når fra arealerne til Limfjorden. Det betyder at den totale udvaskning fra ejendommens ejede og forpagtede udbringningsarealer til fjordoplandet til Limfjorden bliver mellem 0 og 308,04 kg.

Udspretningsarealerne (21,18 ha) udgør 1,5 ‰ af det totale landbrugsopland i Herning Kommune til Limfjorden og ansøgers maksimale samlede udvaskning af kvælstof (0-308,04 kg N pr. år) udgør maksimalt 1,0 ‰ af den samlede udledning til Limfjorden fra oplandet i Herning Kommune.

Husdyrbestanden og dyretrykket i oplandet til Limfjorden forventes, på grund af reglerne om at der skal anvendes et givet udbringningsareal til en given husdyrproduktion, ikke at stige væsentlig.

Da den samlede kvælstofudledning fra husdyrbruget til Limfjorden således udgør en meget lille del og udbringningsarealernes størrelse udgør en meget lille del af det samlede opland til Limfjorden, finder Herning Kommune, at der ikke i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udledningen af kvælstof til fjorden. Ligeledes forventes næringsstofudvaskningen fra udbringningsarealerne ikke at resultere i målbare ændringer af næringsstofkoncentrationen i Ringkøbing Fjord.

Herning Kommune vurderer, at den maksimale merbelastning pr. år, ikke har væsentlig betydning for fjordens målsætning og integritet, da stigningen i udvaskningen udgør en lille del af den samlede udledning til Limfjorden og næppe målbar. Samtidig kan der ikke påvises en signifikant ændring i dyretrykket i oplandet til fjorden i Herning Kommune.

Nissum Fjord

Nissum Fjord har i Regionsplan 2005 en skærpet målsætning, på grund af at det er et Natura 2000-område. Målsætningerne for fjorden er ikke opfyldt og en risikoanalyse af Nissum Fjord fra Miljøministeriet² har vist, at fjorden er i risiko for ikke at opfylde miljømålet i 2015. Hovedårsagen er en for stor tilførsel af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) fra oplandet, som blandt andet stimulerer væksten af planteplankton, søsalat og algebevoksninger på bundplanterne og dermed har en negativt effekt på miljøtilstanden i fjorden. Arealanvendelsen i oplandet er domineret af landbrug, og andelen af landbrugsjord udgør 61 %, hvilket er omkring landgennemsnittet. Næringsstofbelastningen vanskeliggør derfor opfyldelsen af målsætningerne for fjorden. Hovedparten af næringsstofferne fra oplandet kommer i dag fra diffuse kilder, herunder især landbruget, mens bidraget fra byer og industri er blevet væsentligt reduceret via spildevandsrensning.

Oplandet til Nissum Fjord er på 167.200 ha, hvoraf cirka 42.650 ha er landbrugsjord i oplandet beliggende i Herning Kommune. Der er opgjort en kvælstofudvaskning til Nissum Fjord fra landbrugsarealer i Herning Kommune på gennemsnitligt 512 tons N pr. år i 2006.

Ifølge beregninger i Farm-N er den gennemsnitlige udvaskning af kvælstof fra ejede og forpagtede arealer 60,60 kg N/ha per år i ansøgt drift. Dette svarer til en samlet kvælstofudvaskning på 3637,82 kg per år.

² Som en del af arbejdet med at færdiggøre Vand- og naturplaner for Danmark har Miljøministeriet lavet en risikovurdering af fjorde, søer mm. i Danmark. Analysen kan ses på www.vandognatur.dk/Emner/Vandplaner/Vandomraaderne/I_4_Nissum_Fjord.htm

En del af det udvaskede kvælstof vil blive omsat på vejen mod vandområdet. Størrelsen af omsætningen afhænger af jordens reduktionspotentiale. Ifølge reduktionspotentialekort fra Danmarks Miljøundersøgelser er udbringningsarealerne beliggende i et område, hvor reduktionspotentialet er mellem 76 % og 100 %. Det betyder, at mellem 76 % og 100 % af kvælstoffet der udvaskes fra rodzonen, vil være omsat til frit kvælstof, inden det når fra arealerne til Nissum Fjord. Det betyder, at den totale udvaskning fra ejendommens ejede og forpagtede udbringningsarealer til fjordoplandet bliver mellem 0 og 873,08 kg N.

Udspretningsarealerne (60,03 ha) udgør 1,4 % af det totale landbrugsopland i Herning Kommune til Nissum Fjord og ansøgers maksimale samlede udvaskning af kvælstof (0-873,08 kg N pr. år) udgør maksimalt 1,7 % af den samlede udledning til Nissum Fjord fra oplandet i Herning Kommune.

Husdyrbestanden og dyretrykket i oplandet til Nissum Fjord forventes, på grund af reglerne om at der skal anvendes et givet udbringningsareal til en given husdyrproduktion, ikke at stige væsentlig.

Da den samlede kvælstofudledning fra husdyrbruget til Nissum Fjord således udgør en meget lille del og udbringningsarealernes størrelse udgør en meget lille del af det samlede opland til Nissum Fjord, finder Herning Kommune, at der ikke i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udledningen af kvælstof til fjorden. Ligeledes forventes næringsstofudvaskningen fra udbringningsarealerne ikke at resultere i målbare ændringer af næringsstofkoncentrationen i Nissum Fjord.

Herning Kommune vurderer, at den maksimale merbelastning pr. år, ikke har væsentlig betydning for fjordens målsætning og integritet, da stigningen i udvaskningen udgør en lille del af den samlede udledning til Nissum Fjord og næppe målbar. Samtidig kan der ikke påvises en signifikant ændring i dyretrykket i oplandet til fjorden i Herning Kommune.

Vandløb

Jævnfør Herning Kommuneplan 2009-2020 må vandløb ikke anvendes til formål, der hindrer fastholdelse eller opnåelse af de fastsatte målsætninger. Indtil vandplanerne i Herning Kommune træder i kraft gælder dog gældende bekendtgørelser samt retningslinjerne for vandløb mm. i Regionsplan 2005 for Ringkøbing Amt.

- Storeå

Storeå (Vandkraftsøen – Bredevig Bæk) løber min 10 m syd for markerne nr. 15-0 og 15-3. Denne strækning af Storeå er A-målsat. Der er tale om en skærpet målsætning, da der er tale om et særligt naturvidenskabeligt interesseområde. Denne type vandløb er upåvirkede eller kun svagt påvirkede af menneskelig aktivitet. Vandløbene kan være små eller store. Fælles for dem er, at de er landskabeligt og biologisk interessante, disse værdier søges beskyttet gennem den skærpede målsætning.

De A-målsatte vandløb er også omfattet af Naturbeskyttelseslovens bestemmelser om beskyttede naturtyper. Hegning langs vandløbene skal ske i overensstemmelse med vandløbsregulativerne. A-målsatte vandløb skal fraegnes for løsgående husdyr, hvis disse medfører skader på vandløbet eller dets omgivelser. Hegnet må ikke anbringes nærmere vandløbets øverste kant end 1 meter.

Målsætningen for Storeå var opfyldt i 2005 jævnfør Regionsplan 2005

- Gindeskov bæk

Gindeskov Bæk (Barslund Bæk – Hovedvejen ved Aulum) løber 180 m sydøst for mark nr. obj-96. Denne strækning af Gindeskov bæk er B2-målsat. Karakteristisk for disse vandløb er, at de fysiske forhold er gode, men det vurderes, at der ikke findes egnede gydeforhold for laksefisk. Disse vandløb fungerer som levested for især større laksefisk. Denne målsætning anvendes om både store og små vandløb. Målsætningen for Gindeskov Bæk var ikke opfyldt i 2005 jævnfør Regionsplan 2005, pga. spildevand fra dambrug.

- Nr. Feldborg Bæk

Nr. Feldborg Bæk (Hovedvejen 34 – rørudløb syd for Feldborg) løber 400 m nordvest for mark nr. obj-104. Denne strækning af Nr. Feldborg Bæk er B1(F)-målsat. B1-målsætningen anvendes i både små og store vandløb. Karakteristisk for disse vandløb, er at de fysiske forhold tilfredsstiller de store krav som laks og ørreder stiller til vandløbskvaliteten. Målsætningsklassen B1(F) anvendes om B1-målsatte vandløb der er påvirket af okker og fastsættes på baggrund af kommunens kendskab til de naturgivne forhold. Målsætningen for Nr. Feldborg Bæk var ikke opfyldt i 2005 jævnfør Regionsplan 2005, pga spildevand fra rensningsanlæg og/eller regnvandsbetingede udledninger og okker.

Herning Kommune vurderer, at afstanden mellem udbringningsarealerne og vandløbene er tilstrækkelig til at sikre mod overfladeafstrømning fra udbringning af husdyrgødning.

Fosfor

Udbringningsarealet nr. 14-1 ligger i opland til Nissum Fjord, der er et Natura 2000-område overbelastet med fosfor. Tilførslen af fosfor fra marker til overfladevand sker hovedsagelig ved udvaskning via dræn, overfladisk afstrømning, direkte grundvandsafstrømning og sand/jordfygning. Ifølge IT-ansøgningen ligger de 2 udbringningsarealerne i Herning Kommune (Mark nr. 14-1) delvist i P-klasse 2. Ingen af udbringningsarealerne har en hældning på over 6 grader.

Derfor er der krav om at fosforoverskuddet ikke må øges, hvilket heller ikke er tilfældet idet fosforophobningen på de pågældende marker er det samme **ELLER** mindre i eftersituationen sammenlignet med før-situationen.

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift samt oplysninger om de ansøgte udbringningsarealer kan det beregnes om beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt. Det vurderes, ud fra de indsendte beregninger, at beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt. Udbringningen af husdyrgødning må dog ikke være større, end harmonireglerne giver mulighed for.

Fosforoverskuddet er beregnet ud fra det aktuelle standardsædskifte og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden organisk gødning. Det ses af IT-ansøgnings-skemaets beregninger, at det maksimalt tilladte fosforoverskud pr. ha i lavbundslande med fosfortal mellem 4,0 og 6,0, der er drænet eller grøftet og afvander til Natura 2000 områder der er overbelastet med fosfor er beregnet til 0,0 kg P/ha/år i nudrift og til 4,0 kg P/ha/år i ansøgt drift. Det er beregnet at det maksimalt tilladte fosfor overskud til arealer med fosfortal mindre end 4,0 eller som ikke afvander til Natura 2000 områder eller ikke afvander til Natura 2000 områder der er belastet med fosfor er på 0,0 kg P/ha/år i nudrift og til 9,1 i ansøgt drift. Ifølge ansøgnings-skemaet er kravet om fosfor-overskud overholdt.

Herning Kommune vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at beskytte Nissum Fjord mod fosforbelastning fra mark nr. 14-1.

Mark nr. 15-0, 15-3, ob-91, obj-98 og obj-99 er delvist placeret i et lavbundsareal, okkerklasse 1. Dette bevirker at der på de berørte arealer ikke er fri dræningsret. Herning Kommune skal derfor kontaktes forud for eventuelt dræning eller grøftning på arealerne. Ingen af arealerne er placeret i oplande til målsatte søer.

Herning Kommune vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at beskytte Nissum Fjord mod fosforbelastning fra mark 13-0, 14-115-0, 15-3, ob-91, obj-98 og obj-99

Natur

Natura 2000

Nærmeste Natura 2000-område er Sønder Feldborg Plantage N63, som er EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 42 og EF-habitatområde nr. 56. Sønder Feldborg Plantage ligger cirka cirka 1080 m syd fra nærmeste udbringningsareal. Sønder Feldborg Plantage er udpeget som EF-habitatområde på baggrund af naturtyper såsom lobeliesø, vandløb, tørre hedeområde og tidvis våde enge. Endvidere er Sønder Feldborg Plantage udpeget som EF-fuglebeskyttelsesområde på grund af Tinksmød. Tinksmød har en relativt lille, men dog væsentlig forekomst i området, fordi forekomsten bidrager væsentligt til den samlede opretholdelse af bestanden. Baggrundsbelastningen for området ligger på 17,96 kg N/ha/år. Naturtypernes tålegrænser overfor kvælstof varierer, blandt andet har naturtypen Lobeliesø en tålegrænse på 5-10 kg N pr. ha pr. år, mens tørre heder har en tålegrænse på 10-20 kg N pr. ha pr. år.

Herning Kommune vurderer, at på grund af afstanden, vil landbrugsdrift på de søgte arealer ikke påvirke Sdr. Feldborg Plantage væsentligt.

Beskyttede naturtyper § 7

Markerne obj-99 og obj-104 ligger lige op til et § 7 beskyttet hedeareal med overdrev. Heden er A-målsat pga. forekomsten af brun næbfrø og orkideer ved bækken, derudover er der en flot struktur med indsander.

Det betyder, at da dele af udbringningsarealet ligger op til moseområde med forekomst af orkideer og brun næbfrø, som begge er arter, der er meget følsomme over for pesticider og næringsstofbelastning. Det bør derfor tilstræbes, at udbringning af både gylle og pesticider ikke foregår i vejre med risiko for afdrift til heden (Kith Skovgaard, Naturgruppen, Herning Kommune).

Derudover ligger der et § 7 beskyttet hedeareal med overdrev 125 m øst mark nr. obj-96. Hedearealet er A-målsat, pga. hedens struktur og egekrat.

Markerne nr. obj-91, obj-92, obj-93, obj-94, obj-96, obj-97, obj-98, obj-99, obj-104 ligger i bufferzone I og II til disse § 7 beskyttede hedearealer.

Der ligger et § 7 beskyttet hedeareal med overdrev 950 m sydøst for mark nr. 14-1. Hedearealet er B-målsat, da det er en bakkeø.

Markerne nr. 14-1 og 15-0 ligger delvist i bufferzone II til dette § 7 beskyttede hedeareal.

Hening Kommune vurderer, at gødning på markerne skal nedfældes på sort jord og græs nr. obj-91, obj-92, obj-93, obj-94, obj-96, obj-97, obj-98, obj-99, obj-104. Nedfældningen, samt at det skal tilstræbes, at udbringning af både gylle og pesticider ikke foregår i vejr med risiko for afdrift til heden, betyder at udbringning af husdyrgødning på de berørte arealer ikke vil mindske påvirkningen af det A-målsatte § 7 område.

På grund af afstanden til det B-målsatte § 7 beskyttet område (950 m) vurderes det, at udbringning af husdyrgødning på arealerne ikke at påvirke § 7 området væsentligt.

Beskyttede naturtyper § 3

Mellem mark nr. obj-93, obj-94 og obj-104 ligger en § 3 hede der er C-målsat.

Mellem mark nr. obj-93, obj-97 og obj-104 ligger en § 3 hede der er C-målsat.

Der ligger en § 3 beskyttet mose og sø 45 m syd for mark nr. obj-98. Mosen er C-målsat.

Det ene A-målsatte § 7 beskyttet hede/overdrev nord for mark nr. obj-99, består af en større § 3 beskyttet hede, et overdrev, et engareal og 2 moser. Den anden § 7 beskyttet hede, øst for mark nr. obj-96, er ligeledes § 3 beskyttet. I og med at markerne nr. obj-91, obj-92, obj-93, obj-94, obj-96, obj-97, obj-98, obj-99, obj-104 ligger i bufferzone I til et § 7 område, skal gødning nedfældes på sort jord og græs. Udbringning af husdyrgødning på arealet vurderes derfor ikke at påvirke § 3 området væsentligt.

Syd og sydvest for markerne 15-0 og 15-3 ligger 3 § 3 beskyttet engområder og et moseområde. Arealerne ligger ned til Storeå. Området er delvist C- og B-målsat. Afstanden mellem udbringningsarealerne og de beskyttede naturområder er mellem 10 og 70 m.

Herning Kommune vurderer, at nedfældning af gylle på sort jord og grønne marker er tilstrækkelig til at beskytte de nærliggende naturområder og afstanden mellem de resterende følsomme naturområder og udbringningsarealerne er tilstrækkelig til at beskytte mod udvaskning af næringsstoffer fra udbringning af husdyrgødning.

Kulturmiljø

- Åbeskyttelseslinien

Mark nr. 15-0 og 15-3 ligger inden for åbeskyttelseslinien til Storeå. Åbeskyttelseslinjen er omfattet af bestemmelserne i § 16 om søer og åer. Linjen ligger 150 meter fra alle søer med en vandflade på over 3 ha og 150 meter fra bredderne af de vandløb, der i 1983 havde en bundbredde på mindst 2 meter. Åbeskyttelseslinjen har til formål, at sikre åer som værdifulde landskabselementer og som levesteder og spredningskorridorer for plante- og dyreliv. Der er inden for tale om et generelt forbud mod ændringer.

Herning kommune vurderer, at der ikke sker en forringelse af åens værdi som landskabselement i forbindelse med landbrugsdrift af arealet, idet der ikke etableres anlæg på arealet.

- Skovbyggelinier

Mark nr. obj-92, obj-93, obj-94, obj-96, obj-97, obj-98, obj-99, obj-104 ligger indenfor skovbyggelinien. Skovbyggelinjens formål er at sikre skovenes værdi som landskabselement og bevare skovbrynene som værdifulde levesteder for plante og

dyreliv og at beskytte skovene mod blæst. Skovbyggelinjen er på 300 meter regnet fra skovbrynet. Beskyttelseslinjen udlægges for alle offentligt ejede skove, samt private skove med et areal mindst 20 ha eller for mindre skove såfremt de sammen med andre skove anses som hovedsageligt sammenhængende skove.

Herning kommune vurderer, at der ikke sker en forringelse af skovens værdi som landskabelement i forbindelse med landbrugsdrift af arealet, idet der ikke etableres anlæg på arealet.

Med venlig hilsen

Sanne Hoffmann Jensen

Agronom

Miljømedarbejder, Herning Kommune

Direkte tlf. nr.: 9628 8079

Mail: mynsj@herning.dk

Bilag 15 – Driftsjournal

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsernes vilkår. Datoer, handlinger m.v. skal fremgå. Oplysningerne kan erstattes af bilag, som indeholder minimum tilsvarende information, opstillet på en overskuelig måde.

PRODUKTIONSKONTROL PR. PLANÅR					
Egenkontrol 01/08-31/07					
Dyreart og vægt/aldersinterval	Maksimalt antal DE	antal dyr	DE pr. dyr	DE	± DE
Malkekøer, tung race (>26 mdr.), tung race					
Kvier (24-26 mdr.), tung race					
Kvier (11-24 mdr.), tung race					
Kvier (6-11 mdr.), tung race					
Småkalve (0-2 mdr.), tung race					
Småkalve (2-6 mdr.), tung race					
tyrekalve (40-50 kg), tung race					

Kan erstattes af udskrift fra Dansk Kvæg med alders- og vægtintervaller.

ENSILAGE OG DYBSTRØELSE I MARKSTAK	
1. Find kortbilag og tegn markstakkenes placering ind	
2. Skriv dato ud for den indtegnede markstak.	
3. Kontroller at der ikke har ligget markstakke på samme placering inden for de sidste 5 år.	
4. Noter ny dato på kortet, når stakken er brugt og fjernet fra marken (maksimalt 24 mdr.)	
Husk at kontrollere at afstandskrav er overholdt for hver enkelt markstak:	
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

LOGBOG FOR FAST GØDNING OG DYBSTRØELSE		
Dato	Mængde	Placering / udbringning
	m ³	
	m ³	
	m ³	
	m ³	

INSPEKTION AF GYLLEBEHOLDERE							
	Størrelse	Dato for tømming	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder 1.1.8	m ³						
Gyllebeholder 1.1.9	m ³						
Gyllebeholder 1.1.10	m ³						

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

LOGBOG FOR TELTOVERDÆKNING AF GYLLEBEHOLDERE					
	Dato for skade	Dato for manglende overdækning	Årsag til skade eller manglende overdækning	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 1.1.10					

MÆLKEKØLINGSANLÆG		
Handling	Dato for vedligeholdelse	Dato for kontrol

Husk at gemme kopi af kontrolrapporter.

ENERGIGENNEMGANG AF HUSDYRBRUGET			
	Dato	Forslag	Tiltag
Gennemgang af husdyrbruget af en energifaglig person			

Skal gennemføres minimum hvert 5. år.

Husk at gemme kontrolrapporter i minimum 5 år.

EL, VAND, BRÆNDSTOF ETC.	1. kvartal			2. kvartal			3. kvartal			4. kvartal		
	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug
år:												
El [kWh]												
Vand [m ³]												
Brændstof												

RENGØRING OG SERVICE AF VENTILATIONSANLÆG		
Staldafsnit	Handling	Dato

RENGØRING AF STALDE		
Staldafsnit	Handling	Dato

RENGØRING OG VEDLIGEHOLD AF SPALTESKRABERE		
Staldafsnit	Handling	Dato

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927